

Masarykova univerzita

Pedagogická fakulta Logopedie

Sestava byla vytvořena: 4. 10. 2018 14:04

Obsah

1 Základní údaje o studijním programu	2
1.1 Charakteristika programu	2
1.2 Studijní plány	4
1.2.1 Logopedie (jednooborový, prezenční)	4
1.2.2 Logopedie (jednooborový, kombinovaný)	7
2 Charakteristiky předmětů	11
2.1 Základní teoretické předměty profilujícího základu (Z)	11
2.2 Předměty profilujícího základu (P)	22
2.3 Ostatní povinné a povinně-volitelné předměty	51
3 Personální zabezpečení	69
3.1 Garanti profilujících předmětů	69
3.2 Vyučující a cvičící	71
3.3 Struktura pedagogických pracovníků dle věku	73
3.4 Počet zahraničních pedagogických pracovníků	73
3.5 Publikační činnost	74

Sestavu vytvořil: doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D., učo 17410

1 Základní údaje o studijním programu

Logopedie

<i>Fakulta</i>	Pedagogická fakulta	<i>Standardní doba studia</i>	2 r.
<i>Garant</i>	doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.	<i>Zkratka</i>	N-LOG_
<i>Forma</i>	prezenční a kombinovaná	<i>Titul</i>	Mgr.
<i>Ve spolupráci s</i>	-----	<i>Kód</i>	P132
<i>Typ</i>	magisterský navazující	<i>Vyučovací jazyk</i>	čeština
<i>Profil</i>	akademický	<i>Rigorózní řízení</i>	ano
<i>Oblast vzdělávání</i>	Neučitelská pedagogika (100 %)	<i>Stav</i>	v akred. procesu

1.1 Charakteristika programu

Cíle

Cílem navazujícího magisterského studijního programu Logopedie je připravit odborníka – logopeda s širokým společenskovedním rozhledem zaměřeným na pedagogicko-psychologické disciplíny, který bude schopen samostatně pracovat v poradenské oblasti s dětmi, žáky či dospělými. Bude vybaven teoretickými znalostmi a praktickými dovednostmi na špičkové úrovni v oboru logopedie a surdopedie. Při výuce budou využity nejmodernější techniky pro osoby s postižením k nácviku dovedností pomocí simulace.

Diagnostika, intervence, výchova, vzdělávání a poradenství jsou zajišťovány speciálními pedagogy, a to nejen v oblasti školské, ale i v dalších resortech (ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo práce a sociálních věcí). Současné pojetí speciální pedagogiky se zabývá problematikou jedince se speciálními potřebami od jeho narození až po stáří, tedy obdobím raného a předškolního věku, obdobím školního věku, adolescence, dospělosti a stáří.

Studijní program je zaměřen na osvojení si speciálněpedagogické diagnostiky a používání speciálněpedagogických diagnostických nástrojů a postupů v oboru logopedie a surdopedie. V oblasti speciálněpedagogických intervenčních postupů a v poradenství jsou zařazeny jako povinné předměty zabývající se jedinci s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením, volitelným předmětem jsou specifické poruchy učení. Je realizován v prezenční a kombinované formě. Jedná se o navazující magisterský studijní program Speciální pedagogika – logopedie, který není členěn na specializace.

Obsahem studia je základní oborový vysokoškolský kurz s důrazem na aplikační stránku oboru. Rovnocennou součástí studia je společný základ studia, který zahrnuje předměty psychologické, pedagogické, komunikační (včetně cizího jazyka) a obecně kultivační. Vše je doplněno pedagogickou praxí s dostatečnou hodinovou dotací.

Výstupy z učení

Absolvent je po úspěšném ukončení studia schopen:

- vhodně používat široké odborné speciální znalosti a dovednosti speciální pedagogiky, společného vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), ovládá intervenci, přístupy a strategie v kontextu inkluzivní didaktiky.
- Aplikovat znalosti a dovednosti z oboru, speciálně pedagogické diagnostiky, reedukace, komunikační a edukační znalosti a dovednosti.
- Aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků s narušenou komunikační schopností (NKS) a se sluchovým postižením do jejich výuky (individuální přístup i práce se skupinou).
- Pracovat s dětmi a žáky s NKS a se sluchovým postižením na úrovni speciálního pedagoga – logopeda; Orientuje se v logopedické a surdopedické intervenci, v možnostech a postupech při diagnostice a následném rozvoji komunikační schopnosti
- aplikovat dovednosti pro podporu pedagoga při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivní třídě, pro podporu rodičů dětí s postižením
- metodologicky navrhnout a zpracovat výzkum v edukaci žáka s NKS a se sluchovým postižením, argumentovat ve prospěch zvoleného postupu; umí se orientovat v problematice speciálně pedagogického výzkumu a prakticky je využít

Uplatnění absolventa

Kvalifikační připravenost a míru profesní adaptability na podmínky a požadavky praxe:

Uplatnění absolventů – logopedů se předpokládá v pracovních poradenských pozicích, ve kterých budou v osobním kontaktu s dětmi, žáky či dospělými osobami se zdravotním postižením, zejména se zřetelem na zrakové postižení, sluchové postižení a narušenou komunikační schopnost.

Budou provádět speciálněpedagogickou diagnostiku, navrhovat a konstruovat individuální plány. Vést intervence a speciálněpedagogické poradenství, jednat a kooperovat s odborníky na mezioborové úrovni. Budou připraveni na komunikaci a spolupráci s rodiči dětí a žáků a pedagogy speciálních i běžných škol. Uplatní se v zařízeních a institucích, ve kterých budou osoby cílové skupiny umístěny.

Charakteristiku profesí a institucí, kde může uplatnit získané vzdělání:

Absolvent magisterského nestrukturovaného studijního programu speciální pedagogika – logopedie najde uplatnění

ve školské poradenské oblasti (zákon č. 379/2015 Sb., novela školského zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících), ve zdravotnictví (zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických profesích a aktualizovanou vyhláškou č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků ve znění pozdějších předpisů) a v oblasti sociálních služeb. Je možný přesah poskytování služeb dětem v raném věku nebo dospělým osobám v oblasti postižení zraku, sluchu a narušené komunikační schopnosti.

Magisterský nestrukturovaný studijní program Speciální pedagogika – logopedie patří mezi studijní programy, jejichž absolvováním lze získat kvalifikaci pedagogických pracovníků, jsou v nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství, zařazeny pod oblastmi vzdělávání neučitelství pedagogika, učitelství a psychologie. Absolvent studijního programu Speciální pedagogika – logopedie získá kompetence ve školské poradenské oblasti (zákon č. 379/2015 Sb., novela zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících v aktuálním znění, tak v resortu zdravotnictví, což je dáno zákonem č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických profesích a aktualizovanou vyhláškou č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků ve znění pozdějších předpisů).

Regulovaná povolání

- Speciální pedagog

Pravidla a podmínky pro vytváření studijních plánů

Bakalářské a magisterské studium probíhá podle celouniverzitního kreditního systému, který je v souladu s pravidly European Credit Transfer System (ECTS). Povinně volitelné předměty jsou ve studijním plánu organizovány do jedné či více skupin; student volí povinně volitelné předměty na základě stanoveného minimálního počtu kreditů v každé skupině.

Na Masarykově univerzitě došlo k celouniverzitnímu konsensu na pravidlech pro tvorbu studijních programů, které zpřesňují pravidla vymezená v metodice Národního akreditačního úřadu Doporučené postupy pro přípravu studijních programů. Pravidla pro tvorbu studijních programů byla schválena ve stejnojmenné směrnici MU (Směrnice MU č. 11/2017: Pravidla pro tvorbu studijních programů) a vymezují šest typů studijních plánů a jejich použití a kombinace v jednotlivých typech studijních programů. Jedná se o

1. jednooborový studijní plán,
2. studijní plán se specializací,
3. hlavní studijní plán (maior),
4. vedlejší studijní plán (minor),
5. studium podle dvou hlavních studijních plánů,
6. plán na dostudování (určen pouze studentům z obdobného studijního oboru, kterému zaniká akreditace).

Premisou pravidel je, že studijní plány umožňují naplnění cílů studia a dosažení profilu absolventa studijního programu. Výjimkou je pouze vedlejší studijní plán, který slouží jako komplementární doplněk hlavního studijního plánu jiného studijního programu. Student nemůže studovat pouze podle vedlejšího studijního plánu.

Praxe

System praxí vychází z potřeby teoretických poznatků a jejich aplikace v terénu. Studenti mají možnost následových praxí v zařízeních spolupracujících dlouhodobě s Katedrou speciální a inkluzivní speciální pedagogiky MU. Mezi dlouhodobě spolupracující zařízení patří MŠ a ZŠ logopedická, Veslařská Brno, Základní škola Brno, Otevřená 20a, příspěvková organizace, Základní škola, Brno, Jasanová, příspěvková organizace, Základní škola, Brno, Gajdošova 3, Základní škola Brno, Bosonožská 9, příspěvková organizace, pracoviště klinické logopedie Neurologická klinika při Fakultní nemocnici Bohunice (PhDr. Milena Košťálová, Ph.D.), kliničtí logopedi v rámci soukromých logopedických ambulancí (Mgr. Jan Dezort, Mgr. Bronislava Bubeníčková) a další.

Studenti programu speciální pedagogika – logopedie mají možnost absolvovat praxi v celkovém rozsahu 500 hodin. Praxe začínají ve 3. semestru v rozsahu 40 hodin (speciálněpedagogická praxe průběžná), na kterou navazuje řada praxí logopedických (souvislá praxe logopedická I v 5. semestru, souvislá praxe logopedická II v 6. semestru). Cílem praxe je získat komplexní náhled na edukační a intervenční proces a podporu dětí a žáků se SVP a seznámit se s přístupy, organizací a administrativou pracoviště. V 7. semestru je zařazena logopedická praxe III, v 8. semestru logopedickou praxi IV, v 9. semestru praxe logopedická V. Studenti mají možnost absolvovat rozšiřující logopedickou praxi I a II v celkovém rozsahu 50 a 50 hodin. Koncepte praxí zahrnuje i semináře, v rámci nichž jsou sdíleny a reflektovány získané zkušenosti s odbornými asistenty Katedry speciální a inkluzivní pedagogiky PdF MU.

Cíle kvalifikačních prací

Student prokáže schopnost orientovat se v aktuálních otázkách oboru speciální pedagogika, umí jasně a srozumitelně vymezit téma své práce (výzkumu), popsat výchozí stav poznání a navrhnout adekvátní metody řešení, jasně a logicky vytvořit název práce.

Student dovede pracovat s adekvátními primárními a sekundárními studijními prameny, citovat je dle platných norem a v souladu s etikou vědecké práce. Je schopen/a vést diskusi a polemizovat s autory, vyvozovat vlastní závěry a doporučení.

Student umí navrhnout vlastní kvantitativní nebo kvalitativní výzkumné šetření, včetně jasných vymezení cílů a volby adekvátních výzkumných metod ve vztahu k charakteru zkoumaného jevu, pracovat s příslušnou metodou, včetně dovednosti analyzovat kvantitativní a kvalitativní data (údaje) a vhodným způsobem je interpretovat a vyvozovat závěry.

Student prostřednictvím tvorby vlastního textu prokáže kompetence stylistické, je schopen vytvořit odborný text,

udržuje logickou linii kompozice práce bez gramatických chyb.

Student prokáže schopnost dobře klást otázky a řešit problémy nekonvenčním způsobem, formulovat nové myšlenky a závěry práce, které by přinesly alespoň dílčí nové poznatky o zkoumaném jevu, nebo by obohatily (nové) metodologické (v oblasti výzkumu) nebo metodické postupy (v oblasti edukace), a to ve vztahu k jasně definovaným a vymezeným cílovým skupinám (žáci ZŠ, studenti SŠ, skupiny se specifickými vzdělávacími potřebami atd.).

Oborové standardy závěrečných prací - speciální pedagogika jsou zpracovány podle Pokynu děkana č. 1/2015 K realizaci závěrečných prací (bakalářských, diplomových, rigorózních a závěrečných prací ČZV).

Návaznost na další studijní programy

Absolvent navazujícího magisterského studia speciální pedagogika - logopedie může pokračovat ve 4letém doktorském studijním programu Speciální pedagogika. Dále je připraven pro vstup do předatestační přípravy logopedie v resortu zdravotnictví.

Motto

„Logopedie je program s největším interdisciplinárním přesahem a týká se všech věkových skupin.“

1.2 Studijní plány

1.2.1 Logopedie (jednooborový, prezenční)

Kód	P13201
Zkratka	NLOG01
Forma	navazující prezenční jednooborový
Stav	v akred. procesu

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Analýza komunikační schopnosti dítěte předškolního věku s narušeným vývojem řeči

Analýza speciálních vzdělávacích potřeb u žáka se specificky narušeným vývojem řeči

Úroveň komunikačních dovedností u dospívajících a adolescentů s narušenou komunikační schopností

Stimulace komunikačních schopností u dětí s opožděným vývojem řeči se zřetelem k obsahové složce řeči

Využití programu SymWriter pro rozvoj slovní zásoby u žáků se specificky narušeným vývojem řeči

Stimulace komunikační schopnosti u dospívajících a adolescentů v kontextu sociální inkluze s ohledem na pragmatickou rovinu řeči

Specifika výběru podpůrných opatření u žáků s narušeným vývojem řeči

Analýza speciálních vzdělávacích potřeb u žáka se sluchovým postižením

Stimulace komunikační schopnosti u žáka se sluchovým postižením

Význam sluchové výchovy pro děti s těžkým sluchovým postižením a pro jejich rodiny

Faktory ovlivňující volbu povolání u žáků se sluchovým postižením

Spolupráce pedagoga a asistenta pedagoga ve třídě pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Tvorba individuálního vzdělávacího plánu v kontextu sekundárního vzdělávání

Témata obhájených diplomových prací

- jedná se o nový program.

Témata obhájených rigorózních prací

- jedná se o nový program.

Obhájené kvalifikační práce včetně posudků jsou uloženy v archivu závěrečných prací is.muni.cz

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinné předměty

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud byla zadána na katedře speciální a inkluzivní pedagogiky)

Speciální pedagogika (písemný test)

Logopedie

Surdopedie

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematickými okruhy zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů mít široké znalosti a dovednosti z oboru logopedie a surdopedie, komunikační a edukační znalosti a dovednosti, být schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením do jejich výuky, ovládat práci s dětmi a žáky s NKS a se sluchovým postižením na úrovni logopeda (magistra). Mít dovednosti pro podporu pedagoga při práci se žáky s NKS a se sluchovým postižením v inkluzivní třídě, pro podporu rodičů dětí s postižením.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyzvojuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahení k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie
- Patopsychologie
- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie
- Surdopedie
- Psychopedie
- Somatopedie
- Oftalmopedie
- Etopedie
- Specifické poruchy učení
- Souběžné postižení více vadami
- Adiktologie
- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp228	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/1/0	3	1	Z
SPpK73	Fonetika pro logopedu	B. Chleboradová	zk	1/0/0	3	1	P
SZ6039	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	1/1/0	4	1	-
SZ6042	Školní pedagogika	H. Horká	zk	1/0/0	2	2	-
					12 kreditů		

Cizí jazyk

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVp017	Angličtina pro speciální pedagogy - C	G. Hublová	z	0/2/0	3	1	-
JVp018	Angličtina pro speciální pedagogy - D	G. Hublová	zk	0/2/0	4	2	-
					7 kreditů		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/2/0	4	2	Z
SPp202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	k	0/2/0	4	3	Z
SPp204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/2/0	2	3	Z
SPp206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0	-	2	-
SPpK74	Sekundární poruchy komunikace	P. Kopečný	k	0/2/0	4	2	P

14 kreditů

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	1/0/0	3	1	P
SPp229	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/4/0	6	1	P
SPpK75	Raná logopedická a surdopedická intervence	I. Bytešnicková	zk	0/4/0	3	1	P
SPpK76	Logopedická a surdopedická intervence v předškolním věku	I. Bytešnicková	zk	0/4/0	3	2	P
SPpK77	Speciálněpedagogická diagnostika logopedická	B. Chleboradová	zk	0/2/0	2	2	P
SPpK78	Speciálněpedagogická diagnostika surdopedická	L. Doležalová	zk	0/2/0	2	2	P
SPpK79	Sluchová protetika	R. Horáková	k	0/1/0	2	2	-
SPpK80	Logopedická a surdopedická intervence ve školním věku	B. Chleboradová	zk	0/4/0	3	3	P
SPpK81	Logopedická a surdopedická intervence v dospělém a seniorském věku	P. Kopečný	zk	0/4/0	3	3	P
SPpK82	Lingvistika	B. Chleboradová	k	0/1/0	2	3	-

29 kreditů

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/2/0	6	2	Z
SPpK84	Komunikace osob s duálním smyslovým postižením	R. Horáková	k	0/2/0	2	4	P
SPpK85	Logopedická praxe I	I. Bytešnicková	z	0/0/0 2 týdny.	4	2	P
SPpK86	Logopedická praxe II	I. Bytešnicková	z	0/0/0 4 týdny.	4	3	P
SPpK87	Logopedická praxe III	P. Kopečný	z	0/0/0 4 týdny.	4	4	P

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPpK88	Reflektivní seminář k logopedické praxi I	I. Bytešnicková	z	0/2/0	3	2	-
SPpK89	Reflektivní seminář k logopedické praxi II	I. Bytešnicková	z	0/2/0	3	3	-
SPpK90	Reflektivní seminář k logopedické praxi III	P. Kopečný	z	0/2/0	4	4	-

30 kreditů

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPp233	Získané neurogení poruchy komunikace	P. Kopečný	k	0/2/0	3	4	P
SPp234	Balbutologie	B. Chleboradová	k	0/2/0	3	1	P
SPpK71	Neurologie pro logopedy	H. Ošlejšková	zk	1/0/0	3	1	P
SPpK72	Genetika syndromových vad	R. Horáková	zk	1/0/0	3	1	-

12 kreditů

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	-
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	-
SP_DPp	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	-

16 kreditů

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

1.2.2 Logopedie (jednooborový, kombinovaný)

Kód	P13205
Zkratka	NLOG05
Forma	navazující kombinovaný jednooborový
Stav	v akred. procesu

Návrh témat kvalifikačních prací a témata obhájených prací

Návrh témat kvalifikačních prací

Analýza komunikační schopnosti dítěte předškolního věku s narušeným vývojem řeči

Analýza speciálních vzdělávacích potřeb u žáka se specificky narušeným vývojem řeči

Úroveň komunikačních dovedností u dospívajících a adolescentů s narušenou komunikační schopností

Stimulace komunikačních schopností u dětí s opožděným vývojem řeči se zřetelem k obsahové složce řeči

Využití programu SymWriter pro rozvoj slovní zásoby u žáků se specificky narušeným vývojem řeči

Stimulace komunikační schopnosti u dospívajících a adolescentů v kontextu sociální inkluze s ohledem na pragmatickou rovinu řeči

Specifika výběru podpůrných opatření u žáků s narušeným vývojem řeči
 Analýza speciálních vzdělávacích potřeb u žáka se sluchovým postižením
 Stimulace komunikační schopnosti u žáka se sluchovým postižením
 Význam sluchové výchovy pro děti s těžkým sluchovým postižením a pro jejich rodiny
 Faktory ovlivňující volbu povolání u žáků se sluchovým postižením
 Spolupráce pedagoga a asistenta pedagoga ve třídě pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
 Tvorba individuálního vzdělávacího plánu v kontextu sekundárního vzdělávání
 Témata obhájených diplomových prací
 - jedná se o nový program.
 Témata obhájených rigorózních prací
 - jedná se o nový program.
 Obhájené kvalifikační práce včetně posudků jsou uloženy v archivu závěrečných prací is.muni.cz

Součásti SZZ a jejich obsah

Povinné předměty

Pedagogika a psychologie (společný základ)

Obhajoba diplomové práce (pokud byla zadána na katedře speciální a inkluzivní pedagogiky)

Speciální pedagogika (písemný test)

Logopedie

Surdopedie

Volitelný předmět

Specifické poruchy učení

SZZ je tematicky zaměřena na získání prohloubených poznatků z oboru inkluzivní a speciální pedagogiky a z patopsychologie. Dále je zaměřena na následující kompetence studentů mít široké znalosti a dovednosti z oboru logopedie a surdopedie, komunikační a edukační znalosti a dovednosti, být schopen aplikovat přístupy ke vzdělávání a výchově žáků s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením do jejich výuky, ovládat práci s dětmi a žáky s NKS a se sluchovým postižením na úrovni logopeda (magistra). Mít dovednosti pro podporu pedagoga při práci se žáky s NKS a se sluchovým postižením v inkluzivní třídě, pro podporu rodičů dětí s postižením.

Státní závěrečná zkouška z pedagogiky a psychologie je zkouškou způsobilosti, v níž student/ka prokazuje poznatky ze základních pedagogických a psychologických disciplín, propojuje je, začleňuje do teoretických souvislostí a vyzvojuje z nich praktické implikace. Student/ka se na zkoušku připraví dle stanovených okruhů s oporou o odborné publikace (včetně výsledků pedagogického a psychologického výzkumu) a studentské portfolio (přípravy na vyučovací hodiny, videonahrávky, písemné sebereflexe, seminární práce, portfoliové úkoly atd.). Důraz je kladen na kritické uchopení poznatků, jejich vzájemné propojení, vztahování k dosavadní pedagogické zkušenosti studenta/studentky a k řešení pedagogicko-psychologických problémů ve výukové praxi. Zkouška z pedagogiky a psychologie je hodnocena jednou známkou.

Student v případě zájmu může absolvovat i Státní rigorózní zkoušky z oboru Speciální pedagogika

Struktura rigorózní zkoušky

Část povinná

- Filosofie

- Patopsychologie

- Inkluzivní (speciální) pedagogika

Část povinně volitelná (1 předmět)

- Logopedie

- Surdopedie

- Psychopedie

- Somatopedie

- Oftalmopedie

- Etopedie

- Specifické poruchy učení

- Souběžné postižení více vadami

- Adiktologie

- Speciální andragogika

Obhajoba rigorózní práce

Student se zaměřuje na řešení konkrétního výzkumného tématu, které je v souladu s výzkumným zaměřením katedry, které byla udělena akreditace pro rigorózní řízení pro příslušný studijní program. Rigorózní práce je zpracována obvykle v rozsahu cca 100 stran, z toho cca polovinu textu tvoří teoretická východiska a druhou polovinu výzkumný projekt.

Doporučený průchod studijním plánem

Pedagogicko-psychologická propedeutika (19 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk230	Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2	K. Pančocha	zk	0/0/.7 8 hodin.	4	1	Z
SPkK73	Fonetika pro logopedy	B. Chleboradová	zk	0/0/.7 8 hodin.	3	1	P
SZ6049	Pedagogická psychologie	E. Řehulka	zk	0/0/.5 6 hodin.	4	1	-
SZ6051	Školní pedagogika	H. Horká	zk	0/0/.5 6 hodin.	4	2	-
					15 kreditů		

Cizí jazyk

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
JVk014	Angličtina pro speciální pedagogy II	G. Hublová	zk	0/0/1.3 15 hodin.	4	1	-
					4 kredity		

Speciálněpedagogický základ (14 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk201	Strategie podpory funkční gramotnosti	I. Bytešnicková	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	Z
SPk202	Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ	D. Opatřilová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	4	3	Z
SPk204	Inkluzivní didaktika	V. Vojtová	k	0/0/1.3 16 hodin.	2	3	Z
SPk206	Internacionalizace oboru Speciální pedagogika	V. Vojtová	z	0/0/0 0 hodin.	-	2	-
SPkK74	Sekundární poruchy komunikace	P. Kopečný	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	2	P
					14 kreditů		

Profilace (specializace) (29 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk210	Patopsychologie 2	E. Řehulka	k	0/0/.7 8 hodin.	3	1	P
SPk231	Obor: Specifické poruchy učení	I. Márová	zk	0/0/2.7 32 hodin.	6	1	P
SPkK75	Raná logopedická a surdopedická intervence	I. Bytešnicková	zk	0/0/2.7 32 hodin.	3	1	P
SPkK76	Logopedická a surdopedická intervence v předškolním věku	I. Bytešnicková	zk	0/0/2.7 32 hodin.	3	2	P
SPkK77	Speciálněpedagogická diagnostika logopedická	B. Chleboradová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	2	2	P
SPkK78	Speciálněpedagogická diagnostika surdopedická	L. Doležalová	zk	0/0/1.3 16 hodin.	2	2	P
SPkK79	Sluchová protetika	R. Horáková	k	0/1/0	2	2	-

pokračování na další straně

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPkK80	Logopedická a surdopedická intervence ve školním věku	B. Chleboradová	zk	0/0/2.7 32 hodin.	3	3	P
SPkK81	Logopedická a surdopedická intervence v dospělém a seniorském věku	P. Kopečný	zk	0/0/2.7 32 hodin.	3	3	P
SPkK82	Lingvistika	B. Chleboradová	k	0/0/.7 8 hodin.	2	3	-
					29 kreditů		

Praxe (30 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk232	Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi	K. Pančocha	k	0/0/1.3 16 hodin.	6	2	Z
SPkK84	Komunikace osob s duálním smyslovým postižením	R. Horáková	k	0/0/1.3 16 hodin.	4	4	P
SPkK85	Logopedická praxe I	I. Bytešnicková	z	0/0/0 20 hodin.	10	2	P
SPkK86	Logopedická praxe II	I. Bytešnicková	z	0/0/3.3 40 hodin.	10	3	P
					30 kreditů		

Medicínská propedeutika (12 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SPk233	Získané neurogenní poruchy komunikace	P. Kopečný	k	0/0/1.3 16 hodin.	3	4	P
SPk234	Balbutologie	B. Chleboradová	k	0/0/1.3 16 hodin.	3	1	P
SPkK71	Neurologie pro logopedy	H. Ošlejšková	zk	0/0/.7 8 hodin.	3	1	P
SPkK72	Genetika syndromových vad	R. Horáková	zk	0/0/.7 8 hodin.	3	1	-
					12 kreditů		

Závěrečná práce (16 kr.)

Kód	Název	Garant	Uk.	Rozsah [†]	Kreditů	Sem.	Profilace [†]
SP_DP	Diplomová práce	P. Kachlík	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	3	P
SP_DPd	Diplomová práce - Dokončení	K. Pančocha	z	0/0/1 Odevzdání DP.	8	4	P
SP_DPP	Diplomová práce - Projekt	D. Opatřilová	z	0/0/1 Individuální konzultace.	4	2	P
					16 kreditů		

[†] Rozsah informuje o týdenní hodinové dotaci v závislosti na formě výuky. Ve formátu (Přednáška/cvičení/praktické a jiné aktivity).

[†] Profilace značí, zda je předmět "Profilujícího základu (P)" nebo "Základní teoretický profilujícího základu (Z)".

2 Charakteristiky předmětů

Tato kapitola obsahuje charakteristiky povinných a povinně-volitelných předmětů ze šablon studijních plánů.

2.1 Základní teoretické předměty profilujícího základu (Z)

Jedná se o podmnožinu předmětů profilujícího základu (P) (viz 2.2), které jsou pro dosažení profilu absolventa natolik významné, že tvoří zpravidla základní jádro všech studijních plánů studijního programu.

PdF:SPk201 **Strategie podpory funkční gramotnosti**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D. (přednášející)
Mgr. Markéta Olbertová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Výukové metody

interaktivní seminář, kooperativní učení

Metody hodnocení

Ukončení předmětu: písemný test - k úspěšnému absolvování je nutno 75% správných odpovědí Další požadavky budou upřesněny na první konzultaci předmětu. aktivní účast 50%.

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny je student schopen zvládat specifické problémy výuky českého jazyka na 1. st. ZŠ s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Student zná specifické problémy výuky českého jazyka na 1. st. ZŠ s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Osnova

Postavení vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v edukaci na prvním stupni základní školy Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání Vzdělávací obory předmětu český jazyk a jeho postavení v edukaci žáků se specifickými poruchami učení. Psychologické základy vyučování čtení, psaní, vývoj metod prvopočetního psaní a čtení. Metody výuky elementárního čtení a psaní Čtenářská gramotnost, přístupy a strategie při výuce čtení, Specifika čtenářských chyb. Diferenciace a individualizace ve výuce českého jazyka. Specifické poruchy učení, intervence a reedukace. Problematika přístupu k žákům se specifickými poruchami učení v českém jazyce Význam didaktických her při osvojování si dovednosti čtení. Vyučovací hodina, organizační formy výuky, struktura vyučovací hodiny. Alternativní metody ve výuce čtení a psaní Specifika hodnocení v edukačním procesu.

Literatura

BARTOŇOVÁ, M. *Metody ve vyučování žáků s mentálním postižením se zaměřením na čtení a psaní* In Bartoňová, M., Pipeková, J., Vítková, M. eds. *Strategie ve vzdělávání žáků v základní škole speciální. Texty k distančnímu vzdělávání*. 1. vydání. Brno: Paido, 2016. 26 s. ISBN 978-80-7315-256-7.

BARTOŇOVÁ, M. *Approaches to students with learning disorders in inclusive school environment*. 1st ed. Brno: Masaryk University, 2014. 163 s. ISBN 9788021071100.

BARTOŇOVÁ, M. *Specifické poruchy učení: text k distančnímu vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Paido, 2012. ISBN 978-80-7315-232-1.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 128 s. ISBN 80-210-3613-3.

HAVEL, J., B. FABIÁNKOVÁ a M. NOVOTNÁ. *Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy*. In *Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy*. Brno: Paido, 1999. 81 s. ISBN 80-85931-64-8.

PdF:SPk202 **Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Markéta Olbertová (přednášející)
doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí inkluzivní školy a prostředí škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výukové metody

interaktivní přednáška, diskuse v kontextu vlastní pedagogické praxe

Metody hodnocení

Typ výuky: konzultace, ukončení zkouškou; písemný test - k úspěšnému absolvování předmětu je nutné 65% správných odpovědí účast na výuce 50%

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny je student schopen zvládat intervence a přístupy k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivní didaktiky

Osnova

- 1) Individualizace a diferenciací ve vzdělávání. Specifikace práce s heterogenní třídou. Komunikativní dovednosti. 2) Inkluzivní didaktika v procesu edukace 3) Edukační proces u žáků s mentálním postižením. Systém vzdělávání. Osobnost jedince s mentálním postižením. Postavení hlavních předmětů ve vzdělávacích programech (český jazyk, matematika). Vzdělávací programy na ZŠ a ZŠ speciální.
- 4) Edukační proces u žáků se sluchovým postižením. Systém péče. Osobnost jedince se sluchovým postižením, stupně postižení. Specifičnost vyučovacího procesu, globální čtení.
- 5) Edukační proces u žáků se zrakovým postižením. Systém péče. Osobnost jedince se zrakovým postižením. Specifičnost vyučovacího procesu. Využití speciálních pomůcek.
- 6) Edukační proces u žáků s tělesným postižením. Systém péče. Osobnost jedince s tělesným postižením. Specifičnost vyučovacího procesu. Předmět dorozumívací dovednosti.
- 7) Edukační proces u žáků se specifickými poruchami učení. Systém péče. Osobnost jedince s ADD/ADHD. Reedukace dyslexie, dyskalkulie. Programy prevence a modifikace jedinců s poruchami chování.
- 8) Edukační proces u žáků se souběžným postižením více vadami. Problematika MO. Problematika hluchoslepoty. Definice kombinovaného postižení. Systém péče. Specifičnost vyučovacího procesu.
- 9) Edukační proces jedinců s narušenou komunikační schopností. Systém péče. Osobnost jedince. Specifičnost vyučovacího procesu. Řečová výchova v edukaci žáků s mentálním postižením.
- 10) Edukační proces u žáků se sociálním znevýhodněním. Specifika sociálního znevýhodnění. Přípravná třída. Asistent pedagoga. Opatření pro podporu žáků se sociálním znevýhodněním.
- 11) Edukační proces u žáků s poruchami autistického spektra. Systém péče. Osobnost jedince s PAS. Specifika vyučovacího procesu, metody a formy práce. Strukturované vyučování. Komunikační systém VOKS. 12) Podpůrná opatření v edukačním procesu

Literatura

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu*. 2. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 279 s. ISBN 978-80-210-6678-6.

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Specifika ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 257 s. ISBN 978-80-210-6646-5.

BARTOŇOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním se zřetelem na romské etnikum v počátečním vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 223 s. ISBN 978-80-210-5103-4.

BARTOŇOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním se zřetelem na romské etnikum v počátečním vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 223 s. ISBN 978-80-210-5103-4.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

ČADILOVÁ, V. a Z. ŽAMPACHOVÁ. *Strukturované učení : vzdělávání dětí s autismem a jinými vývojovými poruchami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 405 s. ISBN 9788073674755.

VALENTA, M., O. MÜLLER a M. VÍTKOVÁ. *Psychopedie*. 3 aktual. a rozšířené vyd. Praha: Parta Praha, 2007. 386 s. Pedagogická literatura. ISBN 978-80-7320-099-2.

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Brno: Paido Brno, 2007. 159 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-140-9.

BARTOŇOVÁ, M., J. PIPEKOVÁ a M. VÍTKOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků s mentálním postižením v odborném učilišti a na praktické škole*. 1. vyd. Brno: MSD, 2007. 103 s. ISBN 9788073920111.

VÍTKOVÁ, M. *Somatopedické aspekty*. druhé. Brno: Paido Brno, 2006. 302 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-134-0.

ŠEDIVÁ, Z. *Psychologie sluchově postižených ve školní praxi*. 1. vyd. Praha: Septima, 2006. 64 s. ISBN 8072162322.

THOROVÁ, K. *Poruchy autistického spektra : dětský autismus, atypický autismus, Aspergerův syndrom, dezin-tegrační porucha*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 453 s. ISBN 8073670917.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie : narušení komunikační schopnosti, logopedická prevence, logopedická intervence v ČR, příklady z praxe*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006. 224 s. ISBN 9788024711102.

- OPATŘILOVÁ, D. *Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 146 s. 55-984A-2005 02/58 11/Pd. ISBN 80-210-3819-5.
- BARTOŇOVÁ, M. *Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR*. Brno: MSD, 2005. 416 s. MSD. ISBN 80-86633-37-3.
- LUDÍKOVÁ, L. *Kombinované vady*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 140 s. ISBN 8024411547.
- HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 93 s. ISBN 8072162136.
- Dětský autismus : přehled současných poznatků*. Edited by Michal Hrdlička - Vladimír Komárek. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 206 s. ISBN 8071788139.
- MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2004. 203 s. ISBN 8072544764.
- ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, I. *Mentální retardace : vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2003. 187 s. ISBN 807178821X.
- SINDELAR, B. *Předcházíme poruchám učení :soubor cvičení pro děti v předškolním roce a v první třídě*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2003. 63 s. +. ISBN 80-7178-736-1.
- SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 74 s. ISBN 8024404338.
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Vyd. 2. Praha: Karolinum, 2002. 303 s. ISBN 8024603292.
- LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Edited by Eva Škodová, Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2002. 191 s. ISBN 8071785725.
- ŠVARCOVÁ, I. a M. VÍTKOVÁ. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. III., Právo na vzdělání; Kurikulární aspekty podpory*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 43, 15 l.
- ŠVARCOVÁ, I. a M. VÍTKOVÁ. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. III., Právo na vzdělání; Kurikulární aspekty podpory*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 43, 15 l.
- JELÍNKOVÁ, M. *Autismus. IV., Péče o dospělé klienty s autismem*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 22 s.
- VÍTKOVÁ, M. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. II., Metoda bazální stimulace*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství České republiky, 2001. 34 l.
- LUDÍKOVÁ, L. *Edukace hluchoslepeho dítěte raného věku*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001. 94 s. ISBN 8024402505.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Oftalmopedie*. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 2000. 70 s. ISBN 8085931842.
- SOURALOVÁ, E. *Vzdělávání hluchoslepých. II*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 78 s. ISBN 80-7183-226-X.
- LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých..* 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 74 s. ISBN 80-7183-225-1.
- GÜNTHER, K.B. *Bilingvální vyučování neslyšících žáků základní školy : etapová zpráva o hamburském bilingválním školním experimentu : (český překlad vybraných částí publikace)*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2000. 57 s.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L., J. ŘEHŮŘEK a I. MADLENER. *Možnosti reedukace zraku při kombinovaném postižení*. Edited by Marie Vítková. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1999. 94 s. ISBN 8085931753.
- JANOTOVÁ, N. *Odezírání u sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Septima, 1999. 51 s. ISBN 80-7216-826-6.
- JABŮŘEK, J. *Bilingvální vzdělávání neslyšících*. Praha: Septima, 1998. 43 s. ISBN 8072160524.
- POKORNÁ, V. *Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení :rozvoj vnímání a poznávání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 153 s. ISBN 80-7178-228-9.

- NIELSENOVÁ, L. *Učení zrakově postižených dětí v raném věku*. České vyd. 1. Praha: ISV nakladatelství, 1998. 119 s. ISBN 80-85866-26-9.
- SCHOPLER, E., R.J. REICHLER a M. LANSING. *Strategie a metody výuky dětí s autismem a dalšími vývojovými poruchami : příručka pro učitele i rodiče*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 271 s. ISBN 80-7178-199-1.
- PULDA, M. *Včasná sluchově-řečová výchova malých sluchově postižených dětí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1996. 57 s. ISBN 80-210-1296-X.
- POŽÁR, L. *Školská integrácia detí a mládeže s poruchami zraku*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 1996. 223 s. ISBN 80-223-1101-4.
- VÁGNEROVÁ, M. *Oftalmopsychologie dětského věku*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1995. 182 s., 4. ISBN 80-7184-053-X.
- KEBLOVÁ, A. *Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené žáky základní školy*. 1. vyd. Praha: Septima, 1995. 19 s. ISBN 80-85801-62-0.
- POKORNÁ, V. *Porovnej, dokresli, spojuj, rozlišuj, skládej : jak poznáme sklony dítěte k dyslexii, dysgrafii, dyskalkulii : [soubor volných pracovních listů k rozvoji zrakového vnímání]*. Illustrated by Šárka Boháčová. Praha: Blug, 1994. 20 volnýc. ISBN 80-85635-36-4.
- ČÁLEK, O., J. CERHA a Z. HOLUBÁŘ. *Vývoj osobnosti zrakově těžce postižených*. Praha: Achát, 1992. 244 s.
- PULDA, M. *Surdopedie se zaměřením na raný a předškolní věk*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. 143 s. ISBN 8021004762.

PdF:SPk204 **Inkluzivní didaktika**

2 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je získání základních vědomostí o problematice vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v současném vzdělávacím systému České republiky. Dalším cílem předmětu je seznámit studenty s vybranými vzdělávacími systémy v zahraničí. Předmět by měl také přispět k osvojení teoretických znalostí nezbytných pro úspěšnou organizaci výuky v inkluzivní třídě vzhledem k typu postižení žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výukové metody

Seminář, interaktivní diskuse a příklady dobré praxe.

Metody hodnocení

Témata k diskusi (seminární práci): 1. Modelový individuální vzdělávací plán žáka / studenta se speciálními vzdělávacími potřebami. 2. Příprava vyučovací hodiny v modelové inkluzivní třídě s využitím osvojených výukových strategií. 3. Na modelovém případě promyslet materiálně-technická a organizační opatření nezbytná pro úspěšnou integraci modelového žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. 4. Jak připravit podklady pro interview s rodiči žáka se SVP. 5. Podmínky integrace a inkluze v základním vzdělávání v zahraničí. Písemný test - 40 otázek. Pro splnění je nutné 75 % správných odpovědí. Seminární práce bude odevzdána do odevzdávný předmětu, v rozsahu 3 - 5 (A4) stran.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen: - popsat základní informace o problematice vzdělávání žáků se SVP v kontextu inkluzivní didaktiky a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v současném vzdělávacím systému České republiky; - student bude schopen charakterizovat vzdělávacími systémy v zahraničí a provést jejich komparaci. - student by měl být schopen na základě teoretických znalostí navrhnout úspěšnou organizaci výuky v inkluzivní třídě vzhledem k typu postižení žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Osnova

Osnova 1. Inkluzivní vzdělávání u nás a v zahraničí - vývoj a historie, české a mezinárodní dokumenty. 2. Definice pojmů (inkluze, inkluzivní učitel, inkluzivní prostředí aj.) 3. Systém vzdělávání s důrazem na inkluzivní vzdělávání. 4. Individualizace a diferenciací v procesu edukace v inkluzivním prostředí. 5. Okruh žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - podmínky vzdělávání (žáci s narušenou komunikační schopností; se specifickými poruchami učení a chování; se zrakovým postižením; se sluchovým postižením; žáci s epilepsií (tj. s chronickým onemocněním); s mentálním postižením a SPAS; s tělesným postižením, s těžkým postižením). 6. Klinický obraz vybraných nemocí - neurovývojové vady a hyperkynetické poruchy. 7. Didaktické otázky ke kooperativnímu a autoregulovanému učení. 8. Materiální a organizační podmínky pro realizaci inkluzivního vzdělávání, individuální podpora učení ve škole. 9. Strategie hodnocení v inkluzivní škole. 10. Strategie pro samostatné učení, styly učení a strategie individuální podpory.

Literatura

povinná literatura

Ošlejšková, H., Vítková, M. et al. *Východiska, podmínky a strategie ve vzdělávání žáků s těžkým postižením na základní škole speciální*. 1. vydání, Brno: MU, 2013, ISBN 978-80-210-6673-1

Bartoňová, M., Vítková, M. et al. *Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu*, 1. vydání, Brno: MU, 2013, ISBN 978-80-210-6678-6

doporučená literatura

Hájková, V., Strnadová, I. *Inkluzivní vzdělávání*. Praha: Grada, 2010. 217 s. ISBN 978-80-247-3070-7.

Lechta, V. (ed.). *Základy inkluzivní pedagogiky*. Vydání první. Praha : Portál, s.r.o., 2010. s. 435. ISBN 978-80-7367-679-7.

HAVEL, J. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na 1. stupni základní školy jako východisko inkluzivní didaktiky*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 256 s. ISBN 978-80-210-7150-6.

KRATOCHVÍLOVÁ, J. *Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 207 s. ISBN 978-80-210-6527-7.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reeducace specifických poruch učení (ed)*. Brno. Brno: MU, 2005. 152 s. Paido. ISBN 80-210-3613-3.

PdF:SPk230 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Na konci kurzu bude student seznámen se zásadami kvalitativního a kvantitativního výzkumu, základními technikami a pravidly jejich užití při vlastním výzkumu. Porozumí základním principům indukce a dedukce a základním konceptům vědeckého výzkumu, jako je teorie, operacionalizace, hypotézy, reliabilita, validita, reprezentativita.

Výukové metody

přednáška- teoretická příprava v oblasti metodologie, semestrální projekt návrhu plánu výzkumu,

Metody hodnocení

průběžné úkoly (5 úkolů vypracovávaných v průběhu semestru a hodnocených 0-7 body), zkouška (písemný test hodnocený 0-35 body) nebo hodnocený výzkumný projekt (návrh plánu výzkumu hodnocený 0-35 body) - dle preferencí studentů. Celkem je nutné získat 50 ze 70 bodů. Bližší informace ve Studijních materiálech předmětu v IS/

Výstupy z učení

Osvojí si schopnost naplánovat vlastní výzkum, navrhnout adekvátní metodologický postup, zkonstruovat výzkumné nástroje a posoudit jejich aplikovatelnost a diskutovat o překážkách, které je při realizaci výzkumu mohou potkat.

Osnova

Věda jako způsob poznávání světa, sociální vs. přírodní vědy, korelace, kauzalita Logika kvantitativního výzkumu Logika kvalitativního výzkumu Hypotéza, výběr vzorku, validita a reliabilita výzkumu Od výzkumné otázky k hypotéze Fáze výzkumu Typy výzkumu Dotazník a rozhovor jako nástroje sběru dat Základní tradice kvalitativního výzkumu Práce v terénu, terénní poznámky, vztah s informanty, analýza dat v kvalitativním výzkumu Etické aspekty výzkumu

Literatura

KAUFMANN, J. *Chápající rozhovor*. Translated by Marie Černá. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. 151 s. ISBN 9788074190339.

PUNCH, K. *Základy kvantitativního šetření*. Translated by Jan Hendl. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN 9788073673819.

Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. Edited by Miroslav Dismán. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 978-80-246-0139-7.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. Edited by Miroslav Dismán. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky. Edited by Peter Gavora. [1. vyd.]. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 80-85931-15-X.

PdF:SPk232 Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi

6 kreditů, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je představit pokročilé výzkumné strategie ve speciální pedagogice se zaměřením na výzkum jednoho či několika málo subjektů pro využití v praxi studentů speciální pedagogiky. Vzhledem k vysoké míře interindividuálních rozdílů mezi subjekty, která je dána jak jejich typicky velkou heterogenitou, tak často nízkým počtem srovnatelných subjektů, se ve speciálně pedagogické metodologii často využívá jak kvalitativních, tak smíšených nebo kvantitativních výzkumných strategií s nízkým počtem informantů, respondentů nebo subjektů. V rámci předmětu budou představeny pokročilé náležitosti pro tvorbu případových studií a experimentálních studií s vnitrosubjektovými plány s několika málo nebo pouze jedním subjektem výzkumu. Součástí předmětu bude také návrh vlastního experimentálního výzkumu s vhodně zvoleným experimentálním designem a způsobu sběru dat o chování.

Výukové metody

Seminář, tvorba vlastního výzkumného projektu

Metody hodnocení

Zpracování experimentálního projektu výzkumu s jedním subjektem

Výstupy z učení

Studenti budou schopni:

- popsat možnosti aplikace výzkumných strategií s jedním nebo několika málo subjekty
- vysvětlit výhody a nevýhody vnitrosubjektového experimentálního designu s ohledem na validitu a reliabilitu.
- vybrat vhodný typ experimentálního designu a adekvátní způsob měření cílového chování
- aplikovat vhodnou výzkumnou strategii a připravit projekt výzkumu využitelný ve speciálně pedagogické praxi

Osnova

1. Výzkum s malým počtem subjektů nebo jedním subjektem (N1) - možnosti využití
2. Využití N1 výzkumných strategií v kvalitativním a kvantitativním a smíšeném výzkumu
3. Případové studie - příprava a realizace vlastního projektu případové studie; výběr zkoumaných subjektů, jevů a institucí; sběr dat, analýza dat, sepisování a zveřejňování případové studie.
4. Experiment s nízkým/jedním N - možnosti využití vnitrosubjektového designu
5. Limity validity a reliability vnitrosubjektového designu
6. Projekt vnitrosubjektového experimentu - příprava a realizace vlastního experimentálního projektu; výběr zkoumaných subjektů; sběr dat - měření chování, grafické znázornění, analýza dat, sepisování a zveřejňování případové studie.

Literatura**povinná literatura**

ODOM, Samuel L., et al. Research in special education: Scientific methods and evidence-based practices. Exceptional children, 2005, 71.2: 137-148.

Úvod do metodologie psychologického výzkumu : jak zkoumat lidskou duši. Translated by Petr Bakalář, Illustrated by Ján Ferjenčík. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. 255 s. ISBN 9788073678159.

MERTENS, D.M. a J.A. MCLAUGHLIN. *Research and evaluation methods in special education.* Thousand Oaks: Corwin Press, 2004. xiv, 275. ISBN 0761946535.

doporučená literatura

LANE, Justin D.; GAST, David L. Visual analysis in single case experimental design studies: Brief review and guidelines. *Neuropsychological rehabilitation*, 2014, 24.3-4: 445-463.

YIN, Robert K. *Case study research and applications: Design and methods.* SAGE Publications, 2017.

COOPER, J.O., T.E. HERON a W.L. HEWARD. *Applied behavior analysis.* Second edition. Harlow: Pearson, 2014. iv, 751. ISBN 9781292023212.

PdF:SPp201 Strategie podpory funkční gramotnosti

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D. (přednášející)
Mgr. Markéta Olbertová (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Výukové metody

interaktivní seminář, kooperativní učení

Metody hodnocení

Ukončení předmětu: písemný test - k úspěšnému absolvování je nutno 75% správných odpovědí Požadavky: vypracování přípravy na hodinu českého jazyka Další požadavky budou upřesněny na první konzultaci předmětu. aktivní účast 80%.

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny: . je student schopen zvládat specifické problémy výuky českého jazyka na 1. st. ZŠ s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. . student zná specifické problémy výuky českého jazyka na 1. st. ZŠ s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami; . student umí aplikovat jednotlivé metody čtení u žáků se SVP.

Osnova

Postavení vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v edukaci na prvním stupni základní školy Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání Vzdělávací obory předmětu český jazyk a jeho postavení v edukaci žáků se specifickými poruchami učení. Psychologické základy vyučování čtení, psaní, vývoj metod prvopočátečního psaní a čtení. Metody výuky elementárního čtení a psaní Čtenářská gramotnost, přístupy a strategie při výuce čtení, Specifika čtenářských chyb. Diferenciace a individualizace ve výuce českého jazyka. Specifické poruchy učení, intervence a reedukace. Problematika přístupu k žákům se specifickými poruchami učení v českém jazyce Význam didaktických her při osvojování si dovednosti čtení. Vyučovací hodina, organizační formy výuky, struktura vyučovací hodiny. Alternativní metody ve výuce čtení a psaní Specifika hodnocení v edukačním procesu.

Literatura

BARTOŇOVÁ, M. *Approaches to students with learning disorders in inclusive school environment*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 164 s. ISBN 978-80-210-7110-0.

BARTOŇOVÁ, M. *Specifické poruchy učení: text k distančnímu vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Paido, 2012. ISBN 978-80-7315-232-1.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 128 s. ISBN 80-210-3613-3.

HAVEL, J., B. FABIÁNKOVÁ a M. NOVOTNÁ. *Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy*. In *Výuka čtení a psaní na 1. stupni základní školy*. Brno: Paido, 1999. 81 s. ISBN 80-85931-64-8.

PdF:SPp202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ

4 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Markéta Olbertová (přednášející)
doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojit si základní znalosti, intervenční přístupy a strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí inkluzivní školy a prostředí škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Výukové metody

interaktivní přednáška, diskuse v kontextu vlastní pedagogické praxe

Metody hodnocení

Typ výuky: konzultace, ukončení zkouškou; písemný test - k úspěšnému absolvování předmětu je nutné 65% správných odpovědí účast na výuce 50%

Výstupy z učení

Po absolvování disciplíny je student schopen zvládat intervence a přístupy k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivní didaktiky

Osnova

- 1) Individualizace a diferenciací ve vzdělávání. Specifikace práce s heterogenní třídou. Komunikativní dovednosti. 2) Inkluzivní didaktika v procesu edukace 3) Edukační proces u žáků s mentálním postižením. Systém vzdělávání. Osobnost jedince s mentálním postižením. Postavení hlavních předmětů ve vzdělávacích programech (český jazyk, matematika). Vzdělávací programy na ZŠ a ZŠ speciální.
- 4) Edukační proces u žáků se sluchovým postižením. Systém péče. Osobnost jedince se sluchovým postižením, stupně postižení. Specifičnost vyučovacího procesu, globální čtení.
- 5) Edukační proces u žáků se zrakovým postižením. Systém péče. Osobnost jedince se zrakovým postižením. Specifičnost vyučovacího procesu. Využití speciálních pomůcek.
- 6) Edukační proces u žáků s tělesným postižením. Systém péče. Osobnost jedince s tělesným postižením. Specifičnost vyučovacího procesu. Předmět dorozumivací dovednosti.
- 7) Edukační proces u žáků se specifickými poruchami učení. Systém péče. Osobnost jedince s ADD/ADHD. Reedukace dyslexie, dyskalkulie. Programy prevence a modifikace jedinců s poruchami chování.
- 8) Edukační proces u žáků se souběžným postižením více vadami. Problematika MO. Problematika hluchoslepoty. Definice kombinovaného postižení. Systém péče. Specifičnost vyučovacího procesu.
- 9) Edukační proces jedinců s narušenou komunikační schopností. Systém péče. Osobnost jedince. Specifičnost vyučovacího procesu. Řečová výchova v edukaci žáků s mentálním postižením.
- 10) Edukační proces u žáků se sociálním znevýhodněním. Specifika sociálního znevýhodnění. Přípravná třída. Asistent pedagoga. Opatření pro podporu žáků se sociálním znevýhodněním.

11) Edukační proces u žáků s poruchami autistického spektra. Systém péče. Osobnost jedince s PAS. Specifika vyučovacího procesu, metody a formy práce. Strukturované vyučování. Komunikační systém VOKS. 12) Podpůrná opatření v edukačním procesu

Literatura

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu*. 2. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 279 s. ISBN 978-80-210-6678-6.

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Specifika ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 257 s. ISBN 978-80-210-6646-5.

BARTOŇOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním se zřetelem na romské etnikum v počátečním vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 223 s. ISBN 978-80-210-5103-4.

BARTOŇOVÁ, M. *Strategie ve vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním se zřetelem na romské etnikum v počátečním vzdělávání*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 223 s. ISBN 978-80-210-5103-4.

OPATŘILOVÁ, D. a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. *Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 180 s. 4648/Pd-3/08-17/99. ISBN 978-80-210-4575-0.

ČADILOVÁ, V. a Z. ŽAMPACHOVÁ. *Strukturované učení : vzdělávání dětí s autismem a jinými vývojovými poruchami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 405 s. ISBN 9788073674755.

VALENTA, M., O. MÜLLER a M. VÍTKOVÁ. *Psychopedie*. 3 aktual. a rozšířené vyd. Praha: Parta Praha, 2007. 386 s. Pedagogická literatura. ISBN 978-80-7320-099-2.

VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Brno: Paido Brno, 2007. 159 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-140-9.

BARTOŇOVÁ, M., J. PIPEKOVÁ a M. VÍTKOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků s mentálním postižením v odborném učilišti a na praktické škole*. 1. vyd. Brno: MSD, 2007. 103 s. ISBN 9788073920111.

VÍTKOVÁ, M. *Somatopedické aspekty*. druhé. Brno: Paido Brno, 2006. 302 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 80-7315-134-0.

ŠEDIVÁ, Z. *Psychologie sluchově postižených ve školní praxi*. 1. vyd. Praha: Septima, 2006. 64 s. ISBN 8072162322.

THOROVÁ, K. *Poruchy autistického spektra : dětský autismus, atypický autismus, Aspergerův syndrom, dezin-tegrační porucha*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 453 s. ISBN 8073670917.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie : narušení komunikační schopnosti, logopedická prevence, logopedická intervence v ČR, příklady z praxe*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006. 224 s. ISBN 9788024711102.

OPATŘILOVÁ, D. *Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 146 s. 55-984A-2005 02/58 11/Pd. ISBN 80-210-3819-5.

BARTOŇOVÁ, M. *Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR*. Brno: MSD, 2005. 416 s. MSD. ISBN 80-86633-37-3.

LUDÍKOVÁ, L. *Kombinované vady*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 140 s. ISBN 8024411547.

HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 93 s. ISBN 8072162136.

Dětský autismus : přehled současných poznatků. Edited by Michal Hrdlička - Vladimír Komárek. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004. 206 s. ISBN 8071788139.

MORAVCOVÁ, D. *Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2004. 203 s. ISBN 8072544764.

ŠVARCOVÁ-SLABINOVÁ, I. *Mentální retardace : vzdělávání, výchova, sociální péče*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2003. 187 s. ISBN 807178821X.

SINDELAR, B. *Předcházíme poruchám učení : soubor cvičení pro děti v předškolnímu roce a v první třídě*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2003. 63 s. +. ISBN 80-7178-736-1.

- SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 74 s. ISBN 8024404338.
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Vyd. 2. Praha: Karolinum, 2002. 303 s. ISBN 8024603292.
- LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Edited by Eva Škodová, Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2002. 191 s. ISBN 8071785725.
- ŠVARCOVÁ, I. a M. VÍTKOVÁ. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. III., Právo na vzdělání; Kurikulární aspekty podpory*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 43, 15 l.
- ŠVARCOVÁ, I. a M. VÍTKOVÁ. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. III., Právo na vzdělání; Kurikulární aspekty podpory*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 43, 15 l.
- JELÍNKOVÁ, M. *Autismus. IV., Péče o dospělé klienty s autismem*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2001. 22 s.
- VÍTKOVÁ, M. *Podpora vzdělávání dětí a žáků s těžkým zdravotním postižením. II., Metoda bazální stimulace*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství České republiky, 2001. 34 l.
- LUDÍKOVÁ, L. *Edukace hluchoslepého dítěte raného věku*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001. 94 s. ISBN 8024402505.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Oftalmopedie*. 2. dopl. vyd. Brno: Paido, 2000. 70 s. ISBN 8085931842.
- SOURALOVÁ, E. *Vzdělávání hluchoslepých. II*. 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 78 s. ISBN 80-7183-226-X.
- LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých..* 1. vyd. Praha: Scientia, 2000. 74 s. ISBN 80-7183-225-1.
- GÜNTHER, K.B. *Bilingvální vyučování neslyšících žáků základní školy : etapová zpráva o hamburském bilingválním školním experimentu : (český překlad vybraných částí publikace)*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2000. 57 s.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L., J. ŘEHŮŘEK a I. MADLENER. *Možnosti reedukace zraku při kombinovaném postižení*. Edited by Marie Vítková. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1999. 94 s. ISBN 8085931753.
- JANOTOVÁ, N. *Odezírání u sluchově postižených*. 1. vyd. Praha: Septima, 1999. 51 s. ISBN 80-7216-826-6.
- JABŮREK, J. *Bilingvální vzdělávání neslyšících*. Praha: Septima, 1998. 43 s. ISBN 8072160524.
- POKORNÁ, V. *Cvičení pro děti se specifickými poruchami učení :rozvoj vnímání a poznávání*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 153 s. ISBN 80-7178-228-9.
- NIELSENOVÁ, L. *Učení zrakově postižených dětí v raném věku*. České vyd. 1. Praha: ISV nakladatelství, 1998. 119 s. ISBN 80-85866-26-9.
- SCHOPLER, E., R.J. REICHLER a M. LANSING. *Strategie a metody výuky dětí s autismem a dalšími vývojovými poruchami :příručka pro učitele i rodiče*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1998. 271 s. ISBN 80-7178-199-1.
- PULDA, M. *Včasná sluchově-řečová výchova malých sluchově postižených dětí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1996. 57 s. ISBN 80-210-1296-X.
- POŽÁR, L. *Školská integrácia detí a mládeže s poruchami zraku*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 1996. 223 s. ISBN 80-223-1101-4.
- VÁGNEROVÁ, M. *Oftalmopsychologie dětského věku*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1995. 182 s., 4. ISBN 80-7184-053-X.
- KEBLOVÁ, A. *Kompenzační pomůcky pro zrakově postižené žáky základní školy*. 1. vyd. Praha: Septima, 1995. 19 s. ISBN 80-85801-62-0.
- POKORNÁ, V. *Porovnej, dokresli, spojuj, rozlišuj, skládej :jak poznáme sklony dítěte k dyslexii, dysgrafii, dyskalkulii : [soubor volných pracovních listů k rozvoji zrakového vnímání]*. Illustrated by Šárka Boháčová. Praha: Blug, 1994. 20 volných. ISBN 80-85635-36-4.
- ČÁLEK, O., J. CERHA a Z. HOLUBÁŘ. *Vývoj osobnosti zrakově těžce postižených*. Praha: Achát, 1992. 244 s.

PULDA, M. *Surdopedie se zaměřením na raný a předškolní věk*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1992. 143 s. ISBN 8021004762.

PdF:SPp204 **Inkluzivní didaktika**

2 kredity, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je získání základních vědomostí o problematice vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a edukaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v současném vzdělávacím systému České republiky. Dalším cílem předmětu je seznámit studenty s vybranými vzdělávacími systémy v zahraničí. Předmět by měl také přispět k osvojení teoretických znalostí nezbytných pro úspěšnou organizaci výuky v inkluzivní třídě vzhledem k typu postižení žáků a speciálním vzdělávacím potřebám.

Výukové metody

Seminář, diskuse, skupinové projekty a jejich prezentace a diskuse nad nimi.

Metody hodnocení

Každý student vypracuje seminární práci na vybrané téma. Práci odevzdá vyučujícímu v rozsahu 3-5 stran A4. 1. Vytvořit modelový individuální vzdělávací plán žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. 2. Připravit vyučovací hodinu v modelové inkluzivní třídě s využitím osvojených výukových strategií. 3. Na modelovém případě promyslet materiálně-technická a organizační opatření nezbytná pro úspěšnou integraci modelového žáka se SVP. 4. Připravit podklady pro interview s rodiči žáka se SVP. Projekt bude následně ve výuce prezentován, diskutován a hodnocen. Téma eseje pro studenty, kteří se účastní zahraniční stáže: Podmínky integrace a inkluze v základním vzdělávání v zahraničí. Písemný test - 40 otázek. Musí být zodpovězeno 75 % otázek správně.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student schopen: • vysvětlit a při své výchovně-vzdělávací činnosti reflektovat principy inkluzivního vzdělávání; • dokáže kriticky uvažovat o vlastním postoji k inkluzivnímu vzdělávání a vlastních schopnostech vytvářet inkluzivní prostředí ve školní třídě; • bude schopen zorganizovat, efektivně komunikovat a vést práci multidisciplinárního týmu; • ve spolupráci s rodiči, žákem a poradenským zařízením dokáže vypracovat individuální vzdělávací plán, resp. plán pedagogické podpory; • bude znát základní metody a formy práce s heterogenní skupinou (adaptace způsobů zprostředkování učiva, výukových materiálů, organizačních forem práce, uspořádání třídy, hodnocení atd.) a bude je umět vhodně použít při edukaci; • dokáže modifikovat učební materiály a aktivity s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků; • bude schopen určit a popsat standardně užívané kompenzační pomůcky, speciální učební pomůcky a podpůrné nebo náhradní komunikační systémy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Osnova

Osnova 1. Inkluzivní vzdělávání u nás a v zahraničí - vývoj a historie, české a mezinárodní dokumenty. 2. Definice pojmů (inkluze, inkluzivní učitel, inkluzivní prostředí aj.) 3. Systém vzdělávání s důrazem na inkluzivní vzdělávání. 4. Individualizace a diferenciací v procesu edukace v inkluzivním prostředí. 5. Okruh žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - podmínky vzdělávání (žáci s narušenou komunikační schopností; se specifickými poruchami učení a chování; se zrakovým postižením; se sluchovým postižením; žáci s epilepsií (tj. s chronickým onemocněním); s mentálním postižením a SPAS; s tělesným postižením, s těžkým postižením). 6. Klinický obraz vybraných nemocí - neurovývojové vady a hyperkynetické poruchy. 7. Didaktické otázky ke kooperativnímu a autoregulovanému učení. 8. Materiální a organizační podmínky pro realizaci inkluzivního vzdělávání, individuální podpora učení ve škole. 9. Strategie hodnocení v inkluzivní škole. 10. Strategie pro samostatné učení, styly učení a strategie individuální podpory.

Literatura

povinná literatura

Ošlejšková, H., Vítková, M. et al. *Východiska, podmínky a strategie ve vzdělávání žáků s těžkým postižením na základní škole speciální*. 1. vydání, Brno: MU, 2013, ISBN 978-80-210-6673-1

Bartoňová, M., Vítková, M. et al. *Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu*, 1. vydání, Brno: MU, 2013, ISBN 978-80-210-6678-6

doporučená literatura

Lechta, V. (ed.). *Základy inkluzivní pedagogiky*. Vydání první. Praha : Portál, s.r.o., 2010. s. 435. ISBN 978-80-7367-679-7.

Hájková, V., Strnadová, I. *Inkluzivní vzdělávání*. Praha: Grada, 2010. 217 s. ISBN 978-80-247-3070-7.

HAVEL, J. *Výuka elementárního čtení a psaní na přechodu k inkluzi*. In Jiří Havel. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na 1. stupni základní školy jako východisko inkluzivní didaktiky*. 2. rozšířené vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2014. s. 71-112, 42 s. ISBN 978-80-210-7150-6.

KRATOCHVÍLOVÁ, J. *Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 207 s. ISBN 978-80-210-6527-7.

BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reeducace specifických poruch učení (ed)*. Brno. Brno: MU, 2005. 152 s. Paido. ISBN 80-210-3613-3.

neurčeno

Heimlich, U., Kahlert, J., Lelgemann, R., Fischer, E. (Hrsg.). *Inklusives Schulsystem*. Mnichov, 2016, Bad Heilbrunn. ISBN 978-3-7815-2077-6.

PdF:SPp228 **Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2**

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Na konci kurzu bude student seznámen se zásadami kvalitativního a kvantitativního výzkumu, základními technikami a pravidly jejich užití při vlastním výzkumu. Porozumí základním principům indukce a dedukce a základním konceptům vědeckého výzkumu, jako je teorie, operacionalizace, hypotézy, reliabilita, validita, reprezentativita.

Výukové metody

přednáška- teoretická příprava v oblasti metodologie, semestrální projekt návrhu plánu výzkumu,

Metody hodnocení

průběžné úkoly (5 úkolů vypracovávaných v průběhu semestru a hodnocených 0-7 body), zkouška (písemný test hodnocený 0-35 body) nebo hodnocený výzkumný projekt (návrh plánu výzkumu hodnocený 0-35 body) - dle preferencí studentů. Celkem je nutné získat 50 ze 70 bodů. Bližší informace ve Studijních materiálech předmětu v IS/

Výstupy z učení

Osvojí si schopnost naplánovat vlastní výzkum, navrhnout adekvátní metodologický postup, zkonstruovat výzkumné nástroje a posoudit jejich aplikovatelnost a diskutovat o překážkách, které je při realizaci výzkumu mohou potkat.

Osnova

Věda jako způsob poznávání světa, sociální vs. přírodní vědy, korelace, kauzalita Logika kvantitativního výzkumu Logika kvalitativního výzkumu Hypotéza, výběr vzorku, validita a reliabilita výzkumu Od výzkumné otázky k hypotéze Fáze výzkumu Typy výzkumu Dotazník a rozhovor jako nástroje sběru dat Základní tradice kvalitativního výzkumu Práce v terénu, terénní poznámky, vztah s informanty, analýza dat v kvalitativním výzkumu Etické aspekty výzkumu

Literatura

KAUFMANN, J. *Chápající rozhovor*. Translated by Marie Černá. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. 151 s. ISBN 9788074190339.

PUNCH, K. *Základy kvantitativního šetření*. Translated by Jan Hendl. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 150 s. ISBN 9788073673819.

Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. Edited by Miroslav Dismán. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 978-80-246-0139-7.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele. Edited by Miroslav Dismán. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.

Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky. Edited by Peter Gavora. [1. vyd.]. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 80-85931-15-X.

PdF:SPp232 **Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi**

6 kreditů, ukončení k, garant předmětu doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je představit pokročilé výzkumné strategie ve speciální pedagogice se zaměřením na výzkum jednoho či několika málo subjektů pro využití v praxi studentů speciální pedagogiky. Vzhledem k vysoké míře interindividuálních rozdílů mezi subjekty, která je dána jak jejich typicky velkou heterogenitou, tak často nízkým počtem srovnatelných subjektů, se ve speciálně pedagogické metodologii často využívá jak kvalitativních, tak smíšených nebo kvantitativních výzkumných strategií s nízkým počtem informantů, respondentů nebo subjektů. V rámci předmětu budou představeny pokročilé náležitosti pro tvorbu případových studií a experimentálních studií s vnitrosubjektovými plány s několika málo nebo pouze jedním subjektem výzkumu. Součástí předmětu bude také návrh vlastního experimentálního výzkumu s vhodně zvoleným experimentálním designem a způsobem sběru dat o chování.

Výukové metody

Seminář, tvorba vlastního výzkumného projektu

Metody hodnocení

Zpracování experimentálního projektu výzkumu s jedním subjektem

Výstupy z učení

Studenti budou schopni:

- popsat možnosti aplikace výzkumných strategií s jedním nebo několika málo subjekty
- vysvětlit výhody a nevýhody vnitrosubjektového experimentálního designu s ohledem na validitu a reliabilitu.
- vybrat vhodný typ experimentálního designu a adekvátní způsob měření cílového chování
- aplikovat vhodnou výzkumnou strategii a připravit projekt výzkumu využitelný ve speciálně pedagogické praxi

Osnova

1. Výzkum s malým počtem subjektů nebo jedním subjektem (N1) - možnosti využití
2. Využití N1 výzkumných strategií v kvalitativním a kvantitativním a smíšeném výzkumu
3. Případové studie - příprava a realizace vlastního projektu případové studie; výběr zkoumaných subjektů, jevů a institucí; sběr dat, analýza dat, sepisování a zveřejňování případové studie.
4. Experiment s nízkým/jedním N - možnosti využití vnitrosubjektového designu
5. Limity validity a reliability vnitrosubjektového designu
6. Projekt vnitrosubjektového experimentu - příprava a realizace vlastního experimentálního projektu; výběr zkoumaných subjektů; sběr dat - měření chování, grafické znázornění, analýza dat, sepisování a zveřejňování případové studie.

Literatura**povinná literatura**

ODOM, Samuel L., et al. Research in special education: Scientific methods and evidence-based practices. Exceptional children, 2005, 71.2: 137-148.

Úvod do metodologie psychologického výzkumu : jak zkoumat lidskou duši. Translated by Petr Bakalář, Illustrated by Ján Ferjenčík. Vyd. 2. Praha: Portál, 2010. 255 s. ISBN 9788073678159.

MERTENS, D.M. a J.A. MCLAUGHLIN. *Research and evaluation methods in special education.* Thousand Oaks: Corwin Press, 2004. xiv, 275. ISBN 0761946535.

doporučená literatura

YIN, Robert K. Case study research and applications: Design and methods. SAGE Publications, 2017.

LANE, Justin D.; GAST, David L. Visual analysis in single case experimental design studies: Brief review and guidelines. *Neuropsychological rehabilitation*, 2014, 24.3-4: 445-463.

COOPER, J.O., T.E. HERON a W.L. HEWARD. *Applied behavior analysis.* Second edition. Harlow: Pearson, 2014. iv, 751. ISBN 9781292023212.

2.2 Předměty profilujícího základu (P)

Jedná se o povinný nebo povinně volitelný předmět, jehož absolvováním student získává znalosti nebo dovednosti podstatné pro dosažení výstupů z učení studijního programu - obsah těchto předmětů je zahrnut ve státní závěrečné zkoušce.

PdF:SP_DP Diplomová práce

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)
doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu jsou průběžné konzultace k zpracovávání diplomové práce, sleduje se dodržení struktury práce, správné užití citované literatury, použité metody a techniky při výzkumné činnosti, splnění stanoveného cíle, interpretace výsledků šetření.

Výukové metody

Teoretická i praktická příprava diplomové práce.

Metody hodnocení

Vedoucí diplomové práce konzultuje a průběžně sleduje zpracovávání teoretické části práce, sleduje výzkumné šetření diplomanta. Zápočet.

Výstupy z učení

Student průběžně zpracovává teoretické části práce, probíhá výzkumná činnost.

Osnova

Sleduje se dodržení: struktury práce správné užití citované literatury, použité metody a techniky při výzkumné činnosti, splnění stanoveného cíle, interpretace výsledků šetření. Diplomová práce se zpracovává dle Pokynu děkana č. 1/2015. Dostupné na www.ped.muni.cz.

Literatura**doporučená literatura**

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*.. Praha: Grada, 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

neurčeno

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998. 270 s. ISBN 8071845698.

GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 808593115X.

Pdf:SP_DPd **Diplomová práce - Dokončení**

8 kreditů, ukončení z, garant předmětu

Vyučující

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Hlavní cíle kurzu jsou: vyhledávání, studium a komparace odborné literatury; plánování a realizace výzkumu; vyhodnocení a sdělení vědeckých poznatků formou diplomové práce.

Výukové metody

Student samostatně zpracovává vybrané téma diplomové práce. Pravidelně konzultuje s vedoucím DP.

Metody hodnocení

Zápočet je udělený za dokončení diplomové práce.

Výstupy z učení

Na konci kurzu je student schopen kvalitně zpracovat a odevzdat vypracovanou diplomovou práci.

Osnova

Osnova diplomové práce; studium odborné literatury; komparace literatury; realizace výzkumu; vyhodnocení hypotéz; výzkumných otázek; formulace výsledků v diplomové práci.

Literatura**doporučená literatura**

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*.. Praha: Grada, 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.

JANÍK, T. a P. KNECHT. *Pedagogický výzkum a kurikulární reforma české školy*. In *Svět výchovy a vzdělávání v reflexi současného pedagogického výzkumu*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2007. s. 1-12, 12 s. ISBN 978-80-7040-987-9.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

NOVOTNÝ, P. *Kam směřuje evropský pedagogický výzkum a jeho přední konference*. In *SPFFBU U 8 (2003)*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2003. s. 161-163, 3 s. Řada pedagogická. ISBN 80-210-3120-4.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

neurčeno

ŠIMONÍK, O. *Pedagogický výzkum očima učitelů základních a středních škol*. In *Český pedagogický výzkum v současných společenských podmínkách*.. Brno: ČAPV a Ústav ped. věd FF MU, 1997. s. 98-101. ISBN 80-7204-083-9.

PRŮCHA, J. *Pedagogický výzkum : uvedení do teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1995. 132 s. ISBN 8071841323.

ŠVEC, V. *Kvalitativní pedagogický výzkum*. In *Kapitoly z metodologie pedagogiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno, 1994. s. 72-76. ISBN 80-210-1031-2.

Pdf:SP_DPP **Diplomová práce - Projekt**

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu SP_DPp jsou konzultace k projektu uvažované diplomové práce. Student průběžně zpracovává projekt diplomové práce, probíhá přípravná činnost.

Výukové metody

Teoretická i praktická příprava projektu diplomové práce.

Metody hodnocení

Odevzdání projektu diplomové práce. Zápočet.

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student připraven k zahájení tvorby diplomové práce.

Osnova

Průběžné konzultace k projektu a přípravě diplomové práce.

Literatura**doporučená literatura**

REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada, 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum : základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 8073670402.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Translated by Vladimír Jůva. Brno: Paido, 2000. 207 stran. ISBN 8085931796.

neurčeno

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998. 270 s. ISBN 8071845698.

GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice : příručka pro studenty, učitele a výzkumné pracovníky*. Brno: Paido, 1996. 130 s. ISBN 808593115X.

PdF:SPkK71 Neurologie pro logopedy

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. MUDr. Hana Ošlejšková, Ph.D.

Vyučující

doc. MUDr. Hana Ošlejšková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu Neurologie pro logopedy je rozšíření znalostí z terminologie oboru, přehledu o diagnostických metodách, průběhu neurologického vyšetření a jeho výsledcích - v rámci mezioborové spolupráce. Následně se seznámí s vybranými syndromy, poruchami a onemocněními u dětí, kdy je v rámci komplexní péče a podpory dítěte nezbytná spolupráce logopeda a neurologa.

Výukové metody

Seminář, diskuse, domácí příprava

Metody hodnocení

Písemný test (je třeba získat 75 % správných odpovědí), ústní zkouška

Výstupy z učení

Na konci předmětu se bude student orientovat ve vybraných okruzích terminologie, bude mít přehled o diagnostických metodách a specifikách mezioborové spolupráce; bude s v této souvislosti orientovat ve vybraných syndromech, onemocněních a poruchách u dětí v rámci komplexní podpory.

Osnova

Neurologické vyšetření - metody a postupy, terminologie

Aspekty mezioborové spolupráce v komplexní péči

Epileptické syndromy

Neurovývojové poruchy

Nádory centrální nervové soustavy u dětí

Neurotraumatologie dětského věku

Neuroinfekce

Literatura**povinná literatura**

Ošlejšková, H. (2015). *Dětská neurologie*. Olomouc: Solen, Medical education.

doporučená literatura

Ošlejšková, H. (2008). *Vybrané kapitoly z dětské neurologie*. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů.

neurčeno

MENKES, J.H. *Dětská neurologie*. Edited by Harvey B. Sarnat - Bernard L. Maria. Vyd. 7. [i.e. 1.]. V Praze: Triton, 2011. xxxiv, 106. ISBN 9788073873417.

PdF:SPkK73 Fonetika pro logopedy

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními pojmy z oblasti fonetiky. S ohledem na náplň činnosti logopeda studenty seznámit s procesem artikulace, systematikou vokálu a konsonantů a dalšími aspekty akustické stránky řeči včetně možností její analýzy.

Výukové metody

Seminář, diskuse, praktická cvičení, domácí příprava.

Metody hodnocení

Kolokvium

Výstupy z učení

Na konci předmětu se bude student orientovat v základní terminologii z oblasti fonetiky, v klasifikaci a systematice vokálů a konsonantů; bude seznámen s klíčovými pojmy a procesy mluvené akustické stránky řeči a bude umět tyto poznatky využít v praxi.

Osnova

Fonetika, vymezení disciplíny, postavení systému věd.

Specifika mluveného a psaného jazyka.

Vokalismus z artikulárního hlediska, systematika vokálů.

Konsonantismus z artikulárního hlediska, systematika konsonantů.

Transkripce a její praktické využití.

Akustická stránka řeči (akustický a auditivní pohled na jazyk).

Prozodické prostředky řeči z artikulárního a akustického hlediska.

Literatura**povinná literatura**

KRČMOVÁ, M. *Fonetika a fonologie. Elportál*, Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISSN 1802-128X. URL <http://is.muni.cz/elportal/?id=852835>

KRČMOVÁ, M. *Fonetika a fonologie. 2. doplněné*. Brno: Masarykova univerzita Eplortál, 2008. 215 s. none. ISSN 1802-128X. <http://is.muni.cz/elportal/estud/ff/js07/fonetika/materialy/index.html>

doporučená literatura

KOŘÍNEK, J.M. a A. ERHART. *Úvod do fonologie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2000. 139 s. ISBN 8020002308.

PdF:SPkK74 Sekundární poruchy komunikace

4 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou narušené komunikační schopnosti u jednotlivých druhů zdravotního postižení. Na konci předmětu bude student znát etiologické modely symptomatických poruch řeči, jejich klasifikaci, bude podrobně seznamován s projevy narušené komunikační schopnosti s ohledem na jazykové roviny. Předmět tak odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku i zdravotního postižení.

Výukové metody

seminář, diskuze, skupinová práce

Metody hodnocení

předmět ukončen kolokviem, požadavkem splnění je zpracování seminární práce a splnění závěrečného testu (podmínkou úspěšného zvládnutí je 75 % správných odpovědí)

Výstupy z učení

- orientace v jednotlivých formách narušené komunikační schopnosti u osob se zdravotním postižením;
- orientace ve specifických logopedické intervence;
- schopnost tvořit materiál k rozvoji komunikační schopnosti osob s různými druhy zdravotního postižení.

Osnova

- Vývoj řeči
- Symptomatické poruchy řeči
- Modely vzniku symptomatických poruch řeči
- Klasifikace symptomatických poruch řeči.
- Jedinci s poruchami hybnosti, psychomotorický vývoj dítěte, mozková obrna.
- Vývoj řeči u dětí s mozkovou obrnou, logopedická intervence, moderní terapie na základě reflexnosti.
- Osoby s těžkým sluchovým postižením, specifika logopedické intervence.
- Osoby s těžkým zrakovým postižením, specifika logopedické intervence.

- Narušená komunikační schopnost u osob s mentálním postižením, faktory ovlivňující vývoj řeči u dětí s mentálním postižením.
- Specifika logopedické intervence u osob s mentálním postižením.
- Narušená komunikační schopnost u osob s kombinovaným postižením.
- Komunikační schopnost u dětí s AD(H)D.
- Logopedická intervence u dospělých osob se symptomatickou poruchou řeči.

Literatura

povinná literatura

LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Vyd. 3., dopl. a přeprac. Praha: Portál, 2011. 190 s. ISBN 9788073679774.

doporučená literatura

KOPEČNÝ, P. *Logopedická intervence u osob se zdravotním postižením ve věku mladé dospělosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 210 s. ISBN 978-80-210-7339-5.

KANNENGIESER, S. *Sprachentwicklungsstörungen : Grundlagen, Diagnostik und Therapie*. 2. Aufl. München: Elsevier, Urban & Fischer, 2012. X, 477. ISBN 9783437483516.

MICHALÍK, J. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 511 s. ISBN 9788073678593.

neurčeno

KLENKOVÁ, J. *Symptomatické poruchy řeči*. In *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. s. 45-57. ISBN 80-85931-51-6.

PdF:SPkK75 Raná logopedická a surdopedická intervence

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s intervencí u dětí s identifikovatelným rizikem vývoje řeči a jazykových schopností a dětí potenciálně rizikových. Na konci předmětu bude student znát způsoby intervence v období nezáměrné a záměrné komunikace, bude seznámen s možnostmi hodnocení krmení a orálních schopností v různých fázích vývoje a bude schopen vysvětlit specifika terapie v oblasti krmení a orálních schopností. Student se rovněž bude orientovat v oblasti hodnocení sluchového vnímání dětí raného věku a nutnosti vizuální podpory v oblasti rozvoje funkční komunikace. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na děti raného věku.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je třeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkouška. Student zpracuje seminární práci reflektující téma rané logopedické intervence v české i zahraniční odborné literatuře v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4. Rozprava nad vybranými tématy.

Výstupy z učení

Student se orientuje v kategorizaci dětí s identifikovatelným rizikem a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji komunikační schopnosti; ovládá specifika vývoje řeči a jazykových schopností v raném věku; orientuje se v intervenci u dětí v období nezáměrné a záměrné komunikace; umí uvažovat o možnostech intervence u dětí v raném věku včetně dětí vysoce rizikových. Student je schopen zhodnotit reakce dítěte na zvukové podněty a ovládá nástroje pro hodnocení sluchového vnímání dětí raného věku. Orientuje se v oblasti budování funkční komunikace, tedy využití vizuálně motorických systémů komunikace u neslyšících nebo využití auditivně verbální metody u dětí s využitelnými zbytky sluchu.

Osnova

Vymezení rané logopedické intervence, situace v zahraničí a ČR. Okruh dětí rané logopedické intervence – děti s identifikovatelným rizikem a potenciálně identifikovatelným rizikem vývoje komunikační schopnosti. Současné aspekty ontogeneze řeči a jazykových schopností. Orální reflexy. Orofaciální terapie. Senzomotorická stimulace. Diagnostické postupy a materiály, diferenciací dle věku a obtíží. Specifika sběru a analýzy anamnestických údajů v raném věku. Model mezioborové spolupráce. Terapeutické postupy a materiály aplikované v naší i zahraniční praxi. Intervence zaměřená na interakci rodič- dítě. Analýza případových studií – diagnostické postupy. Analýza případových studií – terapeutické postupy.

Literatura

povinná literatura

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Interdisciplinární přístup v rané logopedické intervenci*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 262 s. ISBN 978-80-210-8659-3.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové vnímání dětí raného věku s postižením sluchu : funkční hodnocení*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 124 stran. ISBN 9788021081307.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

HORŇÁKOVÁ, K., S. KAPALKOVÁ a M. MIKULAJOVÁ. *Jak mluvit s dětmi : od narození do tří let*. Translated by Kateřina Slavíková. Vydání první. Praha: Portál, 2009. 167 stran. ISBN 9788073676124.

PdF:SPkK76 **Logopedická a surdopedická intervence v předškolním věku**

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Logopedická intervence v předškolním věku:

Cílem předmětu je porozumět a umět vysvětlit proces logopedické intervence u dětí v raném a předškolním věku. Student získá teoretické znalosti o problematice vývoje řeči a jazykových schopností. Osvojí si postupy při stimulaci vývoje řeči a specifika při intervenci u jednotlivých druhů narušené komunikační schopnosti u dětí předškolního věku (narušeného vývoje řeči, poruch artikulace, poruch fluence řeči, poruch zvuku řeči a dalších). Získá základní kompetence v oblasti komunikace s klienty a mezioborové spolupráce.

Surdopedická intervence v předškolním věku

Cílem předmětu je porozumět a umět vysvětlit proces logopedické intervence u dětí s postižením sluchu v raném a předškolním věku. Student získá teoretické znalosti o problematice vývoje řeči a jazykových schopností u dětí s postižením sluchu. Osvojí si postupy při stimulaci rozvoje komunikace a specifika při intervenci u dětí v rámci individuální a skupinové práce. Získá základní kompetence v oblasti komunikace s klienty a mezioborové spolupráce.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Logopedická intervence v předškolním věku:

Písemný test (k úspěšnému splnění je třeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkouška. Student zpracuje případovou studii dítěte s narušenou komunikační schopností v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4.

Surdopedická intervence v předškolním věku:

Písemný test (k úspěšnému splnění je třeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkouška. Student zpracuje případovou studii dítěte s postižením sluchu v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4.

Výstupy z učení

Logopedická intervence v předškolním věku:

Orientace v problematice vývoje řeči a jazykových schopností; orientace v možnostech mezioborové spolupráce v rámci logopedické intervence u dětí v raném a předškolním věku; schopnost diskutovat problematiku dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči; přehled o jednotlivých druzích narušené komunikační schopnosti v předškolním věku; aplikace získaných poznatků na praktické případy u dětí s narušenou komunikační schopností.

Surdopedická intervence v předškolním věku:

Orientace v problematice vývoje řeči a jazykových schopností; orientace v možnostech mezioborové spolupráce v rámci logopedické intervence u dětí s postižením sluchu v raném a předškolním věku; schopnost diskutovat problematiku dětí s narušeným vývojem řeči z důvodu přítomnosti sluchové vady; diskutovat význam využití kompenzačních pomůcek při rozvoji řeči u dětí s postižením sluchu; aplikace získaných poznatků na praktické případy u dětí s postižením sluchu.

Osnova

Logopedická intervence v předškolním věku:

Základní atributy jazyka a řeči, současné aspekty ontogeneze řeči a jazykových schopností. Kategorie dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči a jazykových schopností. Narušený vývoj řeči - vymezení, klasifikace, dítě se specificky narušeným vývojem řeči. Dítě s opožděním ve vývoji řeči a jazykových schopností - charakteristika, možnosti intervence. Dítě s dyslalií - současné pohledy na problematiku dyslalie, klasifikace dyslalie z fonetického a fonologického hlediska, logopedická intervence. Dítě s narušením fluence řeči - logopedická intervence poskytovaná dětem s narušením fluence řeči v předškolním věku. Dítě s narušením fluence řeči - logopedická intervence poskytovaná dětem s narušením fluence řeči v předškolním věku. Dítě s poruchou zvuku řeči - huhňavostí, palatolálií. Orofaciální rozštěpy - etiologie, klasifikace. Interdisciplinární péče u dětí s orofaciálními rozštěpy. Dítě s mutismem. (S)elektivní mutismus - vymezení, charakteristika, logopedická intervence.

Surdopedická intervence v předškolním věku:

Ontogeneze řeči a jazykových schopností u dětí s postižením sluchu. Kategorie dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči a jazykových schopností. Narušený vývoj řeči - vymezení, klasifikace, dítě se specificky narušeným vývojem řeči. Dítě s opožděním ve vývoji řeči a jazykových schopností - charakteristika, možnosti intervence. Dítě s postižením sluchu - narušení vývoje řeči v kontextu jednotlivých jazykových rovin. Využití zážitkových deníků pro rozvoj komunikace, globální čtení. Vývoj jazykových schopností u dítěte s postižením sluchu ve slyšící x v neslyšící rodině.

Literatura

povinná literatura

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran.

ISBN 9788026209447.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Komunikace dětí předškolního věku*. první. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 236 s. ISBN 978-80-247-3008-0.

SVOBODOVÁ, K. *Logopedická péče o děti s kochleárním implantátem*. Illustrated by Danuše Plajnerová. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 151 s. ISBN 8072162144.

LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno: Paido, 2003. 156 s. ISBN 8073150387.

PdF:SPkK77 **Speciálněpedagogická diagnostika logopedická**

2 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student získá základní poznatky o diagnostice narušené komunikační schopnosti a metodách, které lze v rámci speciálně pedagogické, logopedické diagnostiky použít. V rámci předmětu budou prezentovány možnosti mezioborové spolupráce v realizaci diagnostického procesu, student se seznámí se specifiky spolupráce s klientem, rodiči apod. Výuka zahrnuje teoretické i praktické vstupy v podobě analýzy případových studií, zpracování materiálů a pomůcek, které je možné v diagnostickém procesu využít.

Výukové metody

seminář, diskuse, domácí příprava

Metody hodnocení

Zpracování případové studie, zpracování pomůcek a materiálů dle pokynů vyučující a jejich prezentace; předmět je ukončen testem (podmínkou úspěšného zvládnutí je 75% správných odpovědí).

Výstupy z učení

Student se orientuje v možnostech mezioborové spolupráce v rámci komplexní diagnostiky narušené komunikační schopnosti a poradenství poskytovaném cílové skupině – dětem a žákům s narušenou komunikační schopností; zná základní postupy diagnostiky narušené komunikační schopnosti; umí popsat základní metody diagnostiky narušené komunikační schopnosti.

Osnova

Vymezení problematiky narušené komunikační schopnosti. Model logopedického vyšetření. Obecné postupy logopedického vyšetření. Mezioborová spolupráce. Spolupráce s dítětem, žákem s narušenou komunikační schopností. Charakteristika metod a postupů využívaných v naší logopedické praxi. Metody a postupy využívané v diagnostice porozumění řeči. Metody a postupy využívané v diagnostice řečové produkce. Metody a postupy využívané v diagnostice dílčích složek. Tvorba záznamového archu. Případové studie – prezentace diagnostických postupů, diskuse. Prezentace pomůcek a materiálů – diskuse.

Literatura

povinná literatura

LECHTA, V. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. 386 s. ISBN 9788073679019.

LECHTA, V. a KOL. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. , Praha: Portál, 2003.

PŘINOSILOVÁ, D. *Vybrané okruhy speciálně pedagogické diagnostiky a využití v praxi*. In *Vybrané okruhy a speciál. pedagog.diagnost.a využití v praxi*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 1997. s. 1-89. ISBN 80-210-1595-0.

doporučená literatura

BYTEŠNÍKOVÁ, I., J. KLENKOVÁ a R. HORÁKOVÁ. *Logopedie a surdopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-136-2.

KLENKOVÁ, J. a H. KOLBÁBKOVÁ. *Diagnostika předškoláka. Správný vývoj řeči dítěte*. 1. vyd. Brno: MC nakladatelství Brno, 2003. 125 s.

PdF:SPkK78 **Speciálněpedagogická diagnostika surdopedická**

2 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cíl předmětu je prohloubit znalosti studentů o diagnostice sluchových vad a metodách surdopedické diagnostiky, osvojí si podrobné informace o objektivních a subjektivních zkouškách sluchu, komplexním vyšetření, o možnostech spolupráce speciálního pedagoga s dalšími odborníky – foniatrem, lékařem ORL, psychologem a neurologem. Součástí předmětu jsou také informace reflektující aktuální legislativní podmínky pro poskytování

poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, příp. v dalších zařízeních, která provádí speciálně pedagogickou diagnostiku surdopedickou. Diskutovány budou možnosti korekce sluchových vad a užití sluchové protetiky a nástroje užívané pro hodnocení přínosu těchto kompenzačních pomůcek.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkoušk.

aStudent zpracuje případovou studii dítěte, žáka nebo studenta se sluchovým postižením v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4, která bude reflektovat možnosti včasné diagnostiky a následné péče o jedince s diagnostikovanou vadou sluchu v ČR. Rozprava nad vybranými tématy.

Výstupy z učení

Orientace v možnostech diagnostiky sluchových vad v raném věku, v období přípravy na povinnou školní docházku a přípravy na povolání u dětí a žáků se sluchovým postižením; schopnost diskutovat nad vhodností zařazení jedince se sluchovým postižením do odpovídajícího zařízení dle dostupných informací; orientace v možnostech sluchové protetiky a v postupech při rehabilitaci u jedinců se sluchovým postižením.

Osnova

Diagnostické metody a techniky používané v surdopedické praxi - hodnocení a interpretace výsledků objektivních zkoušek sluchu. Diagnostické metody a techniky používané v surdopedické praxi - behaviorální metody, hodnocení a interpretace výsledků subjektivních zkoušek sluchu. Význam diferenciální diagnostiky a mezioborové spolupráce v diagnostickém procesu. Nástroje pro hodnocení sluchového vnímání a jazykových schopností dětí s postižením sluchu v raném věku. Diagnostické nástroje a postupy užívané v diagnostickém procesu u dětí s postižením sluchu v předškolním věku, mezioborová spolupráce. Diagnostické nástroje a postupy užívané v diagnostickém procesu u žáků s postižením sluchu ve školním věku, mezioborová spolupráce. Diagnostické nástroje a postupy užívané v diagnostickém procesu u žáků s postižením sluchu ve středním školním věku, v období dospívání a adolescence, mezioborová spolupráce. Funkční gramotnost - problematika porozumění čtenému textu u neslyšících, hodnocení čtenářských dovedností.

Literatura

povinná literatura

Potměšil, M. a kolektiv (2012) Diagnostické domény pro žáky se sluchovým postižením. Katalog míry posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb. II. část. Olomouc: UP.

DRŠATA, J. a R. HAVLÍK. *Foniatrie - sluch*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2015. 374 stran. ISBN 9788073111595.

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

Comprehensive handbook of pediatric audiology. Edited by Richard C. Seewald - Anne Marie Tharpe. San Diego: Plural Pub., Inc., 2011. xix, 833. ISBN 9781597562454.

PdF:SPkK80 Logopedická a surdopedická intervence ve školním věku

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámení se s problematikou narušené komunikační schopnosti a sluchového postižení ve školním věku, s možnostmi logopedické intervence a formami podpory ve vzdělávacím procesu.

Výukové metody

Seminář, diskuse, domácí příprava, zpracování případové studie, tvorba materiálů pro rozvoj komunikační schopnosti.

Metody hodnocení

Písemný test (ke splnění je třeba dosáhnout 75 % správných odpovědí), ústní zkouška.

Výstupy z učení

Po ukončení předmětu se bude student orientovat v problematice komunikačních obtíží ve školním věku, v přístupech k logopedické intervenci u žáků ve školním věku. Bude seznámen s činností školských poradenských zařízení a ozřejmí si možnosti výběru a aplikace podpůrných opatření ve vzdělávacím procesu - se zřetelem ke speciálním vzdělávacím potřebám žáků. Seznámí se se specifiky spolupráce se zákonnými zástupci, vyučujícími a dalšími odborníky.

Osnova

Komunikační schopnost žáka školního věku - charakteristika řečového vývoje.

Žák s narušenou komunikační schopností ve vzdělávacím procesu - charakteristika speciálních vzdělávacích potřeb.

Vývojová dysfázie - etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Dyslalie - etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Dysartrie – etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Mutismus – etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Narušení zvuku řeči – etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Získané formy narušené komunikační schopnosti – etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Žák se sluchovým postižením – žáci nedoslýchaví, neslyšící a žáci s KI.

Realizace poradenských služeb, činnost ŠPZ, dokumentace.

Podpůrná opatření – výběr a realizace ve vzdělávacím procesu.

Specifika spolupráce s rodiči – podpora v domácím prostředí.

Specifika spolupráce s vyučujícími – podpora ve školním prostředí.

Literatura

povinná literatura

Bočková, B. (2017 – v tisku) Postupy při vzdělávání žáků se specificky narušeným vývojem řeči. Brno: MU.

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

BOČKOVÁ, B. *Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 165 s. ISBN 978-80-210-5609-1.

DAŇOVÁ, M. *Metodika úpravy textů : pro znevýhodněné čtenáře*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 189 s. ISBN 9788024723891.

KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. , Praha: Grada Publishing, a.s., 2006.

NOVOSAD, L. *Základy speciálního poradenství*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2006. 159 s. ISBN 8073671743.

doporučená literatura

Potměšil, M. (2012) Metodika práce se žákem se sluchovým postižením. Olomouc: UPOL.

SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 74 s. ISBN 8024404338.

PdF:SPkK81 Logopedická a surdopedická intervence v dospělém a seniorském věku

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Na konci předmětu bude student/ka ovládat problematiku poskytování logopedické a surdopedické intervence osobám ve věku dospělosti a u seniorů; principy proměny komunikačních schopností v procesu vývoje a stárnutí organismu.

Výukové metody

seminář, domácí příprava, seminární práce, diskuze

Metody hodnocení

ústní zkouška s reflexí případové studie

Výstupy z učení

- orientace v možnostech zajištění logopedické a surdopedické intervence v dospělém a seniorském věku,
- schopnost vnímat specifika práce s dospělým člověkem a seniorem;
- orientace v terapeutických přístupech.

Osnova

komunikační schopnost v kontextu vývoje a stárnutí organismu;
 získané neurogení poruchy komunikace;
 cíle logopedické a surdopedické intervence v dospělém věku;
 cíle logopedické a surdopedické intervence v seniorském věku;
 specifika logopedické a surdopedické intervence u osob ve věku dospělosti;
 specifika logopedické a surdopedické intervence u seniorů;
 využití terapeutického materiálu v logopedické a surdopedické intervenci u dospělých a seniorů;
 poskytování logopedické a surdopedické intervence v rezortu zdravotnictví;
 poskytování logopedické a surdopedické intervence v rezortu práce a sociálních věcí;
 sociální služby;
 zařízení sociálních služeb poskytující logopedickou a surdopedickou intervenci;
 výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti;
 role rodiny a komunikačních partnerů.

Literatura**povinná literatura**

Neubauer, K. a kol. (2007) Neurogenní poruchy komunikace u dospělých: diagnostika a terapie. Praha, Portál.

DOLEŽALOVÁ, L. *Sluchové postižení v období dospělosti a stáří*. In PANČOCHA, Karel, Lucie PROCHÁZKOVÁ a Kateřina SAYOUD SOLÁROVÁ et al. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 187-198, 12 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, J. *Přehled vývojové psychologie*. 2. vyd. Olomouc: Unverzita Palackého v Olomouci, 2008. 175 s. ISBN 9788024421414.

ŠKODOVÁ, E., I. JEDLIČKA a KOL. *Klinická logopedie*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2007. 615 s. ISBN 978-80-7367-340-6.

LECHTA, V. *Logopedické repetitorium : teoretická východiska súčasnej logopedie, moderné prístupy*. Bratislava: SPN, 1990. 278 s. ISBN 80-08-00447-9.

doporučená literatura

DEVITO, J.A. *Základy mezilidské komunikace : 6. vydání*. Translated by Jiří Rezek. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 502 s. ISBN 9788024720180.

CSÉFALVAY, Z. *Terapie afázie : teorie a případové studie*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 175 s. ISBN 9788073673161.

PdF:SPkK84 Komunikace osob s duálním smyslovým postižením

4 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Studenti se seznámí s problematikou osob s duálním smyslovým postižením, a to především s důrazem na možnosti komunikace těchto osob. Osvojí si praktické základy některých komunikačních forem a jiné si vyzkoušejí. Studenti budou schopni navrhnout postupy ve vzdělávání dětí a žáků s hluchoslepotou a budou schopni představit si rozvíjení jejich komunikačních kompetencí prostřednictvím různých forem komunikace. Studenti se seznámí s teorií a praxí rozvoje komunikačních dovedností u osob se získanou i vrozenou hluchoslepotou. Zde použijí dosud získané znalosti a dovednosti a naučí se kombinovat různé přístupy dle stupně postižení zraku a sluchu u dětí s hluchoslepotou. Budou schopni na základě dané kazuistiky vytvořit konkrétní podklady pro realizaci rozvíjení komunikačních dovedností a budou schopni o nich diskutovat s ostatními.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek) a ústní zkouška. Zpracování případové studie jedince s hluchoslepotou reflektující úroveň dosažených komunikačních dovedností jedince.

Výstupy z učení

Studenti se budou orientovat v problematice komunikace osob s hluchoslepotou a legislativních předpisech určujících právo užívat vybrané komunikační formy. Dále budou schopni orientovat se v možnostech rozvoje komunikačních dovedností u jedinců s hluchoslepotou a znát zásady pro využití taktilního znakového jazyka a jiných taktilních forem komunikace při rozvoji komunikačních kompetencí.

Osnova

- komunikace osob s hluchoslepotou – legislativní předpisy
- rozvoj komunikačních dovedností u jedinců s hluchoslepotou
- využití taktilního znakového jazyka a jiných taktilních forem komunikace při rozvoji komunikačních kompetencí

Literatura**povinná literatura**

HRICOVÁ, L. a L. DOLEŽALOVÁ. *Hluchoslepotá*. In Bartoňová, M., Bytešníková, I., Vítková, M. et al.. *Děti se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřské škole. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. s. 157-173, 17 s. ISBN 978-80-7315-237-6.

HORÁKOVÁ, R. a E. SOURALOVÁ. *Problematika osob s hluchoslepotou a kontaktní tlumočení u hluchoslepých preferujících český znakový jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 69 s. 1. vydání. ISBN 978-80-87153-34-5.

ŠTĚRBOVÁ, D. *Hluchoslepotá : lidé s ní a kolem ní*. 2. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. 103 stran. ISBN 8024414333.

Perspektivy rehabilitace hluchoslepých. Edited by Stanisław Kowalik - Augustyn Bańka. Vyd. 1. Praha: Wagner Press, 2000. 133 s. ISBN 8090301908.

PdF:SPkK85 Logopedická praxe I

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Studentky a studenti se seznamují s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou dětí, žáků, klientů; provádí asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v intervenčních přístupech k dětem/žákům/klientům a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Praxe je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM).* Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

JANÍK, T. a J. HAVEL. *Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů.* 2005.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe..* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPkK86 Logopedická praxe II

10 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit se se základními diagnostickými postupy.

Výukové metody

Studentka/student je povinen být na pracovišti po dobu 4 týdnů 4 hodiny denně. Hospitace budou řádně popsány a budou součástí deníku z logopedické praxe.

Metody hodnocení

zápočet

Výstupy z učení

- student/ka se orientuje v základních diagnostických postupech užívaných ve speciálněpedagogické logopedické praxi;
- umí reflektovat získané zkušenosti ve speciálněpedagogickém terénu;
- umí komparovat teoretické poznatky s praxí.

Osnova

- asistentské práce na pracovišti;
- sledování diagnostických metod práce speciálního pedagoga logopeda/klinického logopeda;
- seznámení se s dokumentací pracoviště;
- chronologické zaznamenávání údajů o vlastních aktivitách s dětmi/žáky/klienty a jejich hodnocení.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. 2. dopl. vyd. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1999. 93 s. ISBN 8085931737.

doporučená literatura

JANÍK, T. a J. HAVEL. *Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů.* 2005.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe.*. Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPk210 **Patopsychologie 2**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Vyučující

prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět poskytuje základní orientaci v psychologické problematice nemocných a zdravotně postižených a v psychologii handicapu. Předmět je koncipován široce s využitím řady teoretických a praktických oborů zejména medicínských (psychiatrie, neurologie a další) a je zaměřen do speciální pedagogiky, psychologie, event. sociologie a ve svých cílech sleduje pomoc postiženým lidem a jejich uplatnění v životě. Navazuje na předmět Patopsychologie 1 a výrazně prohlubuje obsah tohoto předmětu.

Výukové metody

Přednášky

Metody hodnocení

Písemný test.

Výstupy z učení

Student po absolvování předmětu zná patopsychologickou problematiku hlavních postižení a handicapů a je schopen odborné spolupráce s lékaři a dalšími odborníky.

Osnova

Psychologie postižených, psychické zvláštnosti osobnosti jedinců s různými druhy postižení tělesného a duševního. Problematika odlišného životního stylu a sociální patologie. Somatická nemoc jako psychologický problém. Prožívání nemoci. Psychosomatika. Poruchy a onemocnění nervového systému a jejich psychologické důsledky. Epilepsie. Dětská mozková obrna. Postižení zrakové, sluchové, pohybové, komunikační handicap. Demence a mentální retardace. Schizofrenie a pervazivní vývojové poruchy. Afektivní, a asociativní poruchy. Úzkostné a posttraumatické poruchy. Poruchy příjmu potravy. Poruchy v oblasti sexuality. Sebepoškozování a suicidium. Poruchy osobnosti. Základní problematika sociální patologie s psychologickými a patopsychologickými důsledky.

Literatura

povinná literatura

VÁGNEROVÁ, M. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese.* Vydání první. 815 stran. ISBN 9788026206965.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese.* Vyd. 5., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2012. 870 s. ISBN 9788026202257.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese :variabilita a patologie lidské psychiky.* Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 444 s. ISBN 80-7178-214-9.

doporučená literatura

VÁGNEROVÁ, M., Z. HADJ-MOUSSOVÁ a S. ŠTECH. *Psychologie handicapu.* 2. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 230 s. ISBN 8071849294.

OREL, M. *Psychopatologie : nauka o nemocech duše. 2.,* aktualizované a doplně. Praha: Grada, 2016. 338 stran. ISBN 9788024755168.

PdF:SPk231 **Obor: Specifické poruchy učení**

6 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět je zaměřen na vymezení vhodných přístupů vůči jedincům se specifickými poruchami učení (SPU). Definuje možnosti reedukace, edukace a metody práce s žáky se SPU. Absolvováním předmětu student získá základní povědomí a znalosti o edukaci, vhodných přístupech a metodách reedukace žáků se SPU.

Výukové metody

interaktivní seminář, diskuse, praktické ukázky

Metody hodnocení

K ukončení předmětu je potřeba splnit následující požadavky: Anotace odborné publikace zaměřené na některé z témat semináře. Aktivní účast na semináři a alespoň 80 % docházky. Ukončení: Zkouška = písemný test. K úspěšnému absolvování student musí dosáhnout alespoň 70 %.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student schopen: definovat terminologii vztahující se ke specifickým poruchám učení; popsat projevy jednotlivých typů specifických poruch učení a jejich vliv na edukační proces žáka; popsat vliv specifických poruch učení na vývoj osobnosti jedince; orientovat se v systému vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení; definovat služby pedagogicko-psychologické poradny určené žákům se specifickými poruchami učení; popsat služby poskytované žákům se specifickými poruchami učení školním poradenským pracovištěm a spolupráci v multidisciplinárním týmu ve škole; navrhnout vhodná opatření vztahující se k obecným podmínkám vzdělávání žáků/studentů se specifickými poruchami učení v běžných třídách; navrhnout vhodné postupy při reedukaci žáků se specifickými poruchami učení.

Osnova

Vymezení specifických poruch učení (SPU) a jejich příčin - základní pojmy SPU a etiologie. Vývoj legislativy v ČR. Lehká mozková dysfunkce, ADD, ADHD. Symptomatika poruch učení. Screening, depistáž a diagnostikování SPU. Formy vzdělávání žáků se SPU a možnosti reedukace v ČR i v zahraničí. Metody rozvíjení oslabených funkcí u dětí předškolního věku. Projevy oslabení v rozvoji funkcí centrální nervové soustavy významných v počátcích vzdělávání (čtení, psaní, počítání). Vývoj zrakového a sluchového vnímání, hrubé a jemné motoriky, pozornosti, volných vlastností, prostorové/pravolevé orientace a motivace a jejich význam ve vzdělávání žáků se SPU. Systémový přístup ke vzdělávání žáků se SPU: učitelé, rodina, terapeut, spolužáci, žák sám; škola, reedukační péče, zájmová činnost. Reedukační metody zaměřené na zrakové a sluchové vnímání, rozvoj motoriky, orientace v prostoru, rozvoj řeči. Speciální metody zaměřené na reedukaci dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie. Využití reedukačních metod v pedagogické praxi mateřských, základních, středních škol. Kompenzační a reedukační pomůcky. Problematika vzdělávání studentů na SŠ a dospělých jedinců.

Literatura**doporučená literatura**

ZELINKOVÁ, O. Poruchy učení. Vyd. 11. Praha: Portál, 2009. 264 s. ISBN 978-80-7367-514-1.

BARTOŇOVÁ, M. *Specifické poruchy učení : text k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. 237 s. ISBN 9788073152321.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 175 s. ISBN 9788073674748.

neurčeno

POKORNÁ, V. Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování. Vyd. 4. Praha: Portál, 2010. 336 s. ISBN 978-80-7367-817-3.

POKORNÁ, Věra. *Vývojové poruchy učení v dětství a dospělosti*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 240 s. ISBN 978-80-7367-773-2.

ŽÁČKOVÁ, H. a D. JUCOVIČOVÁ. *Nepozornost, hyperaktivita a impulzivita : zápory i klady ADHD v dospělosti*. Vydání 1. Praha: Grada, 2017. 164 stran. ISBN 9788027102044.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Jak se učit s dítětem se specifickou poruchou učení a s poruchou pozornosti? : určeno žákům a studentům se specifickými poruchami učení a s poruchou pozornosti a jejich rodičům a učitelům*. Vydání první. Praha: Jucovičová Drahomíra PaedDr. - nakladatelství D + H, 2015. 164 stran. ISBN 9788087295182.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Máme dítě s ADHD : rady pro rodiče*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2015. 262 stran. ISBN 9788024753478.

Specifické poruchy učení : dyslexie, dysgrafie, dysortografie. Edited by Lenka Krejčová, Illustrated by Alice Trojanová. 1. vyd. Brno: Edika, 2014. 248 s. ISBN 9788026606000.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie III. Vliv dyskalkulie na profesní zařazení jedinců v dospělosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 116 s. Spisy Pedagogické fakulty, svazek č. 160. ISBN 978-80-210-6142-2.

BENÍČKOVÁ, M. *Muzikoterapie a specifické poruchy učení*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 155 s. ISBN 9788024735207.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie II. Poruchy učení v matematice na 2. stupni základní školy*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 110 s. Spisy MU svazek 149. ISBN 978-80-210-5395-3.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a další specifické poruchy učení v matematice*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 110 s. spisy Pedagogické fakulty MU č. 132. ISBN 978-80-210-5047-1.

ŽÁČKOVÁ, H. *Dysgrafie*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 2. rozš. vyd. Praha: D + H, 2009. 66 s. ISBN 9788090386990.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Dyslexie*. 2. upravené vydání. Praha: D + H, 2008. 64 stran. ISBN 9788090386976.

- ŽÁČKOVÁ, H. *Dysortografie*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 1. vyd. Praha: D + H, 2008. 68 s. ISBN 9788090386945.
- VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Brno: Paido Brno, 2007. 159 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-140-9.
- LIPNICKÁ, M. *Rozvoj grafomotoriky a podpora psaní : preventivní program, který pomáhá předcházet vzniku dysgrafie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 62 s. ISBN 9788073672447.
- ŽÁČKOVÁ, H. *Máte neklidné, nesoustředěné dítě? : metody práce s dětmi s LMD (ADHD, ADD) především pro učitele a vychovatele*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 2. vyd. Praha: D + H, 2007. 127 s. ISBN 9788090386914.
- SIMON, H. *Dyskalkulie : jak pomáhat dětem, které mají potíže s početnými úlohami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 166 s. ISBN 8073671042.
- ZELINKOVÁ, O. *Cizí jazyky a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2006. 167 s. ISBN 8073110229.
- ŽÁČKOVÁ, H. *Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 4. vyd., (aktualiz.). Praha: D + H, 2005. 31 s. ISBN 8090357903.
- NOVÁK, J. *Dyskalkulie : metodika rozvíjení základních početních dovedností*. Vyd. 3., zcela přeprac. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2004. 125 s. ISBN 8073110296.
- MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení a chování*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2003. 46 s. ISBN 807290115X.
- MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení na druhém stupni ZŠ a na školách středních : materiál určený učitelům a rodičům dětí s dyslexií, dysgrafií, dysortografií--*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2001. 102 s. ISBN 80-7311-000-8.
- JUCOVIČOVÁ, D., H. ŽÁČKOVÁ a H. SOVOVÁ. *Specifické poruchy učení na 2. stupni základních škol : (použitelné i pro střední školství)*. 1. vyd. Praha: D + H, 2001. 83 s.
- KIRBY, A. *Nešikovné dítě : dyspraxie a další poruchy motoriky : diagnostika, pomoc, podpora, cesta k nezávislosti*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. 206 s. ISBN 8071784249.
- SELIKOWITZ, M. *Dyslexie a jiné poruchy učení : co jsou specifické poruchy učení a jak se diagnostikují, o poruchách koordinace a o nemotornosti, sociální a emocionální vývoj dítěte, jak mohou svým dětem pomoci rodiče a jak to bývá v dospělosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2000. 136 s. ISBN 8071697737.
- BLAŽKOVÁ, R., K. MATOUŠKOVÁ, M. VAŇUROVÁ a M. BLAŽEK. *Poruchy učení v matematice a možnosti jejich nápravy*. 2000. 93 s. ISBN 80-85931-89-3.
- TYMICHOVÁ, H. *Nauč mě správně psát : zábavná cvičení pro nápravu dysgrafie u dětí se specifickými poruchami učení*. 2. vyd. Praha: Práce, 1996. 61 s. ISBN 80-208-0330-0.
- Předcházíme poruchám učení : soubor cvičení pro děti v předškolním roce a v první třídě*. Edited by Brigitte Sindelarová, Translated by Věra Pokorná. 1. vyd. Praha: Portál, 1996. 63 s. +. ISBN 80-85282-70-4.
- KREJBICHOVÁ, D. *Náprava dyslexie, dysgrafie a dysortografie ve vyučovacím procesu na nižším stupni : pomocný materiál pro učitele českého jazyka na ZŠ*. 1. vyd. Plzeň: CDVP, 1994. 48 s.
- KUBICKÁ, E. *Metody práce při úpravě poruch učení u dětí druhého ročníku základní školy : metodický návod pro učitele při úpravě specifických poruch učení - dyslexie a dysortografie u dětí ve specializovaných třídách a při individuální nápravě uvedených poruch*. 1. vyd. Ostrava: Grafie, 1994. 61 s. : il.
- MATEJČEK, Z. *Dyslexie*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 236 s.

PdF:SPk233 **Získané neurogenní poruchy komunikace**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Milena Košťálová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou získaných neurogenních poruch komunikace s ohledem

na jednotlivé báze dominantní příčiny. Na konci předmětu bude student znát etiologické faktory, klasifikaci získaných neurogenních poruch komunikace, bude podrobně seznamován s projevy jednotlivých forem ZNPK, diagnostickými a terapeutickými přístupy. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku i zdravotního postižení.

Výukové metody

Seminář, diskuze, praktické ukázky, zpracování seminární práce (případové studie)

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); reflexe případové studie

Výstupy z učení

student se orientuje v jednotlivých formách získaných neurogenních poruch komunikace; orientuje se ve specifických logopedické intervence; zná diagnostické a terapeutické přístupy užívané v české i zahraniční logopedické praxi; umí uvažovat o materiálu k rozvoji komunikační schopnosti osob s ZNPK.

Osnova

Hlavové nervy inervující orofaciální oblast. Svalstvo orofaciálního komplexu.

Pojetí získaných neurogenních poruch komunikace.

Etiologie získaných neurogenních poruch komunikace.

Cévní mozková příhoda.

Apraxie (řeči, orální, konstrukční) – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Získaná dysartrie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Afázie, alexie, agrafie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Kognitivně komunikační poruchy (demence, KCT, TU) – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Dysfagie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Narušená komunikační schopnost u osob s kombinovaným postižením. Specifika péče o dospělé osoby s kombinovaným postižením a NKS.

Diagnostické materiály a postupy u poruch řeči a jazyka v české a zahraniční praxi.

Terapeutické programy a přístupy k osobám se získanou neurogenní poruchou komunikace.

Specifika logopedické intervence u osob se získanou neurogenní poruchou komunikace.

Literatura**povinná literatura**

NEUBAUER, K. *Neurogenní poruchy komunikace u dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 227 s. ISBN 9788073671594.

doporučená literatura

CARTER, R. (2014). *The Human Brain Book*. London: Dorling Kindersley.

CSÉFALVAY, Z., KOŠTÁLOVÁ, M., KLIMEŠOVÁ, M. (2002). *Diagnostika a terapie afázie, alexie a agrafie - manuál. Asociace klinických logopedů ČR*.

KOŠTÁLOVÁ, M., BEDNAŘÍK, J. a spol. (2006). *Multimediální výukový atlas poruch řeči a příbuzných kognitivních funkcí*. Brno, Masarykova univerzita.

NEUBAUER, K. a S. DOBIAS. *Neurogeně podmíněné poruchy řečové komunikace a dysfagie*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. 348 s. ISBN 9788074355189.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

AMBLER, Z. *Základy neurologie*. 7. vyd. Praha: Galén, 2011. 351 s. ISBN 9788072627073.

LOVE, R.J. a W.G. WEBB. *Mozek a řeč : neurologie nejen pro logopedy*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 372 s. ISBN 9788073674649.

PIDRMAN, V. *Demence*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 183 s. ISBN 9788024714905.

CSÉFALVAY, Z. *Terapie afázie : teorie a případové studie*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 175 s. ISBN 9788073673161.

PdF:SPk234 Balbutologie

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Jan Dezort (přednášející)

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou balbutologie s ohledem na dopady této formy narušené komunikační schopnosti na životní dráhu člověka. Na konci předmětu bude student znát etiopatogenetický model vzniku koktavosti, její klasifikaci, bude podrobně seznamován s jednotlivými projevy balbuties, diagnostickými a terapeutickými přístupy. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku.

Výukové metody

Seminář, diskuse, praktická cvičení

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška

Výstupy z učení

Student se orientuje v jednotlivých projevech balbuties; orientuje se ve specificích logopedické intervence u dětí, žáků, dospělých osob s koktavostí; zná diagnostické a terapeutické přístupy užívané v české i zahraniční logopedické praxi; umí uvažovat o materiálu k rozvoji komunikační schopnosti osob s koktavostí.

Osnova

Teoretická východiska řečového projevu.

Symbolické a nesymbolické procesy.

Kategorie narušení plynulosti řeči.

Současné pojetí balbutologie.

Fyziologická dysfluence.

Etiopatogeneze koktavosti.

Syndromologie koktavosti.

Incipientní koktavost.

Fixovaná koktavost.

Chronická koktavost.

Diagnostické materiály v české a zahraniční praxi.

Terapeutické programy a přístupy k dětem/žákům/dospělým osobám s koktavostí.

Specifika logopedické intervence u osob s koktavostí.

Literatura**povinná literatura**

LECHTA, V. *Koktavost : integrativní přístup*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2010. 333 s. ISBN 9788073676438.

doporučená literatura

MLČÁKOVÁ, R., VITÁSKOVÁ, K. (2013). *Narušení plynulosti řeči – vstup do problematiky*. Olomouc: Univerzita Palackého.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowyczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

FRASER, M. *Svépomocný program při koktavosti : informace, zásady, postupy*. Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Vyd. 3. Praha: Portál, 2011. 159 s. ISBN 9788073678999.

Účinné poradenství při terapii koktavosti. Edited by Jane H. Fraser, Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 111 s. ISBN 9788073676896.

Koktáš? Nezoufejl!. Edited by Jane H. Fraser - William H. Perkins, Translated by Alžběta Peutelsch. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 84 s. ISBN 9788024723303.

MURRAY, F.P. a S.G. EDWARDS. *Příběh jednoho koktavého*. Brno: Paido, 2006. 126 s. ISBN 8073151162.

PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Techniky práce s balbutiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 111 s. ISBN 8024412349.

DELL, C.W. *Koktavost u dětí školního věku : manuál pro logopedickou intervenci*. Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Brno: Paido, 2004. 79 s. ISBN 8073150751.

BUBENÍČKOVÁ, M. a D. KUTÁLKOVÁ. *Koktavost : metodika reedukace*. 1. vyd. Praha: Septima, 2001. 63 s. ISBN 8072161458.

PdF:SPpK71 Neurologie pro logopedy

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. MUDr. Hana Ošlejšková, Ph.D.

Vyučující

doc. MUDr. Hana Ošlejšková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu Neurologie pro logopedy je rozšíření znalostí z terminologie oboru, přehledu o diagnostických metodách, průběhu neurologického vyšetření a jeho výsledcích - v rámci mezioborové spolupráce. Následně se seznámí s vybranými syndromy, poruchami a onemocněními u dětí, kdy je v rámci komplexní péče a podpory dítěte nezbytná spolupráce logopeda a neurologa.

Výukové metody

Seminář, diskuse, domácí příprava

Metody hodnocení

Písemný test (je třeba získat 75 % správných odpovědí), ústní zkouška

Výstupy z učení

Na konci předmětu se bude student orientovat ve vybraných okruzích terminologie, bude mít přehled o diagnostických metodách a specifikách mezioborové spolupráce; bude s v této souvislosti orientovat ve vybraných syndromech, onemocněních a poruchách u dětí v rámci komplexní podpory.

Osnova

Neurologické vyšetření - metody a postupy, terminologie

Aspekty mezioborové spolupráce v komplexní péči

Epileptické syndromy

Neurovývojové poruchy

Nádory centrální nervové soustavy u dětí

Neurotraumatologie dětského věku

Neuroinfekce

Literatura**povinná literatura**

Ošlejšková, H. (2015). Dětská neurologie. Olomouc: Solen, Medical education.

doporučená literatura

Ošlejšková, H. (2008). Vybrané kapitoly z dětské neurologie. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů.

neurčeno

MENKES, J.H. *Dětská neurologie*. Edited by Harvey B. Sarnat - Bernard L. Maria. Vyd. 7. [i.e. 1.]. V Praze: Triton, 2011. xxxiv, 106. ISBN 9788073873417.

PdF:SPpK73 Fonetika pro logopedy

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními pojmy z oblasti fonetiky. S ohledem na náplň činnosti logopeda studenty seznámit s procesem artikulace, systematikou vokálu a konsonantů a dalšími aspekty akustické stránky řeči včetně možností její analýzy.

Výukové metody

Seminář, diskuse, praktická cvičení, domácí příprava.

Metody hodnocení

Kolokvium

Výstupy z učení

Na konci předmětu se bude student orientovat v základní terminologii z oblasti fonetiky, v klasifikaci a systematice vokálů a konsonantů; bude seznámen s klíčovými pojmy a procesy mluvené akustické stránky řeči a bude umět tyto poznatky využít v praxi.

Osnova

Fonetika, vymezení disciplíny, postavení systému věd.

Specifika mluveného a psaného jazyka.

Vokalismus z artikulárního hlediska, systematika vokálů.

Konsonantismus z artikulárního hlediska, systematika konsonantů.

Transkripce a její praktické využití.

Akustická stránka řeči (akustický a auditivní pohled na jazyk).

Prozodické prostředky řeči z artikulárního a akustického hlediska.

Literatura**povinná literatura**

KRČMOVÁ, M. *Fonetika a fonologie. Elportál*, Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISSN 1802-128X. URL <http://is.muni.cz/elportal/?id=852835>

KRČMOVÁ, M. *Fonetika a fonologie*. 2. doplnění. Brno: Masarykova univerzita Eplortál, 2008. 215 s. none. ISSN 1802-128X. <http://is.muni.cz/elportal/estud/ff/js07/fonetika/materialy/index.html>

doporučená literatura

KOŘÍNEK, J.M. a A. ERHART. *Úvod do fonologie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2000. 139 s. ISBN 8020002308.

PdF:SPpK74 Sekundární poruchy komunikace

4 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou narušené komunikační schopnosti u jednotlivých druhů zdravotního postižení. Na konci předmětu bude student znát etiologické modely symptomatických poruch řeči, jejich klasifikaci, bude podrobně seznamován s projevy narušené komunikační schopnosti s ohledem na jazykové roviny. Předmět tak odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku i zdravotního postižení.

Výukové metody

seminář, diskuze, skupinová práce

Metody hodnocení

předmět ukončen kolokviem, požadavkem splnění je zpracování seminární práce a splnění závěrečného testu (podmínkou úspěšného zvládnutí je 75 % správných odpovědí)

Výstupy z učení

- orientace v jednotlivých formách narušené komunikační schopnosti u osob se zdravotním postižením;
- orientace ve specifických logopedické intervence;
- schopnost tvořit materiál k rozvoji komunikační schopnosti osob s různými druhy zdravotního postižení.

Osnova

- Vývoj řeči
- Symptomatické poruchy řeči
- Modely vzniku symptomatických poruch řeči
- Klasifikace symptomatických poruch řeči.
- Jedinci s poruchami hybnosti, psychomotorický vývoj dítěte, mozková obrna.
- Vývoj řeči u dětí s mozkovou obrnou, logopedická intervence, moderní terapie na základě reflexnosti.
- Osoby s těžkým sluchovým postižením, specifika logopedické intervence.
- Osoby s těžkým zrakovým postižením, specifika logopedické intervence.
- Narušená komunikační schopnost u osob s mentálním postižením, faktory ovlivňující vývoj řeči u dětí s mentálním postižením.
- Specifika logopedické intervence u osob s mentálním postižením.
- Narušená komunikační schopnost u osob s kombinovaným postižením.
- Komunikační schopnost u dětí s AD(H)D.
- Logopedická intervence u dospělých osob se symptomatickou poruchou řeči.

Literatura**povinná literatura**

LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči u dětí*. Vyd. 3., dopl. a přeprac. Praha: Portál, 2011. 190 s. ISBN 9788073679774.

doporučená literatura

KOPEČNÝ, P. *Logopedická intervence u osob se zdravotním postižením ve věku mladé dospělosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 210 s. ISBN 978-80-210-7339-5.

KANNENGIESER, S. *Sprachentwicklungsstörungen : Grundlagen, Diagnostik und Therapie*. 2. Aufl. München: Elsevier, Urban & Fischer, 2012. X, 477. ISBN 9783437483516.

MICHALÍK, J. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 511 s. ISBN 9788073678593.

neurčeno

KLENKOVÁ, J. *Symptomatické poruchy řeči*. In *Integrativní speciální pedagogika*. Brno: Paido, 1998. s. 45-57. ISBN 80-85931-51-6.

PdF:SPpK75 Raná logopedická a surdopedická intervence

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s intervencí u dětí s identifikovatelným rizikem vývoje řeči a jazykových schopností a dětí potenciálně rizikových. Na konci předmětu bude student znát způsoby intervence v období nezáměrné a záměrné komunikace, bude seznámen s možnostmi hodnocení krmení a orálních schopností v různých fázích vývoje a bude schopen vysvětlit specifika terapie v oblasti krmení a orálních schopností. Student se rovněž bude orientovat v oblasti hodnocení sluchového vnímání dětí raného věku a nutnosti vizuální podpory v oblasti rozvoje funkční komunikace. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na děti raného věku.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je třeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkouška. Student zpracuje seminární práci reflektující téma rané logopedické intervence v české i zahraniční odborné literatuře v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4. Rozprava nad vybranými tématy.

Výstupy z učení

Student se orientuje v kategorizaci dětí s identifikovatelným rizikem a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji komunikační schopnosti; ovládá specifika vývoje řeči a jazykových schopností v raném věku; orientuje se v intervenci u dětí v období nezáměrné a záměrné komunikace; umí uvažovat o možnostech intervence u dětí v raném věku včetně dětí vysoce rizikových. Student je schopen zhodnotit reakce dítěte na zvukové podněty a ovládá nástroje pro hodnocení sluchového vnímání dětí raného věku. Orientuje se v oblasti budování funkční komunikace, tedy využití vizuálně motorických systémů komunikace u neslyšících nebo využití auditivně verbální metody u dětí s využitelnými zbytky sluchu.

Osnova

Vymezení rané logopedické intervence, situace v zahraničí a ČR. Okruh dětí rané logopedické intervence – děti s identifikovatelným rizikem a potenciálně identifikovatelným rizikem vývoje komunikační schopnosti. Současné aspekty ontogeneze řeči a jazykových schopností. Orální reflexy. Orofaciální terapie. Senzomotorická stimulace. Diagnostické postupy a materiály, diferenciací dle věku a obtíží. Specifika sběru a analýzy anamnestických údajů v raném věku. Model mezioborové spolupráce. Terapeutické postupy a materiály aplikované v naší i zahraniční praxi. Intervence zaměřená na interakci rodič- dítě. Analýza případových studií – diagnostické postupy. Analýza případových studií – terapeutické postupy.

Literatura**povinná literatura**

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Interdisciplinární přístup v rané logopedické intervenci*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 262 s. ISBN 978-80-210-8659-3.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové vnímání dětí raného věku s postižením sluchu : funkční hodnocení*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 124 stran. ISBN 9788021081307.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

HORŇÁKOVÁ, K., S. KAPALCOVÁ a M. MIKULAJOVÁ. *Jak mluvit s dětmi : od narození do tří let*. Translated by Kateřina Slavíková. Vydání první. Praha: Portál, 2009. 167 stran. ISBN 9788073676124.

PdF:SPpK76 Logopedická a surdopedická intervence v předškolním věku

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Logopedická intervence v předškolním věku:

Cílem předmětu je porozumět a umět vysvětlit proces logopedické intervence u dětí v raném a předškolním věku. Student získá teoretické znalosti o problematice vývoje řeči a jazykových schopností. Osvojí si postupy při stimulaci vývoje řeči a specifika při intervenci u jednotlivých druhů narušené komunikační schopnosti u dětí předškolního věku (narušeného vývoje řeči, poruch artikulace, poruch fluence řeči, poruch zvuku řeči a dalších). Získá základní kompetence v oblasti komunikace s klienty a mezioborové spolupráce.

Surdopedická intervence v předškolním věku

Cílem předmětu je porozumět a umět vysvětlit proces logopedické intervence u dětí s postižením sluchu v raném a předškolním věku. Student získá teoretické znalosti o problematice vývoje řeči a jazykových schopností u dětí s postižením sluchu. Osvojí si postupy při stimulaci rozvoje komunikace a specifika při intervenci u dětí v rámci individuální a skupinové práce. Získá základní kompetence v oblasti komunikace s klienty a mezioborové spolupráce.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Logopedická intervence v předškolním věku:

Písemný test (k úspěšnému splnění je třeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkouška. Student zpracuje případovou studii dítěte s narušenou komunikační schopností v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4.

Surdopedická intervence v předškolním věku:

Písemný test (k úspěšnému splnění je třeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkouška. Student zpracuje případovou studii dítěte s postižením sluchu v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4.

Výstupy z učení

Logopedická intervence v předškolním věku:

Orientace v problematice vývoje řeči a jazykových schopností; orientace v možnostech mezioborové spolupráce v rámci logopedické intervence u dětí v raném a předškolním věku; schopnost diskutovat problematiku dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči; přehled o jednotlivých druzích

narušené komunikační schopnosti v předškolním věku; aplikace získaných poznatků na praktické případy u dětí s narušenou komunikační schopností.

Surdopedická intervence v předškolním věku:

Orientace v problematice vývoje řeči a jazykových schopností; orientace v možnostech mezioborové spolupráce v rámci logopedické intervence u dětí s postižením sluchu v raném a předškolním věku; schopnost diskutovat problematiku dětí s narušeným vývojem řeči z důvodu přítomnosti sluchové vady; diskutovat význam využití kompenzačních pomůcek při rozvoji řeči u dětí s postižením sluchu; aplikace získaných poznatků na praktické případy u dětí s postižením sluchu.

Osnova

Logopedická intervence v předškolním věku:

Základní atributy jazyka a řeči, současné aspekty ontogeneze řeči a jazykových schopností. Kategorie dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči a jazykových schopností. Narušený vývoj řeči - vymezení, klasifikace, dítě se specificky narušeným vývojem řeči. Dítě s opožděním ve vývoji řeči a jazykových schopností - charakteristika, možnosti intervence. Dítě s dyslalií - současné pohledy na problematiku dyslalie, klasifikace dyslalie z fonetického a fonologického hlediska, logopedická intervence. Dítě s narušením fluence řeči - logopedická intervence poskytovaná dětem s narušením fluence řeči v předškolním věku. Dítě s narušením fluence řeči - logopedická intervence poskytovaná dětem s narušením fluence řeči v předškolním věku. Dítě s poruchou zvuku řeči - huhňavostí, palatolálií. Orofaciální rozštěpy - etiologie, klasifikace. Interdisciplinární péče u dětí s orofaciálními rozštěpy. Dítě s mutismem. (S)elektivní mutismus - vymezení, charakteristika, logopedická intervence.

Surdopedická intervence v předškolním věku:

Ontogeneze řeči a jazykových schopností u dětí s postižením sluchu. Kategorie dětí s identifikovatelným a potenciálně identifikovatelným rizikem ve vývoji řeči a jazykových schopností. Narušený vývoj řeči - vymezení, klasifikace, dítě se specificky narušeným vývojem řeči. Dítě s opožděním ve vývoji řeči a jazykových schopností - charakteristika, možnosti intervence. Dítě s postižením sluchu - narušení vývoje řeči v kontextu jednotlivých jazykových rovin. Využití zážitkových deníků pro rozvoj komunikace, globální čtení. Vývoj jazykových schopností u dítěte s postižením sluchu ve slyšící x v neslyšící rodině.

Literatura

povinná literatura

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Koncepce rané logopedické intervence v České republice : teorie, výzkum, terapie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

BYTEŠNÍKOVÁ, I. *Komunikace dětí předškolního věku*. první. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 236 s. ISBN 978-80-247-3008-0.

SVOBODOVÁ, K. *Logopedická péče o děti s kochleárním implantátem*. Illustrated by Danuše Plajnerová. 2. vyd. Praha: Septima, 2005. 151 s. ISBN 8072162144.

LEJŠKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno: Paido, 2003. 156 s. ISBN 8073150387.

PdF:SPpK77 Speciálněpedagogická diagnostika logopedická

2 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Student získá základní poznatky o diagnostice narušené komunikační schopnosti a metodách, které lze v rámci speciálně pedagogické, logopedické diagnostiky použít. V rámci předmětu budou prezentovány možnosti mezioborové spolupráce v realizaci diagnostického procesu, student se seznámí se specifiky spolupráce s klientem, rodiči apod. Výuka zahrnuje teoretické i praktické vstupy v podobě analýzy případových studií, zpracování materiálů a pomůcek, které je možné v diagnostickém procesu využít.

Výukové metody

seminář, diskuse, domácí příprava

Metody hodnocení

Zpracování případové studie, zpracování pomůcek a materiálů dle pokynů vyučující a jejich prezentace; předmět je ukončen testem (podmínkou úspěšného zvládnutí je 75% správných odpovědí).

Výstupy z učení

Student se orientuje v možnostech mezioborové spolupráce v rámci komplexní diagnostiky narušené komunikační schopnosti a poradenství poskytovaném cílové skupině - dětem a žákům s narušenou komunikační schopností; zná základní postupy diagnostiky narušené komunikační schopnosti; umí popsat základní metody diagnostiky narušené komunikační schopnosti.

Osnova

Vymezení problematiky narušené komunikační schopnosti. Model logopedického vyšetření. Obecné postupy logopedického vyšetření. Mezioborová spolupráce. Spolupráce s dítětem, žákem s narušenou komunikační schopností. Charakteristika metod a postupů využívaných v naší logopedické praxi. Metody a postupy využívané v

diagnostice porozumění řeči. Metody a postupy využívané v diagnostice řečové produkce. Metody a postupy využívané v diagnostice dílčích složek. Tvorba záznamového archu. Případové studie – prezentace diagnostických postupů, diskuse. Prezentace pomůcek a materiálů – diskuse.

Literatura

povinná literatura

LECHTA, V. *Terapie narušené komunikační schopnosti*. Translated by Jana Křížová. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. 386 s. ISBN 9788073679019.

LECHTA, V. a KOL. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti*. , Praha: Portál, 2003.

PŘINOSILOVÁ, D. *Vybrané okruhy speciálně pedagogické diagnostiky a využití v praxi*. In *Vybrané okruhy a speciál. pedagog. diagnost. a využití v praxi*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 1997. s. 1-89. ISBN 80-210-1595-0.

doporučená literatura

BYTEŠNÍKOVÁ, I., J. KLENKOVÁ a R. HORÁKOVÁ. *Logopedie a surdopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-136-2.

KLENKOVÁ, J. a H. KOLBÁBKOVÁ. *Diagnostika předškoláka. Správný vývoj řeči dítěte*. 1. vyd. Brno: MC nakladatelství Brno, 2003. 125 s.

PdF:SPpK78 Speciálněpedagogická diagnostika surdopedická

2 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cíl předmětu je prohloubit znalosti studentů o diagnostice sluchových vad a metodách surdopedické diagnostiky, osvojit si podrobné informace o objektivních a subjektivních zkouškách sluchu, komplexním vyšetření, o možnostech spolupráce speciálního pedagoga s dalšími odborníky – foniatrem, lékařem ORL, psychologem a neurologem. Součástí předmětu jsou také informace reflektující aktuální legislativní podmínky pro poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, příp. v dalších zařízeních, která provádí speciálně pedagogickou diagnostiku surdopedickou. Diskutovány budou možnosti korekce sluchových vad a užití sluchové protetiky a nástroje užívané pro hodnocení přínosu těchto kompenzačních pomůcek.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75 % otázek) a ústní zkouška.

aStudent zpracuje případovou studii dítěte, žáka nebo studenta se sluchovým postižením v rozsahu cca 2-3 strany formátu A4, která bude reflektovat možnosti včasné diagnostiky a následné péče o jedince s diagnostikovanou vadou sluchu v ČR. Rozprava nad vybranými tématy.

Výstupy z učení

Orientace v možnostech diagnostiky sluchových vad v raném věku, v období přípravy na povinnou školní docházku a přípravy na povolání u dětí a žáků se sluchovým postižením; schopnost diskutovat nad vhodností zařazení jedince se sluchovým postižením do odpovídajícího zařízení dle dostupných informací; orientace v možnostech sluchové protetiky a v postupech při rehabilitaci u jedinců se sluchovým postižením.

Osnova

Diagnostické metody a techniky používané v surdopedické praxi - hodnocení a interpretace výsledků objektivních zkoušek sluchu. Diagnostické metody a techniky používané v surdopedické praxi - behaviorální metody, hodnocení a interpretace výsledků subjektivních zkoušek sluchu. Význam diferenciální diagnostiky a mezioborové spolupráce v diagnostickém procesu. Nástroje pro hodnocení sluchového vnímání a jazykových schopností dětí s postižením sluchu v raném věku. Diagnostické nástroje a postupy užívané v diagnostickém procesu u dětí s postižením sluchu v předškolním věku, mezioborová spolupráce. Diagnostické nástroje a postupy užívané v diagnostickém procesu u žáků s postižením sluchu ve školním věku, mezioborová spolupráce. Diagnostické nástroje a postupy užívané v diagnostickém procesu u žáků s postižením sluchu ve středním školním věku, v období dospívání a adolescence, mezioborová spolupráce. Funkční gramotnost - problematika porozumění čtenému textu u neslyšících, hodnocení čtenářských dovedností.

Literatura

povinná literatura

Potměšil, M. a kolektiv (2012) *Diagnostické domény pro žáky se sluchovým postižením*. Katalog míry posuzování míry speciálních vzdělávacích potřeb. II. část. Olomouc: UP.

DRŠATA, J. a R. HAVLÍK. *Foniatrie - sluch*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2015. 374 stran. ISBN 9788073111595.

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.

Comprehensive handbook of pediatric audiology. Edited by Richard C. Seewald - Anne Marie Tharpe. San Diego: Plural Pub., Inc., 2011. xix, 833. ISBN 9781597562454.

PdF:SPpK80 Logopedická a surdopedická intervence ve školním věku

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámení se s problematikou narušené komunikační schopnosti a sluchového postižení ve školním věku, s možnostmi logopedické intervence a formami podpory ve vzdělávacím procesu.

Výukové metody

Seminář, diskuse, domácí příprava, zpracování případové studie, tvorba materiálů pro rozvoj komunikační schopnosti.

Metody hodnocení

Písemný test (ke splnění je třeba dosáhnout 75 % správných odpovědí), ústní zkouška.

Výstupy z učení

Po ukončení předmětu se bude student orientovat v problematice komunikačních obtíží ve školním věku, v přístupech k logopedické intervenci u žáků ve školním věku. Bude seznámen s činností školských poradenských zařízení a ozřejmí si možnosti výběru a aplikace podpůrných opatření ve vzdělávacím procesu – se zřetelem ke speciálním vzdělávacím potřebám žáků. Seznámí se se specifiky spolupráce se zákonnými zástupci, vyučujícími a dalšími odborníky.

Osnova

Komunikační schopnost žáka školního věku – charakteristika řečového vývoje.

Žák s narušenou komunikační schopností ve vzdělávacím procesu – charakteristika speciálních vzdělávacích potřeb.

Vývojová dysfázie – etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Dyslalie – etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Dysartrie – etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Mutismus – etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Narušení zvuku řeči - etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Získané formy narušené komunikační schopnosti – etiologie, symptomatologie, specifika logopedické intervence ve školním věku; podpora ve vzdělávacím procesu.

Žák se sluchovým postižením – žáci nedoslýchaví, neslyšící a žáci s KI.

Realizace poradenských služeb, činnost ŠPZ, dokumentace.

Podpůrná opatření – výběr a realizace ve vzdělávacím procesu.

Specifika spolupráce s rodiči – podpora v domácím prostředí.

Specifika spolupráce s vyučujícími – podpora ve školním prostředí.

Literatura**povinná literatura**

Bočková, B. (2017 - v tisku) Postupy při vzdělávání žáků se specificky narušeným vývojem řeči. Brno: MU.

JUNGWIRTHOVÁ, I. *Dítě se sluchovým postižením v MŠ a ZŠ*. Vydání první. Praha: Portál, 2015. 191 stran. ISBN 9788026209447.BOČKOVÁ, B. *Podpora žáků se specificky narušeným vývojem řeči*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 165 s. ISBN 978-80-210-5609-1.DAŇOVÁ, M. *Metodika úpravy textů : pro znevýhodněné čtenáře*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 189 s. ISBN 9788024723891.KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. , Praha: Grada Publishing, a.s., 2006.NOVOSAD, L. *Základy speciálního poradenství*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2006. 159 s. ISBN 8073671743.**doporučená literatura**

Potměšil, M. (2012) Metodika práce se žákem se sluchovým postižením. Olomouc: UPOL.

SOURALOVÁ, E. *Čtení neslyšících*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 74 s. ISBN 8024404338.**PdF:SPpK81 Logopedická a surdopedická intervence v dospělém a seniorském věku**

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Na konci předmětu bude student/ka ovládat problematiku poskytování logopedické a surdopedické intervence osobám ve věku dospělosti a u seniorů; principy proměny komunikačních schopností v procesu vývoje a stárnutí organismu.

Výukové metody

seminář, domácí příprava, seminární práce, diskuze

Metody hodnocení

ústní zkouška s reflexí případové studie

Výstupy z učení

- orientace v možnostech zajištění logopedické a surdopedické intervence v dospělém a seniorském věku,
- schopnost vnímat specifika práce s dospělým člověkem a seniorem;
- orientace v terapeutických přístupech.

Osnova

komunikační schopnost v kontextu vývoje a stárnutí organismu;
 získané neurogenní poruchy komunikace;
 cíle logopedické a surdopedické intervence v dospělém věku;
 cíle logopedické a surdopedické intervence v seniorském věku;
 specifika logopedické a surdopedické intervence u osob ve věku dospělosti;
 specifika logopedické a surdopedické intervence u seniorů;
 využití terapeutického materiálu v logopedické a surdopedické intervenci u dospělých a seniorů;
 poskytování logopedické a surdopedické intervence v rezortu zdravotnictví;
 poskytování logopedické a surdopedické intervence v rezortu práce a sociálních věcí;
 sociální služby;
 zařízení sociálních služeb poskytující logopedickou a surdopedickou intervenci;
 výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti;
 role rodiny a komunikačních partnerů.

Literatura**povinná literatura**

Neubauer, K. a kol. (2007) Neurogenní poruchy komunikace u dospělých: diagnostika a terapie. Praha, Portál.

DOLEŽALOVÁ, L. *Sluchové postižení v období dospělosti a stáří*. In PANČOCHA, Karel, Lucie PROCHÁZKOVÁ a Kateřina SAYOUD SOLÁROVÁ et al. *Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 187-198, 12 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, J. *Přehled vývojové psychologie*. 2. vyd. Olomouc: Unverzita Palackého v Olomouci, 2008. 175 s. ISBN 9788024421414.

ŠKODOVÁ, E., I. JEDLIČKA a KOL. *Klinická logopedie*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2007. 615 s. ISBN 978-80-7367-340-6.

LECHTA, V. *Logopedické repetitorium : teoretická východiska súčasnej logopedie, moderné prístupy*. Bratislava: SPN, 1990. 278 s. ISBN 80-08-00447-9.

doporučená literatura

DEVITO, J.A. *Základy mezilidské komunikace : 6. vydání*. Translated by Jiří Rezek. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 502 s. ISBN 9788024720180.

CSÉFALVAY, Z. *Terapie afázie : teorie a případové studie*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 175 s. ISBN 9788073673161.

PdF:SPpK84 Komunikace osob s duálním smyslovým postižením

2 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Studenti se seznámí s problematikou osob s duálním smyslovým postižením, a to především s důrazem na možnosti komunikace těchto osob. Osvojí si praktické základy některých komunikačních forem a jiné si vyzkoušejí. Studenti budou schopni navrhnout postupy ve vzdělávání dětí a žáků s hluchoslepotou a budou schopni představit si rozvíjení jejich komunikačních kompetencí prostřednictvím různých forem komunikace. Studenti se seznámí s teorií a praxí rozvoje komunikačních dovedností u osob se získanou i vrozenou hluchoslepotou. Zde použijí dosud získané znalosti a dovednosti a naučí se kombinovat různé přístupy dle stupně postižení zraku a sluchu u dětí s hluchoslepotou. Budou schopni na základě dané kazuistiky vytvořit konkrétní podklady pro realizaci rozvíjení komunikačních dovedností a budou schopni o nich diskutovat s ostatními.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuze

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek) a ústní zkouška. Zpracování případové studie jedince s hluchoslepotou reflektující úroveň dosažených komunikačních dovedností jedince.

Výstupy z učení

Studenti se budou orientovat v problematice komunikace osob s hluchoslepotou a legislativních předpisech určujících právo užívat vybrané komunikační formy. Dále budou schopni orientovat se v možnostech rozvoje komunikačních dovedností u jedinců s hluchoslepotou a znát zásady pro využití taktilního znakového jazyka a jiných taktilních forem komunikace při rozvoji komunikačních kompetencí.

Osnova

- komunikace osob s hluchoslepotou – legislativní předpisy
- rozvoj komunikačních dovedností u jedinců s hluchoslepotou
- využití taktilního znakového jazyka a jiných taktilních forem komunikace při rozvoji komunikačních kompetencí

Literatura**povinná literatura**

HRICOVÁ, L. a L. DOLEŽALOVÁ. *Hluchoslepotá*. In Bartoňová, M., Bytešníková, I., Vítková, M. et al.. *Děti se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřské škole. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. s. 157-173, 17 s. ISBN 978-80-7315-237-6.

HORÁKOVÁ, R. a E. SOURALOVÁ. *Problematika osob s hluchoslepotou a kontaktní tlumočení u hluchoslepých preferujících český znakový jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008. 69 s. 1. vydání. ISBN 978-80-87153-34-5.

ŠTĚRBOVÁ, D. *Hluchoslepotá : lidé s ní a kolem ní*. 2. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. 103 stran. ISBN 8024414333.

Perspektivy rehabilitace hluchoslepých. Edited by Stanisław Kowalik - Augustyn Bańka. Vyd. 1. Praha: Wagner Press, 2000. 133 s. ISBN 8090301908.

PdF:SPpK85 Logopedická praxe I

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Studentky a studenti se seznamují s chodem pracoviště, personálním obsazením, strukturou dětí, žáků, klientů; provádí asistentské práce na přiděleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Výukové metody

Praktické činnosti v terénu.

Metody hodnocení

Odevzdání vypracované zprávy z praxe a zadaných formulářů. Zápočet.

Výstupy z učení

Orientace v intervenčních přístupech k dětem/žákům/klientům a v dokumentaci pracoviště.

Osnova

Praxe je zaměřena na asistentské práce na zvoleném pracovišti pod supervizí určeného pracovníka.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. Brno: Paido, 1998. 74 stran. ISBN 8085931567.

doporučená literatura

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe*. In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM)*. Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

neurčeno

JANÍK, T. a J. HAVEL. *Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů*. 2005.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe*. Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi*. a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPpK86 Logopedická praxe II

4 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit se se základními diagnostickými postupy.

Výukové metody

Studentka/student je povinen být na pracovišti po dobu 4 týdnů 4 hodiny denně. Hospitace budou řádně popsány a budou součástí deníku z logopedické praxe.

Metody hodnocení

zápočet

Výstupy z učení

- student/ka se orientuje v základních diagnostických postupech užívaných ve speciálněpedagogické logopedické praxi;
- umí reflektovat získané zkušenosti ve speciálněpedagogickém terénu;
- umí komparovat teoretické poznatky s praxí.

Osnova

- asistentské práce na pracovišti;
- sledování diagnostických metod práce speciálního pedagoga logopeda/klinického logopeda;
- seznámení se s dokumentací pracoviště;
- chronologické zaznamenávání údajů o vlastních aktivitách s dětmi/žáky/klienty a jejich hodnocení.

Literatura**povinná literatura**

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. 2. dopl. vyd. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1999. 93 s. ISBN 8085931737.

doporučená literatura

JANÍK, T. a J. HAVEL. *Pedagogická praxe a profesní rozvoj studentů.* 2005.

ŠIMONÍK, O. *Pedagogická praxe.* Brno: MSD s.r.o., 2005. 128 s. Empirické studie, svazek 1. ISBN 80-86633-30-6.

ŠIMONÍK, O. *Oborové didaktiky a pedagogická praxe.* In *Oborové didaktiky v pregraduálním učitelském studiu (CD ROM).* Brno: MU, 2004. s. 1-3, 3 s. ISBN 80-210-3474-2.

FILOVÁ, H. *Budoucí učitelé na souvislé praxi.* a kolektiv. 2. vyd. Brno: Paido, 1998. 74 s. edice pedagogické literatury. ISBN 80-85931-56-7.

PdF:SPpK87 Logopedická praxe III

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohlubování znalostí intervenčních přístupů k osobám s narušenou komunikační schopností.

Výukové metody

Studentky a studenti jsou povinni být na pracovišti po dobu 4 týdnů 4 hodiny denně. Hospitace budou studenty řádně popsány a budou součástí deníku speciálněpedagogické praxe.

Metody hodnocení

zápočet

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/studentka schopna/schopna:

- aplikovat teoretické poznatky do logopedické praxe;
- orientovat se v užívaných intervenčních postupech;
- reflektovat získané zkušenosti ve speciálněpedagogickém terénu.

Osnova

- asistentské práce na pracovišti;
- sledování intervenčních speciálněpedagogických přístupů;
- seznámení se s dokumentací pracoviště;
- chronologické zaznamenávání údajů o vlastních aktivitách s žáky a jejich hodnocení.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe.* 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. 2. dopl. vyd. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1999. 93 s. ISBN 8085931737.

doporučená literatura

DYTRTOVÁ, R. a M. KRHUTOVÁ. *Učitel : příprava na profesi.* Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 121 s. ISBN 9788024728636.

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace.* 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp210 **Patopsychologie 2**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Vyučující

prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět poskytuje základní orientaci v psychologické problematice nemocných a zdravotně postižených a v psychologii handicapu. Předmět je koncipován široce s využitím řady teoretických a praktických oborů zejména medicínských (psychiatrie, neurologie a další) a je zaměřen do speciální pedagogiky, psychologie, event. sociologie a ve svých cílech sleduje pomoc postiženým lidem a jejich uplatnění v životě. Navazuje na předmět Patopsychologie 1 a výrazně prohlubuje obsah tohoto předmětu.

Výukové metody

Teoretická příprava, samostudium.

Metody hodnocení

Písemný test.

Výstupy z učení

Student po absolvování předmětu zná patopsychologickou problematiku hlavních postižení a handicapů a je schopen odborné spolupráce s lékaři a dalšími odborníky.

Osnova

Psychologie postižených, psychické zvláštnosti osobnosti jedinců s různými druhy postižení tělesného a duševního. Problematika odlišného životního stylu a sociální patologie. Somatická nemoc jako psychologický problém. Prožívání nemoci. Psychosomatika. Poruchy a onemocnění nervového systému a jejich psychologické důsledky. Epilepsie. Dětská mozková obrna. Postižení zrakové, sluchové, pohybové, komunikační handicap. Demence a mentální retardace. Schizofrenie a pervazivní vývojové poruchy. Afektivní, a asociativní poruchy. Úzkostné a posttraumatické poruchy. Poruchy příjmu potravy. Poruchy v oblasti sexuality. Sebepoškozování a suicidium. Poruchy osobnosti. Základní problematika sociální patologie s psychologickými a patopsychologickými důsledky.

Literatura

povinná literatura

VÁGNEROVÁ, M. *Současná psychopatologie pro pomáhající profese.* Vydání první. 815 stran. ISBN 9788026206965.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese.* Vyd. 5., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2012. 870 s. ISBN 9788026202257.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese :variabilita a patologie lidské psychiky.* Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 444 s. ISBN 80-7178-214-9.

doporučená literatura

VÁGNEROVÁ, M., Z. HADJ-MOUSSOVÁ a S. ŠTECH. *Psychologie handicapu.* 2. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 230 s. ISBN 8071849294.

OREL, M. *Psychopatologie.* Vyd. 1. Praha: Grada, 2012. 263 s. ISBN 9788024737379.

PdF:SPp229 **Obor: Specifické poruchy učení**

6 kreditů, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět je zaměřen na vymezení vhodných přístupů vůči jedincům se specifickými poruchami učení (SPU). Definuje možnosti reedukace, edukace a metody práce s žáky se SPU. Absolvováním předmětu student získá základní povědomí a znalosti o edukaci, vhodných přístupech a metodách reedukace žáků se SPU.

Výukové metody

interaktivní seminář, diskuse, praktické ukázky

Metody hodnocení

K ukončení předmětu je potřeba splnit následující požadavky: Anotace odborné publikace zaměřené na některé z témat semináře. Aktivní účast na semináři a alespoň 80 % docházky. Ukončení: Zkouška = písemný test. K úspěšnému absolvování student musí dosáhnout alespoň 70 %.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student schopen: definovat terminologii vztahující se ke specifickým poruchám učení; popsat projevy jednotlivých typů specifických poruch učení a jejich vliv na edukační proces žáka; popsat vliv specifických poruch učení na vývoj osobnosti jedince; orientovat se v systému vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení; definovat služby pedagogicko-psychologické poradny určené žákům se specifickými poruchami učení; popsat služby poskytované žákům se specifickými poruchami učení školním poradenským pracovištěm a spolupráci v multidisciplinárním týmu ve škole; navrhnout vhodná opatření vztahující se k obecným podmínkám vzdělávání žáků/studentů se specifickými poruchami učení v běžných třídách; navrhnout vhodné postupy při reedukaci žáků se specifickými poruchami učení.

Osnova

Vymezení specifických poruch učení (SPU) a jejich příčin - základní pojmy SPU a etiologie. Vývoj legislativy v ČR. Lehká mozková dysfunkce, ADD, ADHD. Symptomatika poruch učení. Screening, depistáž a diagnostikování SPU. Formy vzdělávání žáků se SPU a možnosti reedukace v ČR i v zahraničí. Metody rozvíjení oslabených funkcí u dětí předškolního věku. Projevy oslabení v rozvoji funkcí centrální nervové soustavy významných v počátcích vzdělávání (čtení, psaní, počítání). Vývoj zrakového a sluchového vnímání, hrubé a jemné motoriky, pozornosti, volných vlastností, prostorové/pravolevé orientace a motivace a jejich význam ve vzdělávání žáků se SPU. Systémový přístup ke vzdělávání žáků se SPU: učitelé, rodina, terapeut, spolužáci, žák sám; škola, reedukační péče, zájmová činnost. Reedukační metody zaměřené na zrakové a sluchové vnímání, rozvoj motoriky, orientace v prostoru, rozvoj řeči. Speciální metody zaměřené na reedukaci dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie. Využití reedukačních metod v pedagogické praxi mateřských, základních, středních škol. Kompenzační a reedukační pomůcky. Problematika vzdělávání studentů na SŠ a dospělých jedinců.

Literatura**doporučená literatura**

ZELINKOVÁ, O. Poruchy učení. Vyd. 11. Praha: Portál, 2009. 264 s. ISBN 978-80-7367-514-1.

BARTOŇOVÁ, M. *Specifické poruchy učení : text k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2012. 237 s. ISBN 9788073152321.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 175 s. ISBN 9788073674748.

neurčeno

POKORNÁ, V. Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování. Vyd. 4. Praha: Portál, 2010. 336 s. ISBN 978-80-7367-817-3.

POKORNÁ, Věra. *Vývojové poruchy učení v dětství a dospělosti*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 240 s. ISBN 978-80-7367-773-2.

ŽÁČKOVÁ, H. a D. JUCOVIČOVÁ. *Nepozornost, hyperaktivita a impulzivita : zápory i klady ADHD v dospělosti*. Vydání 1. Praha: Grada, 2017. 164 stran. ISBN 9788027102044.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Jak se učit s dítětem se specifickou poruchou učení a s poruchou pozornosti? : určeno žákům a studentům se specifickými poruchami učení a s poruchou pozornosti a jejich rodičům a učitelům*. Vydání první. Praha: Jucovičová Drahomíra PaedDr. - nakladatelství D + H, 2015. 164 stran. ISBN 9788087295182.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Máme dítě s ADHD : rady pro rodiče*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2015. 262 stran. ISBN 9788024753478.

Specifické poruchy učení : dyslexie, dysgrafie, dysortografie. Edited by Lenka Krejčová, Illustrated by Alice Trojanová. 1. vyd. Brno: Edika, 2014. 248 s. ISBN 9788026606000.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie III. Vliv dyskalkulie na profesní zařazení jedinců v dospělosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 116 s. Spisy Pedagogické fakulty, svazek č. 160. ISBN 978-80-210-6142-2.

BENÍČKOVÁ, M. *Muzikoterapie a specifické poruchy učení*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 155 s. ISBN 9788024735207.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie II. Poruchy učení v matematice na 2. stupni základní školy*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 110 s. Spisy MU svazek 149. ISBN 978-80-210-5395-3.

BLAŽKOVÁ, R. *Dyskalkulie a další specifické poruchy učení v matematice*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 110 s. spisy Pedagogické fakulty MU č. 132. ISBN 978-80-210-5047-1.

ŽÁČKOVÁ, H. *Dysgrafie*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 2. rozš. vyd. Praha: D + H, 2009. 66 s. ISBN 9788090386990.

JUCOVIČOVÁ, D. a H. ŽÁČKOVÁ. *Dyslexie*. 2. upravené vydání. Praha: D + H, 2008. 64 stran. ISBN 9788090386976.

- ŽÁČKOVÁ, H. *Dysortografie*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 1. vyd. Praha: D + H, 2008. 68 s. ISBN 9788090386945.
- VÍTKOVÁ, M. a M. BARTOŇOVÁ. *Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Brno: Paido Brno, 2007. 159 s. Edice pedagogické literatury. ISBN 978-80-7315-140-9.
- LIPNICKÁ, M. *Rozvoj grafomotoriky a podpora psaní : preventivní program, který pomáhá předcházet vzniku dysgrafie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 62 s. ISBN 9788073672447.
- ŽÁČKOVÁ, H. *Máte neklidné, nesoustředěné dítě? : metody práce s dětmi s LMD (ADHD, ADD) především pro učitele a vychovatele*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 2. vyd. Praha: D + H, 2007. 127 s. ISBN 9788090386914.
- SIMON, H. *Dyskalkulie : jak pomáhat dětem, které mají potíže s početnými úlohami*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 166 s. ISBN 8073671042.
- ZELINKOVÁ, O. *Cizí jazyky a specifické poruchy učení*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2006. 167 s. ISBN 8073110229.
- ŽÁČKOVÁ, H. *Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole*. Edited by Drahomíra Jucovičová. 4. vyd., (aktualiz.). Praha: D + H, 2005. 31 s. ISBN 8090357903.
- NOVÁK, J. *Dyskalkulie : metodika rozvíjení základních početních dovedností*. Vyd. 3., zcela přeprac. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2004. 125 s. ISBN 8073110296.
- MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení a chování*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2003. 46 s. ISBN 807290115X.
- MICHALOVÁ, Z. *Specifické poruchy učení na druhém stupni ZŠ a na školách středních : materiál určený učitelům a rodičům dětí s dyslexií, dysgrafií, dysortografií--*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2001. 102 s. ISBN 80-7311-000-8.
- JUCOVIČOVÁ, D., H. ŽÁČKOVÁ a H. SOVOVÁ. *Specifické poruchy učení na 2. stupni základních škol : (použitelné i pro střední školství)*. 1. vyd. Praha: D + H, 2001. 83 s.
- KIRBY, A. *Nešikovné dítě : dyspraxie a další poruchy motoriky : diagnostika, pomoc, podpora, cesta k nezávislosti*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. 206 s. ISBN 8071784249.
- SELIKOWITZ, M. *Dyslexie a jiné poruchy učení : co jsou specifické poruchy učení a jak se diagnostikují, o poruchách koordinace a o nemotornosti, sociální a emocionální vývoj dítěte, jak mohou svým dětem pomoci rodiče a jak to bývá v dospělosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2000. 136 s. ISBN 8071697737.
- BLAŽKOVÁ, R., K. MATOUŠKOVÁ, M. VAŇUROVÁ a M. BLAŽEK. *Poruchy učení v matematice a možnosti jejich nápravy*. 2000. 93 s. ISBN 80-85931-89-3.
- TYMICHOVÁ, H. *Nauč mě správně psát : zábavná cvičení pro nápravu dysgrafie u dětí se specifickými poruchami učení*. 2. vyd. Praha: Práce, 1996. 61 s. ISBN 80-208-0330-0.
- Předcházíme poruchám učení : soubor cvičení pro děti v předškolním roce a v první třídě*. Edited by Brigitte Sindelarová, Translated by Věra Pokorná. 1. vyd. Praha: Portál, 1996. 63 s. +. ISBN 80-85282-70-4.
- KREJBICHOVÁ, D. *Náprava dyslexie, dysgrafie a dysortografie ve vyučovacím procesu na nižším stupni : pomocný materiál pro učitele českého jazyka na ZŠ*. 1. vyd. Plzeň: CDVP, 1994. 48 s.
- KUBICKÁ, E. *Metody práce při úpravě poruch učení u dětí druhého ročníku základní školy : metodický návod pro učitele při úpravě specifických poruch učení - dyslexie a dysortografie u dětí ve specializovaných třídách a při individuální nápravě uvedených poruch*. 1. vyd. Ostrava: Grafie, 1994. 61 s. : il.
- MATĚJČEK, Z. *Dyslexie*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 236 s.

PdF:SPp233 **Získané neurogenní poruchy komunikace**

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Milena Košťálová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou získaných neurogenních poruch komunikace s ohledem

na jednotlivé báze dominantní příčiny. Na konci předmětu bude student znát etiologické faktory, klasifikaci získaných neurogenních poruch komunikace, bude podrobně seznamován s projevy jednotlivých forem ZNPK, diagnostickými a terapeutickými přístupy. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku i zdravotního postižení.

Výukové metody

Seminář, diskuze, praktické ukázky, zpracování seminární práce (případové studie)

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); reflexe případové studie

Výstupy z učení

student se orientuje v jednotlivých formách získaných neurogenních poruch komunikace; orientuje se ve specifických logopedické intervence; zná diagnostické a terapeutické přístupy užívané v české i zahraniční logopedické praxi; umí uvažovat o materiálu k rozvoji komunikační schopnosti osob s ZNPK.

Osnova

Hlavové nervy inervující orofaciální oblast. Svalstvo orofaciálního komplexu.

Pojetí získaných neurogenních poruch komunikace.

Etiologie získaných neurogenních poruch komunikace.

Cévní mozková příhoda.

Apraxie (řeči, orální, konstrukční) – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Získaná dysartrie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Afázie, alexie, agrafie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Kognitivně komunikační poruchy (demence, KCT, TU) – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Dysfagie – terminologie, etiologie, symptomatologie, klasifikace, diagnostika, terapie, příp. prevence a osvěta.

Narušená komunikační schopnost u osob s kombinovaným postižením. Specifika péče o dospělé osoby s kombinovaným postižením a NKS.

Diagnostické materiály a postupy u poruch řeči a jazyka v české a zahraniční praxi.

Terapeutické programy a přístupy k osobám se získanou neurogenní poruchou komunikace.

Specifika logopedické intervence u osob se získanou neurogenní poruchou komunikace.

Literatura**povinná literatura**

NEUBAUER, K. *Neurogenní poruchy komunikace u dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 227 s. ISBN 9788073671594.

doporučená literatura

CSÉFALVAY, Z., KOŠTÁLOVÁ, M., KLIMEŠOVÁ, M. (2002). *Diagnostika a terapie afázie, alexie a agrafie - manuál*. Asociace klinických logopedů ČR.

KOŠTÁLOVÁ, M., BEDNAŘÍK, J. a spol. (2006). *Multimediální výukový atlas poruch řeči a příbuzných kognitivních funkcí*. Brno, Masarykova univerzita.

CARTER, R. (2014). *The Human Brain Book*. London: Dorling Kindersley.

NEUBAUER, K. a S. DOBIAS. *Neurogeně podmíněné poruchy řečové komunikace a dysfagie*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. 348 s. ISBN 9788074355189.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

AMBLER, Z. *Základy neurologie*. 7. vyd. Praha: Galén, 2011. 351 s. ISBN 9788072627073.

LOVE, R.J. a W.G. WEBB. *Mozek a řeč : neurologie nejen pro logopedy*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009. 372 s. ISBN 9788073674649.

PIDRMAN, V. *Demence*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 183 s. ISBN 9788024714905.

CSÉFALVAY, Z. *Terapie afázie : teorie a případové studie*. Translated by Jana Křížová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 175 s. ISBN 9788073673161.

PdF:SPp234 Balbutologie

3 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Jan Dezort (přednášející)

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s problematikou balbutologie s ohledem na dopady této formy narušené komunikační schopnosti na životní dráhu člověka. Na konci předmětu bude student znát etiopatogenetický model vzniku koktavosti, její klasifikaci, bude podrobně seznamován s jednotlivými projevy balbuties, diagnostickými a terapeutickými přístupy. Předmět odráží aktuální pojetí logopedické intervence zaměřené na všechny cílové skupiny z hlediska věku.

Výukové metody

Seminář, diskuse, praktická cvičení

Metody hodnocení

závěrečný písemný test (podmínkou úspěšného zvládnutí je nutné 75 % správných odpovědí); ústní zkouška

Výstupy z učení

Student se orientuje v jednotlivých projevech balbuties; orientuje se ve specificích logopedické intervence u dětí, žáků, dospělých osob s koktavostí; zná diagnostické a terapeutické přístupy užívané v české i zahraniční logopedické praxi; umí uvažovat o materiálu k rozvoji komunikační schopnosti osob s koktavostí.

Osnova

Teoretická východiska řečového projevu.

Symbolické a nesymbolické procesy.

Kategorie narušení plynulosti řeči.

Současné pojetí balbutologie.

Fyziologická dysfluence.

Etiopatogeneze koktavosti.

Syndromologie koktavosti.

Incipientní koktavost.

Fixovaná koktavost.

Chronická koktavost.

Diagnostické materiály v české a zahraniční praxi.

Terapeutické programy a přístupy k dětem/žákům/dospělým osobám s koktavostí.

Specifika logopedické intervence u osob s koktavostí.

Literatura**povinná literatura**

LECHTA, V. *Koktavost : integrativní přístup*. Vyd. 2., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2010. 333 s. ISBN 9788073676438.

doporučená literatura

MLČÁKOVÁ, R., VITÁSKOVÁ, K. (2013). *Narušení plynulosti řeči – vstup do problematiky*. Olomouc: Univerzita Palackého.

CSÉFALVAY, Z. a V. LECHTA. *Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dospělých*. Translated by Magda Wdowyczynová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 228 s. ISBN 9788026203643.

FRASER, M. *Svépomocný program při koktavosti : informace, zásady, postupy*. Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Vyd. 3. Praha: Portál, 2011. 159 s. ISBN 9788073678999.

Účinné poradenství při terapii koktavosti. Edited by Jane H. Fraser, Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 111 s. ISBN 9788073676896.

Koktáš? Nezoufejl!. Edited by Jane H. Fraser - William H. Perkins, Translated by Alžběta Peutelsch. Vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 84 s. ISBN 9788024723303.

MURRAY, F.P. a S.G. EDWARDS. *Příběh jednoho koktavého*. Brno: Paido, 2006. 126 s. ISBN 8073151162.

PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Techniky práce s balbutiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 111 s. ISBN 8024412349.

DELL, C.W. *Koktavost u dětí školního věku : manuál pro logopedickou intervenci*. Translated by Alžběta Peutelschmiedová. Brno: Paido, 2004. 79 s. ISBN 8073150751.

BUBENÍČKOVÁ, M. a D. KUTÁLKOVÁ. *Koktavost : metodika reedukace*. 1. vyd. Praha: Septima, 2001. 63 s. ISBN 8072161458.

2.3 Ostatní povinné a povinně-volitelné předměty

PdF:JVk014 **Angličtina pro speciální pedagogy II**

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Radka Mlýnková (přednášející)
Mgr. Dita Trčková, Ph.D. (přednášející)
Mgr. Daniela Dvořáková (přednášející)
Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D. (přednášející)
Mgr. Jana Kollárová (přednášející)
Mgr. Markéta Oplatková Plocková (cvičící)
Mgr. Eva Tomašíková (cvičící)
Mgr. Marcela Sekanina Vavřinová (cvičící)

Cíle předmětu

The aim of this B2 level course is to consolidate language knowledge and skills acquired in the Bachelor's English language course (level B1), acquire additional key special needs education terminology and enhance academic skills within level B2 of the CEFR by means of up-to-date special needs education topics and issues (reading and listening comprehension; speaking; formal writing). In terms of academic skills, the focus is mainly on presentation skills and expressing specialist opinion in writing. Students will also be required to show their command of level B2 grammar.

Výukové metody

Seminars designed for teaching English for specific and academic purposes (activities developing students' language skills plus grammar and vocabulary knowledge at level B2: independent reading, listening and writing tasks; class discussions and presentations; grammar and vocabulary exercises; on-line quizzes for practising grammar and vocabulary, etc.).

Metody hodnocení

Level B2 language course. Credit requirements: 1) Attendance and active participation in the sessions (one absence due to serious reasons is acceptable). 2) Completed in-term tasks (assigned readings + submitted reading comprehension sheets, grammar exercises, mini-presentations, etc.) 3) Meeting deadlines. 4) Final exam: A) Written test + SNE terminology: listening (14 marks), reading (12 marks), use of English (20 marks), writing (14 marks), terminology (10 marks). Total: 70 marks. Pass mark: 65%. B) Oral part comprising 1) monologue (introducing student's specialisation/focus within SNE) - 1 minute + 2) spoken interaction between two students on a topic relating to SNE - 6 minutes. Total: 30 marks; PASS MARK = 65%. Students who have not met requirements 1) - 3) are not allowed to sit the written part of the exam. Only those students who have passed the written part can take the oral part of the exam. Student, který nesplní požadavky 1) až 3) nemůže skládat zkoušku z tohoto předmětu, resp. její písemnou část. Ústní část zkoušky mohou absolvovat výhradně ti studenti, kteří úspěšně absolvují její písemnou část. For information on course recognition see <http://www.ped.muni.cz/katedry-a-instituty/cjv/uznavani-predmetu/>

Výstupy z učení

By the end of the course, the student will be able to: understand spoken LSP texts at B1+ to B2 level of the CEFR; understand written LSP texts at B1+ to B2 level of the CEFR; produce a short essay on a topic related to special needs education; successfully participate in a spoken interaction dealing with SN issues at B1+ to B2 level of the CEFR; give professional biographical information; use selected specialist terminology with natural and sophisticated control; show a good command of selected grammar structures at B1+ to B2 level of the CEFR.

Osnova

Session 1: Course introduction. UNIT 1: Revising and developing key SNE terminology. Test practice. Preparation for session 2: Texts 1, 2 + reading comprehension sheets 1 and 2. Session 2: UNIT 2: Sensory impairments: Visual impairment. Hearing impairment. Test practice. Preparation for session 3: Texts 3, 4 + RCS 3 and 4. Session 3: UNIT 3: Speech and language impairment. Speech and language therapy. Test practice. Preparation for session 4: Texts 5, 6 + RCS 5 and 6. Session 4: UNIT 4: Behavioural disorders. Specific Learning Difficulties. Test practice. Preparation for session 5: Preparing a 5-minute presentation about students' academic interests and/or professional career (including future plans): training the oral part of the exam. Session 5: UNIT 5: Autism spectrum disorders. Intellectual impairment. Test practice. Oral exam practice.

Literatura**povinná literatura**

In-class materials designed for teaching ESP.

doporučená literatura

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Academic vocabulary in use*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 stran. ISBN 9780521689397.

REDMAN, S. a R. GAIKINS. *Test your English vocabulary in use : pre-intermediate & intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000. 142 s. ISBN 0521779804.

SEAL, B. *Academic encounters : reading, study skills, and writing : content focus, human behavior*. 1st pub. Cambridge: Cambridge University Press, 1999. xii, 88. ISBN 9780521476607.

PRODROMOU, L. *Grammar and vocabulary for first certificate : with key*. Essex: Longman, 1999. 319 s. ISBN 9780582400184.

HASHEMI, L. a B. THOMAS. *Cambridge grammar for first certificate : with answers*. 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. xii, 260. ISBN 0521533368.

PdF:JVp017 Angličtina pro speciální pedagogy - C

3 kredity, ukončení z, garant předmětu Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D. (přednášející)
 Mgr. Jana Kollárová (cvičící)
 Mgr. et Mgr. Hana Mihai (cvičící)
 Mgr. Markéta Oplatková Pločková (cvičící)
 Mgr. Eva Tomašítková (cvičící)

Cíle předmětu

The course mission is to develop students' receptive (reading, listening) and productive (speaking, writing) language skills and to enhance their grammar and vocabulary knowledge at level B2 by means of academic topics/issues related to the sphere of special needs education. After completing the course, students can use selected SNE terminology with natural and sophisticated control, show a good command of selected grammar structures, understand both written and spoken academic texts at level B1+/B2, can produce a formal written argument, and can give an oral presentation on a particular SNE issue.

Výukové metody

Weekly ninety-minute seminars designed for teaching English for specific and academic purposes (activities developing language skills and grammar/vocabulary knowledge at level B2: listening and reading tasks, grammar and vocabulary practice, pair/group/class discussions and other kinds of speaking activities, collaborative writing, preparing and giving presentations, providing peer-feedback, etc.).

Metody hodnocení

Course requirements and continuous assessment components' weights: 1) Attendance (only two classes can be missed); 2) Active participation in classes + completed assigned in-term tasks; 4) Completed in-term writing assignments (10 marks); 5) Oral presentation (10 marks); 6) Credit test (20 marks); Total: 40 marks; PASS MARK = 26 marks (65%). In order to be credited, students must respect and meet all course requirements. For information on course recognition see <http://www.ped.muni.cz/katedry-a-instituty/cjv/uznavani-predmetu/>

Výstupy z učení

By the end of the course, the student will be able to: understand spoken LSP texts at B1+ level of the CEFR; understand written LSP texts at B1+ level of the CEFR; produce a short argumentative essay on a topic related to SNE; successfully participate in a spoken interaction dealing with SNE issues at B1+ level of the CEFR; give an oral presentation on a SNE issue; use selected specialist terminology with natural and sophisticated control; show a good command of selected grammar structures at B1+ to B2 level of the CEFR.

Osnova

Course introduction. Subject-specific topics: Introduction to SNE terminology. Visual impairment. Hearing Impairment. Integration/Inclusion of students with sensory impairment in mainstream schools. Speech disorders and speech therapy. Physical impairment. Academic skills: Academic writing - argument essay. Academic speaking - oral presentation. Grammar and vocabulary: Present simple X continuous; past simple X continuous; future in English; introduction to word formation, abstract vocabulary; present perfect tenses; sentence transformations I; passive forms; sentence transformations II; modals.

Literatura**povinná literatura**

In-class materials designed for teaching ESP.

doporučená literatura

REDMAN, S. a R. GAIRNS. *Test your English vocabulary in use : pre-intermediate & intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press, 2000. 142 s. ISBN 0521779804.

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Test your English vocabulary in use : upper-intermediate*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 150 s. ISBN 052166568X.

SEAL, B. *Academic encounters : reading, study skills, and writing : content focus, human behavior*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997. xx, 220. ISBN 9780521476584.

PRODRMOU, L. *Grammar and vocabulary for first certificate : with key*. Essex: Longman, 1999. 319 s. ISBN 9780582400184.

HASHEMI, L. a B. THOMAS. *Cambridge grammar for first certificate : with answers*. 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. xii, 260. ISBN 0521533368.

neurčeno

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Academic vocabulary in use*. First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 stran. ISBN 9780521689397.

PdF:JVp018 Angličtina pro speciální pedagogy - D

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

The course mission is to develop students' receptive (reading, listening) and productive (speaking, writing) language skills and to enhance their grammar and vocabulary knowledge at level B2 by means of academic topics relating to the sphere of special needs education. In terms of academic skills, special emphasis is put on producing a coherent Master's thesis abstract and understanding the process of composing a concise literature review.

Výukové metody

Weekly ninety-minute seminars designed for teaching English for specific and academic purposes (activities developing language skills and grammar/vocabulary knowledge at level B2: listening and reading tasks, grammar and vocabulary practice, pair/group/class discussions and other kinds of speaking activities, collaborative writing, providing peer-feedback, etc.).

Metody hodnocení

Credit requirements: 1) Attendance (only one absence is acceptable), completed in-term tasks/home preparation for classes, active participation in classes; 2) Submitted writing assignments: Master's thesis abstract + literature review (must be submitted prior to the oral part of the exam); 3) Exam: 2 parts: A) written (parts: listening, reading comprehension, use of English, writing, SNE terminology); level B2. Total: 70 marks; PASS MARK = 65 % B) Oral - A) monologue + B) spoken interaction between two students. Total: 30 marks; PASS MARK = 65 % In order to be allowed to sit the final exam, students must complete all in-term assignments and meet all deadlines. The oral part of the exam can be taken only by students who have passed the written part. Ústní část zkoušky mohou absolvovat výhradně ti studenti, kteří splní její písemnou část.

Výstupy z učení

By the end of the course, the student will be able to: understand spoken texts dealing with SNE issues at B2 level of the CEFR; understand written texts dealing with SNE issues at B2 level of the CEFR; produce a Master's thesis abstract; understand the principles of constructing an effective literature review; successfully participate in a spoken interaction dealing with SNE issues at B2 level of the CEFR; use selected specialist terminology with natural and sophisticated control; show a good command of selected grammar structures at B2 level of the CEFR.

Osnova

Subject-specific topics: 1) Intellectual disability. Teaching students general learning disability. 2) Specific learning difficulties. Teaching students with SLDs. 3) Autism spectrum disorders. 4) Behavioural disorders (ADD, ADHD, ODD and CD). 5) Psychic disorders in children and teenagers. 6) Current cure approaches and therapies in special needs education. Academic skills: Academic speaking - expressing professional opinion, agreement and disagreement; asking for clarification, more information, etc. Academic writing - writing a thesis abstract and a literature review. General vocabulary and grammar: conditionals; articles; countable and uncountable nouns; some, any, no...; reported speech; selected B2 structures; prepositional phrases; transitional expressions; phrasal verbs.

Literatura**povinná literatura**

In-class materials designed for teaching ESP.

doporučená literatura

SEAL, B. *Academic encounters : reading, study skills, and writing : content focus, human behavior.* 1st pub. Cambridge: Cambridge University Press, 1999. xii, 88. ISBN 9780521476607.

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Academic vocabulary in use.* First published. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 stran. ISBN 9780521689397.

CRAVEN, M. *Listening extra : a resource book of multi-level skills activities.* 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 136 s. ISBN 0521754623.

REDMAN, S. a R. GAIRNS. *Test your English vocabulary in use : pre-intermediate & intermediate.* Cambridge: Cambridge University Press, 2000. 142 s. ISBN 0521779804.

MCCARTHY, M. a F. O'DELL. *Test your English vocabulary in use : upper-intermediate.* Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 150 s. ISBN 052166568X.

PRODROMOU, L. *Grammar and vocabulary for first certificate : with key.* Essex: Longman, 1999. 319 s. ISBN 9780582400184.

HASHEMI, L. a B. THOMAS. *Cambridge grammar for first certificate : with answers.* 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. xii, 260. ISBN 0521533368.

PdF:SPkK72 Genetika syndromových vad

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními pojmy z oblasti genetiky, s principem přenosu geneticky či dědičně podmíněných poruch / vad / syndromů. Studenti budou seznámeni s konkrétními syndromovými onemocněními, jejichž příčinou jsou potíže v oblasti sluchového a zrakového vnímání či v oblasti komunikace.

Výukové metody

Přednáška, diskuse, domácí příprava.

Metody hodnocení

Písemná zkouška – test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek)

Výstupy z učení

Orientace v základních pojmech z oblasti genetiky, znalost základních typů dědičností a genů, které jsou příčinou vzniku postižení sluchu či zraku, znalost vybraných syndromových onemocnění.

Osnova

Genetika.

Mutace – (genomové), chromozomové, genové.

Základní typy dědičnosti – monogenní, polygenní.

Syndromy:

Velokardiofaciální syndrom

Prader-Williho syndrom

Landau-Kleffnerův syndrom

Downův syndrom

Aspergerův syndrom

Turnerův syndrom

Usherův syndrom

CHARGE asociace

Treacher-Collins syndrom

Goldenharův syndrom

Alportův syndrom

Pendredův syndrom

Wardenburg syndrom

Neurofibromatóza

Rozšířený vestibulární akvadukt (EVA)

a další vybrané syndromové vady.

Literatura**povinná literatura**

DRŠATA, J. a R. HAVLÍK. *Foniatricke - sluch*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2015. 374 stran. ISBN 9788073111595.

DLOUHÁ, O. a L. ČERNÝ. *Foniatricke*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2012. 152 s. ISBN 9788024620480.

Comprehensive handbook of pediatric audiology. Edited by Richard C. Seewald - Anne Marie Tharpe. San Diego: Plural Pub., Inc., 2011. xix, 833. ISBN 9781597562454.

KOČÁREK, E. *Genetika : obecná genetika a cytogenetika, molekulární biologie, biotechnologie, genomika*. Illustrated by Jan Maget. 2. vydání. Praha: Scientia, 2008. 211 stran. ISBN 9788086960364.

doporučená literatura

GIFFORD, H. René (2013) Cochlear implant patient assessment: evaluation of candidacy, performance, and outcomes, San Diego: Plural Pub., Inc.

FITZPATRICK, M. Elizabeth a Suzanne P. DOUCET (2013) Pediatric audiology rehabilitation: from infancy to adolescence, New York: Thieme

Pediatric audiology casebook. Edited by Jane Reger Madell - Carol Ann Flexer. New York: Thieme, 2011. xvi, 280. ISBN 9781604063844.

EASTERBROOKS, S.R. a E.L. ESTES. *Helping deaf and hard of hearing students to use spoken language : a guide for educators and families*. Edited by Mary Ellen Nevins. Thousand Oaks: Corwin Press, 2007. xvii, 205. ISBN 9781412927338.

PdF:SPkK79 Sluchová protetika

2 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cíl předmětu je seznámit studenty s možnostmi sluchové protetiky u osob se sluchovým postižením. Při práci se softwarem pro nastavování sluchadel a dalšího příslušenství studenti získají základní přehled o funkci sluchadel, podstatných parametrech akustického párování a návazných funkcích bezdrátových zařízení. Prostřednictvím pomůcek lze pro studijní účely simulovat různé stupně sluchových vad a pomocí stetoclipu aurálně sledovat změny v nastavení sluchadel. Zejména se jedná o tyto funkce: výstup sluchadla, jeho zisk pro příp. klienta s konkrétním druhem sluchového postižení, které studenti mohou různě simulovat.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek) a ústní zkouška.

Výstupy z učení

Student podrobně zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje hodnotící přínos kompenzačních pomůcek (sluchadel a kochleárních implantátů) u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu; student zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje a postupy určující vhodnost využití bezdrátových doplňků u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu.

Osnova

- Target (software na nastavování sluchadel) + HI PRO rozhraní + sluchadla zvukovodová a závěsná - při práci se softwarem pro nastavování sluchadel a dalšího příslušenství studenti získají základní přehled o funkci sluchadel, podstatných parametrech akustického párování a návazných funkcích bezdrátových zařízení. Při práci se sluchadly a softwarem pro nastavování sluchadel Target lze pro studijní účely simulovat různé stupně sluchových vad. Zejména se jedná o tyto funkce: výstup sluchadla, jeho zisk pro příp. klienta s konkrétním druhem sluchového postižení. Student si tak bude moci udělat konkrétní představu o stupni sluchového postižení.
- Stetoclip pro poslech funkčnosti sluchadel - prostřednictvím této pomůcky lze aurálně sledovat změny v nastavení sluchadel. Student se tak naučí ověřovat funkčnost sluchadel.
- Roger technologie, FM technologie SmartLink+, přijímač k FM technologii a iSense Micro - studenti se seznámí a sami si vyzkouší, že sluchadla zajišťují slyšitelnost všech významných zvuků a výstupní signál je udržován v zachovaném dynamickém rozsahu sluchu. Ovšem v akusticky náročných situacích je třeba kromě adekvátního frekvenčně-specifického zesílení sluchadel nutné zajistit co nejvyšší poměr signál-šum (SNR/ signal-to-noise ratio). To bude umožněno při práci s bezdrátovými doplňky, kdy lze pro studijní účely simulovat zprostředkování zřetelného signálu řeči.
- Easy Fit Set + čistící sada sluchadel a čistících ubrousků - na základě využití těchto pomůcek se studenti naučí zajistit základní údržbu kompenzačních pomůcek jedinců s postižením sluchu.

Literatura**povinná literatura**

DRŠATA, J. a R. HAVLÍK. *Foniatrie - sluch*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2015. 374 stran. ISBN 9788073111595.

ŠLAPÁK, I., K. BARTOŇKOVÁ, L. FLORIANOVÁ, G. FORSTOVÁ, A. FRYČKOVÁ, D. HOŠNOVÁ, J. MACHAČ, M. MÁCHALOVÁ, K. MALINOVÁ, M. ONDROVÁ, K. SOBOTKOVÁ a M. URÍK. *Dětská otorinolaryngologie*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2013. 333 s. Aeskulap. ISBN 978-80-204-2900-1.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

DLOUHÁ, O. a L. ČERNÝ. *Foniatrie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2012. 152 s. ISBN 9788024620480.

Pediatric audiology casebook. Edited by Jane Reger Madell - Carol Ann Flexer. New York: Thieme, 2011. xvi, 280. ISBN 9781604063844.

HAVLÍK, R. *Sluchadlová propedeutika*. Vyd. 1. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2007. 209 s. ISBN 9788070134580.

LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno: Paido, 2003. 156 s. ISBN 8073150387.

PdF:SPkK82 Lingvistika

2 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Linda Doleží, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními pojmy z oblasti jazykové akvizice a psycholingvistiky. Se zřetelem k náplni práce logopeda si student ozřejmí postup osvojování jazyka, a to ve všech jazykových oblastech, tedy v oblasti fonetiky a fonologie, morfologie, syntaxe a slovní zásoby, které jsou důležité z hlediska sledování vývoje komunikační kompetence a její podpory. Pozornost bude věnována také osvojování jazyků ve vícejazyčných situacích (bilingvismus, čeština jako druhý/cizí jazyk apod.).

Výukové metody

Přednáška, praktická cvičení

Metody hodnocení

Písemný test? (k úspěšnému splnění je třeba získat 75 % správných odpovědí).

Výstupy z učení

Po ukončení předmětu se student bude orientovat v základní psycholingvistické terminologii a bude mít přehled o procesech osvojování vybraných kategorií komunikační schopnosti tak, aby dokázal získané poznatky využít v praxi.

Osnova

- Jazyková akvizice a psycholingvistika – vymezení oborů, základní terminologie.
- Proces osvojování jazyka – teorie a přístupy.
- Akvizice vybraných jevů z oblasti fonetiky a fonologie.
- Akvizice vybraných jevů z oblasti morfologie.
- Akvizice vybraných jevů z oblasti slovní zásoby.
- Akvizice vybraných jevů z oblasti syntaxe.

Literatura**povinná literatura**

PAČESOVÁ, J. *Řeč v raném dětství*. Vyd. 1. V Brně: Universita J. E. Purkyně v Brně, 1979. 170 s.

doporučená literatura

Čechová, M. (2000). *Čeština – řeč a jazyk*. Praha: ISV nakladatelství.

PAČESOVÁ, J. *Základní pedagogické problémy institucionální předškolní výchovy, Řeč v raném dětství : Řeč v raném dětství (Podřaz.)*. Edited by Lubomír Bartoš - Zuzana Wotkeová - Eva Opravilová. 1985. 95 s.

PdF:SPk206 Internacionalizace oboru Speciální pedagogika

0 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Rozšíření studia o zahraniční zkušenosti.

Výukové metody

Teoretická příprava, praktická stáž.

Metody hodnocení

Podle podmínek hostující univerzity.

Výstupy z učení

- student si rozšíří odborné znalosti o situaci studovaného oboru v zahraničí;
- prohloubí si a rozšíří svou schopnost odborné komunikace v cizím jazyce;
- je schopen lépe rozumět vývoji a aktuálnímu stavu oboru v mezinárodním kontextu;
- umí studovat odborné texty v cizím jazyce a reagovat na odbornou komunikaci v mezinárodním prostředí;
- rozšíří si kompetence při aplikaci speciálněpedagogických strategií v mezinárodním kontextu.

Osnova

Podle nabídky hostující univerzity.

Literatura**doporučená literatura**

www.european-agency.org

PdF:SPpK72 Genetika syndromových vad

3 kredity, ukončení zk, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními pojmy z oblasti genetiky, s principem přenosu geneticky či dědičně podmíněných poruch / vad / syndromů. Studenti budou seznámeni s konkrétními syndromovými onemocněními, jejichž příčinou jsou potíže v oblasti sluchového a zrakového vnímání či v oblasti komunikace.

Výukové metody

Přednáška, diskuse, domácí příprava.

Metody hodnocení

Písemná zkouška – test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek)

Výstupy z učení

Orientace v základních pojmech z oblasti genetiky, znalost základních typů dědičností a genů, které jsou příčinou vzniku postižení sluchu či zraku, znalost vybraných syndromových onemocnění.

Osnova

Genetika.
 Mutace – (genomové), chromozomové, genové.
 Základní typy dědičnosti – monogenní, polygenní.
 Syndromy:
 Velokardiofaciální syndrom
 Prader-Williho syndrom
 Landau-Kleffnerův syndrom
 Downův syndrom
 Aspergerův syndrom
 Turnerův syndrom
 Usherův syndrom
 CHARGE asociace
 Treacher-Collins syndrom
 Goldenharův syndrom
 Alportův syndrom
 Pendredův syndrom
 Wardenburg syndrom
 Neurofibromatóza
 Rozšířený vestibulární akvadukt (EVA)
 a další vybrané syndromové vady.

Literatura**povinná literatura**

DRŠATA, J. a R. HAVLÍK. *Foniatrie - sluch*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2015. 374 stran. ISBN 9788073111595.

DLOUHÁ, O. a L. ČERNÝ. *Foniatrie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2012. 152 s. ISBN 9788024620480.

Comprehensive handbook of pediatric audiology. Edited by Richard C. Seewald - Anne Marie Tharpe. San Diego: Plural Pub., Inc., 2011. xix, 833. ISBN 9781597562454.

KOČÁREK, E. *Genetika : obecná genetika a cytogenetika, molekulární biologie, biotechnologie, genomika*. Illustrated by Jan Maget. 2. vydání. Praha: Scientia, 2008. 211 stran. ISBN 9788086960364.

doporučená literatura

FITZPATRICK, M. Elizabeth a Suzanne P. DOUCET (2013) *Pediatric audiologic rehabilitation: from infancy to adolescence*, New York: Thieme

GIFFORD, H. René (2013) *Cochlear implant patient assessment: evaluation of candidacy, performance, and outcomes*, San Diego: Plural Pub., Inc.

Pediatric audiology casebook. Edited by Jane Reger Madell - Carol Ann Flexer. New York: Thieme, 2011. xvi, 280. ISBN 9781604063844.

EASTERBROOKS, S.R. a E.L. ESTES. *Helping deaf and hard of hearing students to use spoken language : a guide for educators and families*. Edited by Mary Ellen Nevins. Thousand Oaks: Corwin Press, 2007. xvii, 205. ISBN 9781412927338.

PdF:SPpK79 Sluchová protetika

2 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Radka Horáková, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cíl předmětu je seznámit studenty s možnostmi sluchové protetiky u osob se sluchovým postižením. Při práci se softwarem pro nastavování sluchadel a dalšího příslušenství studenti získají základní přehled o funkci sluchadel, podstatných parametrech akustického párování a návazných funkcích bezdrátových zařízení. Prostřednictvím pomůcek lze pro studijní účely simulovat různé stupně sluchových vad a pomocí stetoclipu aurálně sledovat změny v nastavení sluchadel. Zejména se jedná o tyto funkce: výstup sluchadla, jeho zisk pro příp. klienta s konkrétním druhem sluchového postižení, které studenti mohou různě simulovat.

Výukové metody

teoretická příprava, praktická výuka, skupinová práce, domácí příprava, diskuse

Metody hodnocení

Písemný test (k úspěšnému splnění je potřeba zodpovědět 75% otázek) a ústní zkouška.

Výstupy z učení

Student podrobně zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje hodnotící přínos kompenzačních pomůcek (sluchadel a kochleárních implantátů) u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu; student zná speciálněpedagogické diagnostické nástroje a postupy určující vhodnost využití bezdrátových doplňků u dětí, žáků a studentů s postižením sluchu.

Osnova

- Target (software na nastavování sluchadel) + HI PRO rozhraní + sluchadla zvukovodová a závěsná - při práci se softwarem pro nastavování sluchadel a dalšího příslušenství studenti získají základní přehled o funkci sluchadel, podstatných parametrech akustického párování a návazných funkcích bezdrátových zařízení. Při práci se sluchadly a softwarem pro nastavování sluchadel Target lze pro studijní účely simulovat různé stupně sluchových vad. Zejména se jedná o tyto funkce: výstup sluchadla, jeho zisk pro příp. klienta s konkrétním druhem sluchového postižení. Student si tak bude moct udělat konkrétní představu o stupni sluchového postižení.
- Stetoclip pro poslech funkčnosti sluchadel - prostřednictvím této pomůcky lze aurálně sledovat změny v nastavení sluchadel. Student se tak naučí ověřovat funkčnost sluchadel.
- Roger technologie, FM technologie SmartLink+, přijímač k FM technologii a iSense Micro - studenti se seznámí a sami si vyzkouší, že sluchadla zajišťují slyšitelnost všech významných zvuků a výstupní signál je udržován v zachovaném dynamickém rozsahu sluchu. Ovšem v akusticky náročných situacích je třeba kromě adekvátního frekvenčně-specifického zesílení sluchadel nutné zajistit co nejvyšší poměr signál-šum (SNR/ signal-to-noise ratio). To bude umožněno při práci s bezdrátovými doplňky, kdy lze pro studijní účely simulovat zprostředkování zřetelného signálu řeči.
- Easy Fit Set + čistící sada sluchadel a čistících ubrousků - na základě využití těchto pomůcek se studenti naučí zajistit základní údržbu kompenzačních pomůcek jedinců s postižením sluchu.

Literatura**povinná literatura**

DRŠATA, J. a R. HAVLÍK. *Foniatrie - sluch*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2015. 374 stran. ISBN 9788073111595.

ŠLAPÁK, I., K. BARTOŇKOVÁ, L. FLORIANOVÁ, G. FORSTOVÁ, A. FRYČKOVÁ, D. HOŠNOVÁ, J. MACHAČ, M. MÁCHALOVÁ, K. MALINOVÁ, M. ONDROVÁ, K. SOBOTKOVÁ a M. URÍK. *Dětská otorinolaryngologie*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2013. 333 s. Aeskulap. ISBN 978-80-204-2900-1.

HORÁKOVÁ, R. *Sluchové postižení - úvod do surdopedie*. Praha: Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

DLOUHÁ, O. a L. ČERNÝ. *Foniatrie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2012. 152 s. ISBN 9788024620480.

Pediatric audiology casebook. Edited by Jane Reger Madell - Carol Ann Flexer. New York: Thieme, 2011. xvi, 280. ISBN 9781604063844.

HAVLÍK, R. *Sluchadlová propedeutika*. Vyd. 1. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2007. 209 s. ISBN 9788070134580.

LEJSKA, M. *Poruchy verbální komunikace a foniatrie*. Brno: Paido, 2003. 156 s. ISBN 8073150387.

PdF:SPpK82 Lingvistika

2 kredity, ukončení k, garant předmětu PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Vyučující

Mgr. Linda Doleží, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními pojmy z oblasti jazykové akvizice a psycholingvistiky. Se zřetelem k náplni práce logopeda si student ozřejmí postup osvojování jazyka, a to ve všech jazykových oblastech, tedy v oblasti fonetiky a fonologie, morfologie, syntaxe a slovní zásoby, které jsou důležité z hlediska sledování vývoje komunikační kompetence a její podpory. Pozornost bude věnována také osvojování jazyků ve vícejazyčných situacích (bilingvismus, čeština jako druhý/cizí jazyk apod.).

Výukové metody

Přednáška, praktická cvičení

Metody hodnocení

Písemný test? (k úspěšnému splnění je třeba získat 75 % správných odpovědí).

Výstupy z učení

Po ukončení předmětu se student bude orientovat v základní psycholingvistické terminologii a bude mít přehled o procesech osvojování vybraných kategorií komunikační schopnosti tak, aby dokázal získané poznatky využít v praxi.

Osnova

- Jazyková akvizice a psycholingvistika - vymezení oborů, základní terminologie.
- Proces osvojování jazyka - teorie a přístupy.
- Akvizice vybraných jevů z oblasti fonetiky a fonologie.

- Akvizice vybraných jevů z oblasti morfologie.
- Akvizice vybraných jevů z oblasti slovní zásoby.
- Akvizice vybraných jevů z oblasti syntaxe.

Literatura

povinná literatura

PAČESOVÁ, J. *Řeč v raném dětství*. Vyd. 1. V Brně: Universita J. E. Purkyně v Brně, 1979. 170 s.

doporučená literatura

Čechová, M. (2000). *Čeština – řeč a jazyk*. Praha: ISV nakladatelství.

PAČESOVÁ, J. *Základní pedagogické problémy institucionální předškolní výchovy, Řeč v raném dětství : Řeč v raném dětství (Podřaz.)*. Edited by Lubomír Bartoš - Zuzana Wotkeová - Eva Opravilová. 1985. 95 s.

PdF:SPpK88 Reflektivní seminář k logopedické praxi I

3 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení poznatků z praxe. Studentky a studenti reflektují aktuální zkušenosti ze speciálně-pedagogického logopedického prostředí. Cílem předmětu je příprava na profesi, v předmětu bude diskutován vztah logopedické praxe k ostatním společenským oborům a možnosti využívání poznatků v praxi.

Výukové metody

seminář, diskuze, reflexe průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna rozumět obsahu a terminologii speciálněpedagogického logopedického terénu; uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora osob s NKS.
- Legislativní opatření.
- Administrativa na pracovišti.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura

povinná literatura

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPpK89 Reflektivní seminář k logopedické praxi II

3 kredity, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení teoretických poznatků a možností jejich aplikace v praxi. Studentky a studenti si rozšíří profesní kompetence, reflektovány budou dosavadní zkušenosti ze speciálněpedagogického prostředí. Cílem předmětu je teoretická příprava na profesi, v předmětu bude diskutován vztah speciálněpedagogické praxe k ostatním společenským oborům a možnosti využívání speciálněpedagogických poznatků v práci pedagoga. Absolvování kurzu je předpokladem pro odpovídající zisk informací a zkušeností v rámci praxe.

Výukové metody

seminář, diskuze, zpracování případové studie, zpracování průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování případové studie a průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna:

- aplikovat teoretické poznatky do nadcházející speciálněpedagogické praxe;
- rozumět obsahu a terminologii pedagogického terénu;
- pochopit využití různých diagnostických metod;
- uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Přístupy a podpora žáků se SVP.
- Legislativní opatření.
- Specifika edukace žáka s SVP.
- Pedagogická podpora.
- Speciálněpedagogický terén.
- Diagnostické metody.
- Příprava záznamových archů.
- Administrativa na pracovišti.
- Administrativa asistentské praxe.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

neurčeno

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPpK90 Reflektivní seminář k logopedické praxi III

4 kredity, ukončení z, garant předmětu PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Vyučující

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je sdílení zkušeností s používanými intervenčními postupy. Studentky a studenti si rozšíří profesní kompetence, reflektovány budou zkušenosti ze speciálněpedagogického terénu.

Výukové metody

seminář, diskuze, zpracování průběžných záznamů z praxe

Metody hodnocení

zápočet za zpracování průběžných záznamů z praxe

Výstupy z učení

Na konci kurzu bude student/ka schopen/schopna:

- aplikovat poznatky o terapeutických přístupech do speciálněpedagogické logopedické praxe;
- rozumět terminologii z oblasti speciálněpedagogické logopedické intervence;
- uplatnit principy sebereflexe v praxi.

Osnova

- Intervenční přístupy k žákům/klientům s NKS.
- Speciálněpedagogická logopedická podpora.
- Pomůcky ve speciálněpedagogické praxi.
- Administrativa na pracovišti.
- Příprava na chronologické zaznamenávání údajů o práci s žáky.

Literatura**povinná literatura**

BARTOŇOVÁ, M. a J. PIPEKOVÁ. *Manuál pro pedagogickou praxi: teorie a praxe*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 141 s. ISBN 978-80-210-5497-4.

Budoucí učitelé na souvislé praxi, aneb, Rukověť fakultního cvičného učitele : (příručka pro fakultní cvičné učitele a profesionálně zainteresované studenty učitelství pro 1. stupeň ZŠ). Edited by Hana Filová. 2. dopl. vyd. Brno: Paido - edice pedagogické literatury, 1999. 93 s. ISBN 8085931737.

neurčeno

DYTRTOVÁ, R. a M. KRHUTOVÁ. *Učitel : příprava na profesi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 121 s. ISBN 9788024728636.

POKORNÝ, J. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Cerm, 2004. 300 s. ISBN 8072043307.

PdF:SPp206 Internacionalizace oboru Speciální pedagogika

0 kreditů, ukončení z, garant předmětu doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Vyučující

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Cílem předmětu je podpora studentů speciální pedagogiky v rozvoji a prohlubování oborových znalostí a dovedností v mezinárodním kontextu a jazykových kompetencí se zaměřením na světové jazyky. Jeho cílem je rozvoj schopností a motivace ke studiu s využitím cizojazyčných zdrojů a aktivní odborné komunikaci v cizím jazyce. Důraz je kladen na aktivní zapojení studentů a zodpovědnost za rozvoj zvolených kompetencí.

Výukové metody

Podle zvolené aktivity (studijní pobyt, pracovní stáž, výuka atp.)

Metody hodnocení

Podle zvolené aktivity (studijní pobyt, pracovní stáž, výuka atp.)

Výstupy z učení

Student získá odborné znalosti o situaci studovaného oboru v zahraničí; - prohloubí si a rozšíří svou schopnost odborné komunikace v cizím jazyce; - je schopen lépe rozumět vývoji a aktuálnímu stavu oboru v mezinárodním kontextu; - umí studovat odborné texty v cizím jazyce a reagovat na odbornou komunikaci v mezinárodním prostředí.

Osnova

Student si ke splnění předmětu může vybrat z následujících aktivit:

absolvování odborného studijní předmětu (nikoli jazykového kurzu), který je na PdF MU nebo na jiných fakultách MU vyučován v cizím (světovém) jazyce. Předmět musí být tematicky zaměřen na speciální pedagogiku/andragogiku, pedagogiku, psychologii, sociologii nebo příbuznou disciplínu;

účast na zahraničním studijním pobytu (např. v rámci programu Erasmus+) v rozsahu nejméně 2 měsíce;

odborná speciálně pedagogická praxe v zahraničí (např. v rámci pracovní stáže v programu Erasmus+) s min. dobou pobytu 1 měsíc;

účast na mezinárodní letní škole v zahraničí se zaměřením na disciplíny vztahující se ke studovanému oboru v rozsahu nejméně 2 týdnů;

za napsání diplomové práce v anglickém nebo německém jazyce;

účast na nejméně osmi přednáškách nebo seminářích tematicky zaměřených

na studovaný obor vedených v cizím jazyce hostujícími profesory na PdF MU, jiných fakultách MU či jiných vysokých školách;

aktivní vystoupení v cizím jazyce na vědecké konferenci či odborném semináři (např. studentská vědecká konference).

Literatura**doporučená literatura**

www.european-agency.org

PdF:SZ6039 Pedagogická psychologie

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D. (přednášející)

PhDr. Josef Lukas, Ph.D. (přednášející)

prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc. (přednášející)

Mgr. Veronika Tlapáková (cvičící)

Cíle předmětu

Předmět navazuje na kurzy v bakalářském studiu, s důrazem na rozvoj psychologické gramotnosti studujících (Úvod do pedagogiky a psychologie, Vývojová psychologie, Sociální psychologie a Pedagogicko-psychologická diagnostika I), prohlubuje a teoreticky ukotvuje poznatky a zkušenosti studujících osvojované v průběhu učitelské praxe a v oborových didaktikách. Předmět vychází z aktuálních poznatků psychologických a pedagogických výzkumů týkajících se formálních i informálních výukových situací a přispívá k reflektovanému profesnímu vývoji studentů učitelství. Struktura témat předmětu vychází z komparace české a zahraniční výukové tradice.

Výukové metody

Předpokládané výukové činnosti a výukové metody uplatňované na seminářích: skupinová diskuse, problémové učení, řešení kazuistik, samostatné studium odborné literatury, zpracování a prezentace tezí z četby odborné literatury, plnění průběžných úkolů, příprava posteru. Výstupní dovednosti studujících: analyzuje a kriticky reflektuje a v práci využívá odborné texty jako oporu pro vlastní odbornou argumentaci, systematizuje a s porozuměním na modelových příkladech používá základní odbornou terminologii.

Metody hodnocení

předmět je zakončen písemnou zkouškou (50% hodnocení), do celkového hodnocení vstupují body za průběžnou přípravu a práci v seminářích. Bodovány jsou tyto činnosti studenta:

- dle zadání vyučujících, studuje povinnou a doporučenou literaturu (odevzdání tezí do ISu);
- aktivně se zapojuje do výuky;
- příprava a prezentace posteru v semináři

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student umět:

- s porozuměním používat základní odbornou terminologii pedagogické a školní psychologie ;
- aplikovat základní odbornou terminologii a poznatky pedagogické a školní psychologie na popis, analýzu, interpretaci a zhodnocení vybraných výukových situací ;
- charakterizovat v psychologických pojmech edukační prostředí školy, na níž absolvoval učitelskou praxi ;
- na příkladu popsat a vysvětlit individuálně specifické procesy učení ;
- vlastními slovy shrnout na základě psychologické zprávy výsledky psychologického vyšetření a zásady práce učitele s popisovaným žákem (vč. kontextu platné legislativy - metodické pokyny) ;
- reflektovat typické výukové situace z pohledu vybraných teorií pedagogické psychologie ;
- vysvětlit možné způsoby zjišťování a ovlivňování žákovských pojetí učiva ;

- vyhledávat ke konkrétní kazuistice relevantní informace v odborné literatuře ;
- formulovat příklad zadání učební úlohy zohledňující různou míru kognitivní náročnosti a zohledňující individuální specifickou žáka

Osnova

1. Učitelství profese, její proměny a pregraduální studium učitelství. Radosti a strasti učitelství. Výzvy a změny v historické perspektivě. K čemu může být učitelství pedagogická psychologie užitečná.

Cílem přednášky a následného semináře je navázat na předchozí kurzy rozvíjející psychologickou gramotnost, postihnout rozdíl mezi osobní zkušeností žáka a studenta, mediálním obrazem edukace a vlastní vědní disciplínou a nabídnout individuálně specifickou perspektivu vnímání poznatků pedagogické psychologie s ohledem na profesní vývojové stádium.

2. Proces učení. Proces učení (se) a učitel. Vybrané teorie učení.

Cílem přednášky je propojit předchozí praktickou zkušenost s individuálním doučováním, vlastní zkušenost studenta se současnými psychologickými přístupy k procesu učení a jejich aplikaci ve vlastním učení (se) a výukovou praxí.

3. Vztah učení, vývoje a výchovy. Somatický, kognitivní, sociální a morální vývoj. Rozdíl mezi přístupem k „typickému žákovi“ a individuálním přístupem.

Cílem přednášky je propojit předchozí teoretickou přípravu i praktickou zkušenost s individuálním doučováním, vlastní zkušenost studenta se současnými psychologickými přístupy zohledňujícími individuální vývojové zvláštnosti.

4. Osobnost a individuální specifika současných žáků. Styly myšlení a učení. Mnohočetná inteligence. Nadání a další individuální specifika z pohledu inkluzivní praxe. Talent. Genderové otázky ve výuce. Vrozené a naučené v současné perspektivě. Sociální reprodukce, kulturní stereotypy a očekávání. Práce s diversitou ve výuce.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je představit výběr z aktuálních témat postihujících rostoucí míru diverzity žakovské populace a příklady dobré výukové praxe.

5. Učitel ve výuce. Reflektivní praxe. Sebemonitorování. Vyučovací styly učitele. Psychohygienu učitele.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je ukotvit zkušenost studentů v roli reflektujícího učitele v psychologické teorii a prostřednictvím nácviku konkrétních metod a technik ukázat výhody reflektivní praxe.

6. Motivace žáků. Vztah mezi učitelem a žáky jako dynamický fenomén.

Cílem přednášky je představit současné přístupy k motivaci žáků a současné přístupy k práci s mocenskou pozicí učitele ve třídě.

7. Psychologie vyučování. Plánování výuky, výukové cíle a specifika studentů. Psychologické aspekty využití ICT ve výuce.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je prohloubit poznatky z předcházejících přednášek a na konkrétních příkladech převést evidence based přístupy dobré výukové praxe od jejího plánování po realizaci v konkrétních podmínkách.

8. Psychosociální klima školy, třídy a řízení třídy.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je představit frekventované a mezioborové téma v psychologických souvislostech a předvést a studenty zacvičit v používání konkrétního diagnostického nástroje.

9. Hodnocení. Školní úspěch a neúspěch.

Cílem přednášky je představit problematiku hodnocení (na různých úrovních) jako nedílnou součást výukového procesu i jako psychologický fenomén s důsledky pro sebepojetí žáků, jejich motivaci, akademické aspirace i vztah k učitelům či rodičům.

10. Psychologie výchovy. Rodina a škola. Komunikace s rodiči a její specifika. Komunikace s příslušníky pomáhajících profesí.

Cílem přednášky a navazujícího semináře je představit problematiku rodičovských přístupů, očekávání a vztahů k žákovi a ke vzdělávací instituci nikoli jako problém, ale jako příležitost.

11. Plánování a hodnocení intervencí v pedagogicko-psychologické perspektivě.

Cílem předposlední přednášky a navazujícího semináře je na konkrétních příkladech demonstrovat výhody cíleného získávání informací (vč. diagnostiky), plánování intervence a evaluace jejich výsledků pro rozvoj žáka, učitele i školy.

12. Psychologický výzkum a výuková praxe učitele. Cílem přednášky je představit výhody učitele jako aktivního aktéra výzkumných aktivit i jako spokojeného zadavatele či uživatele výsledků pedagogicko-psychologického výzkumu.

Literatura

povinná literatura

MAREŠ, J. *Pedagogická psychologie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 702 s. ISBN 9788026201748.

Seifert, K., & Sutton, R. (2011). *Educational psychology*. Athens: The Global Textbook Project.

FISHER, R. *Učíme děti myslet a učit se : praktický průvodce strategiemi vyučování*. Translated by Karel Balcar. Vydání třetí. Praha: Portál, 2011. 172 stran. ISBN 9788026200437.

doporučená literatura

STERNBERG, R.J. a W.M. WILLIAMS. *Educational psychology*. Second edition. xxiv, 615. ISBN 9780205626076.

SANTROCK, J.W. *Educational psychology*. Fifth edition. xxxviii, 6. ISBN 9780071314961.

PdF:SZ6042 Školní pedagogika

2 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.

Vyučující

doc. PaedDr. Hana Horká, CSc. (přednášející)
doc. PhDr. Mgr. Tomáš Janík, Ph.D. (přednášející)
doc. Mgr. Petr Knecht, Ph.D. (přednášející)
doc. Mgr. Jana Kratochvílová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět navazuje, prohlubuje a zobecňuje poznatky a zkušenosti studujících osvojované v průběhu učitelské praxe a v oborových didaktikách. Předmět reaguje na nové poznatky pedagogických, psychologických a didaktických výzkumů o školním vyučování a učení a pokouší se je integrovat a hodnotit pro školní praxi. Posláním předmětu je iniciovat, podporovat a rozvíjet profesní vidění, vědění a jednání budoucích učitelů. Předmět je vystavěn ze tří obsáhlejších bloků: (a) teorie a praxe školy jako instituce a organizace, (b) teorie a praxe tvorby, implementace a revize kurikula, (c) teorie a praxe školní výuky (vyučování a učení).

Výukové metody

Přednáška, doplněná aktivizujícími prvky a navazujícím samostatným studium odborné literatury.

Metody hodnocení

Podmínkou k účasti na zkoušce ze ŠP je splněný zápočet ze semináře. V den zkoušky student nejdříve absolvuje písemný test. Po jeho úspěšném vykonání ve stejný den student pokračuje ústní zkouškou. Je-li test hodnocen F, student je povinen se hlásit na opravný termín.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu student je schopen:

- s porozuměním používat základní odbornou terminologii školní pedagogiky;
- aplikovat základní odbornou terminologii školní pedagogiky na popis, analýzu, interpretaci a zhodnocení školy jako instituce a organizace, vybraných kurikulárních dokumentech a vybraných výukových situací;
- charakterizovat edukační prostředí školy, na níž absolvoval učitelskou praxi;
- na příkladu popsat a vysvětlit kurikulární procesy;
- popsat a kriticky analyzovat práci cvičného učitele s kurikulárními dokumenty;
- na příkladech z praxe charakterizovat vybraná kritéria kvality výuky a zdůvodnit jejich důležitost pro každodenní práci učitele;
- naplánovat a s využitím sebereflexe hodnotit vyučovací hodinu (zdůvodnění, relevance učiva, cíle, obsahy, metody, hodnocení a alterace);
- s využitím portfolia uvést příklady správně a nesprávně formulovaných výukových cílů;
- vysvětlit možné způsoby zjišťování a ovlivňování žákovy pojetí učiva;
- formulovat učební úlohy různé kognitivní náročnosti;
- s využitím teorie zdůvodnit v průběhu vlastní učitelské praxe uplatňované výukové metody, tyto metody zpětně kriticky posoudit a navrhnout další možné alternativy zprostředkování stejného (obdobného) učiva;
- na příkladech ukázat různé možnosti hodnocení žáků a posoudit jejich výhody a nevýhody.

Osnova

Hlavní témata (osnova):

1. Úvod do studia školní pedagogiky.
2. Vzdělávací a kurikulární politika, kurikulární dokumenty.
3. Vzdělávací a školský systém, škola jako instituce a organizace, škola a její funkce, škola jako učební prostředí.
4. Vzdělávání, vzdělání, vzdělanost: pojetí, teorie a obecné cíle vzdělávání.
5. Kurikulum: cíle a obsahy a obsahy školního vzdělávání a jejich transformace, kurikulární procesy.
6. Učebnice a další didaktická média.
7. Výuka: vyučování a učení, aktéři a procesy školní výuky.
8. Organizace a řízení třídy.
9. Učební úlohy: pohledy z mezinárodních srovnávacích výzkumů.
10. Hodnocení učebního procesu žáků a výsledků žáků – typy a funkce hodnocení.
11. Hodnocení výsledků žáků – formy hodnocení, základní požadavky na hodnocení.
12. Analýza a reflexe výuky a rozvíjení její kvality.

Literatura**povinná literatura**

JANÍK, T., J. SLAVÍK, V. MUŽÍK, J. TRNA, T. JANKO, V. LOKAJÍČKOVÁ, J. LUKAVSKÝ, E. MINAŘÍKOVÁ, J. SLI-ACKÝ, Z. ŠALAMOUNOVÁ, S. ŠEBESTOVÁ, N. VONDRŮVÁ a P. ZLATNÍČEK. *Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 434 s. Syntézy výzkumu vzdělávání, sv. 1. ISBN 978-80-210-6349-5.

PÍŠOVÁ, M., P. NAJVAR, T. JANÍK, S. HANUŠOVÁ, K. KOSTKOVÁ, V. JANÍKOVÁ, F. TŮMA a J. ZERZOVÁ. *Teorie a výzkum expertnosti v učitelské profesi*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 154 s. ISBN 978-80-210-5744-9.

JANÍKOVÁ, M. *Základy školní pedagogiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 119 stran. ISBN 9788021048799.

POL, M. *Škola v proměnách*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 194 stran. ISBN 9788021044999.

SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007. 322 s. ISBN 9788024718217.

PASCH, M. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2005. 416 s. ISBN 8073670542.

WALTEROVÁ, E. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti*. Brno: Paido, 2004. 295 stran. ISBN 8073150832.

SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole : východiska a nové metody pro praxi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 190 s. ISBN 8071782629.

doporučená literatura

The SAGE handbook of curriculum and instruction. Edited by F. Michael Connelly - Ming Fang He - JoAnn Phillion. Los Angeles: Sage Publications, 2008. xv, 604. ISBN 9781412909907.

PdF:SZ6049 Pedagogická psychologie

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Vyučující

Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D. (přednášející)
PhDr. Josef Lukas, Ph.D. (náhr. zkoušející)
prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět navazuje na kurzy v bakalářském studiu, s důrazem na rozvoj psychologické gramotnosti studujících (Úvod do pedagogiky a psychologie, Vývojová psychologie, Sociální psychologie a Pedagogicko-psychologická diagnostika I), prohlubuje a teoreticky ukotvuje poznatky a zkušenosti studujících osvojené v průběhu učitel-ské praxe a v oborových didaktikách. Předmět vychází z aktuálních poznatků psychologických a pedagogických výzkumů týkajících se formálních i informálních výukových situací a přispívá k reflektovanému profesnímu vývoji studentů učitelství. Struktura témat předmětu vychází z komparace české a zahraniční výukové tradice.

Výukové metody

Předpokládané výukové činnosti a výukové metody uplatňované na seminářích: skupinová diskuse, problémové učení, řešení kazuistik, samostatné studium odborné literatury, zpracování a prezentace tezí z četby odborné literatury, plnění průběžných úkolů, příprava posteru. Výstupní dovednosti studujícího: analyzuje a kriticky reflektuje a v práci využívá odborné texty jako oporu pro vlastní odbornou argumentaci, systematizuje a s porozuměním na modelových příkladech používá základní odbornou terminologii.

Metody hodnocení

předmět je zakončen písemnou zkouškou (50% hodnocení), do celkového hodnocení vstupují body za průběžnou přípravu. Bodovány jsou tyto činnosti studenta:

- dle zadání vyučujícího, studuje povinnou a doporučenou literaturu (odevzdání tezí do ISu);
- příprava a online prezentace posteru v ISu

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student umět:

- s porozuměním používat základní odbornou terminologii pedagogické a školní psychologie ;
- aplikovat základní odbornou terminologii a poznatky pedagogické a školní psychologie na popis, analýzu, interpretaci a zhodnocení vybraných výukových situací ;
- charakterizovat v psychologických pojmech edukační prostředí školy, na níž absolvoval učitelskou praxi ;
- na příkladu popsat a vysvětlit individuálně specifické procesy učení ;
- vlastními slovy shrnout na základě psychologické zprávy výsledky psychologického vyšetření a zásady práce učitele s popisovaným žákem (vč. kontextu platné legislativy - metodické pokyny) ;
- reflektovat typické výukové situace z pohledu vybraných teorií pedagogické psychologie ;
- vysvětlit možné způsoby zjišťování a ovlivňování žákovských pojetí učiva ;
- vyhledávat ke konkrétní kazuistice relevantní informace v odborné literatuře ;
- formulovat příklad zadání učební úlohy zohledňující různou míru kognitivní náročnosti a zohledňující individuální specifickou žákova

Osnova

1. Učitelská profese, její proměny a pregraduální studium učitelství. Radosti a strasti učitelství. Výzvy a změny v historické perspektivě. K čemu může být učitelství pedagogická psychologie užitečná.

Cílem přednášky je navázat na předchozí kurzy rozvíjející psychologickou gramotnost, postihnout rozdíl mezi osobní zkušeností žáka a studenta, mediálním obrazem edukace a vlastní vědní disciplínou a nabídnout individuálně specifickou perspektivu vnímání poznatků pedagogické psychologie s ohledem na profesní vývojové stádium.

Proces učení. Proces učení (se) a učitel. Vybrané teorie učení. Cílem přednášky je propojit předchozí praktickou zkušenost s individuálním doučováním, vlastní zkušenost studenta se současnými psychologickými přístupy k procesu učení a jejich aplikací ve vlastním učení (se) a výukovou praxí.

2. Vztah učení, vývoje a výchovy. Somatický, kognitivní, sociální a morální vývoj. Rozdíl mezi přístupem k „typickému žákovi“ a individuálním přístupem.

Cílem přednášky je propojit předchozí teoretickou přípravu i praktickou zkušenost s individuálním doučováním, vlastní zkušenost studenta se současnými psychologickými přístupy zohledňujícími individuální vývojové zvláštnosti.

Osobnost a individuální specifika současných žáků. Styly myšlení a učení. Mnohočetná inteligence. Nadání a další individuální specifika z pohledu inkluzivní praxe. Talent. Genderové otázky ve výuce. Vrozené a naučené v současné perspektivě. Sociální reprodukce, kulturní stereotypy a očekávání. Práce s diversitou ve výuce.

Cílem přednášky je představit výběr z aktuálních témat postihujících rostoucí míru diverzity žákovské populace a příklady dobré výukové praxe.

3. Učitel ve výuce. Reflektivní praxe. Sebemonitorování. Vyučovací styly učitele. Psychohygienu učitele.

Cílem přednášky je ukotvit zkušenost studentů v roli reflektujícího učitele v psychologické teorii a prostřednictvím samostatného nácviku konkrétních metod a technik ukázat výhody reflektivní praxe.

4. Motivace žáků. Vztah mezi učitelem a žáky jako dynamický fenomén.

Cílem přednášky je představit současné přístupy k motivaci žáků a současné přístupy k práci s mocenskou pozicí učitele ve třídě.

Psychologie vyučování. Plánování výuky, výukové cíle a specifika studentů. Psychologické aspekty využití ICT ve výuce.

Cílem přednášky je prohloubit poznatky z předcházejících přednášek a na konkrétních příkladech převést evidence based přístupy dobré výukové praxe od jejího plánování po realizaci v konkrétních podmínkách.

5. Psychosociální klima školy, třídy a řízení třídy.

Cílem přednášky je představit frekventované a mezioborové téma v psychologických souvislostech a předvést a studenty zacvičit v používání konkrétního diagnostického nástroje.

Hodnocení. Školní úspěch a neúspěch.

Cílem přednášky je představit problematiku hodnocení (na různých úrovních) jako nedílnou součást výukového procesu i jako psychologický fenomén s důsledky pro sebepojetí žáků, jejich motivaci, akademické aspirace i vztah k učiteli či rodičům.

Psychologie výchovy. Rodina a škola. Komunikace s rodiči a její specifika. Komunikace s příslušníky pomáhajících profesí.

Cílem přednášky je představit problematiku rodičovských přístupů, očekávání a vztahů k žákovi a ke vzdělávací instituci nikoli jako problém, ale jako příležitost.

6. Plánování a hodnocení intervencí v pedagogicko-psychologické perspektivě.

Cílem předposlední přednášky je na konkrétních příkladech demonstrovat výhody cíleného získávání informací (vč. diagnostiky), plánování intervence a evaluace jejich výsledků pro rozvoj žáka, učitele i školy.

Psychologický výzkum a výuková praxe učitele.

Cílem přednášky je představit výhody učitele jako aktivního aktéra výzkumných aktivit i jako spokojeného zadavatele či uživatele výsledků pedagogicko-psychologického výzkumu.

Literatura

povinná literatura

MAREŠ, J. *Pedagogická psychologie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2013. 702 s. ISBN 9788026201748.

Seifert, K., & Sutton, R. (2011). *Educational psychology*. Athens: The Global Textbook Project.

FISHER, R. *Učíme děti myslet a učit se : praktický průvodce strategiemi vyučování*. Translated by Karel Balcar. Vydání třetí. Praha: Portál, 2011. 172 stran. ISBN 9788026200437.

doporučená literatura

STERNBERG, R.J. a W.M. WILLIAMS. *Educational psychology*. Second edition. xxiv, 615. ISBN 9780205626076.

SANTROCK, J.W. *Educational psychology*. Fifth edition. xxxviii, 6. ISBN 9780071314961.

PdF:SZ6051 Školní pedagogika

4 kredity, ukončení zk, garant předmětu doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.

Vyučující

doc. PaedDr. Hana Horká, CSc. (přednášející)

doc. PhDr. Mgr. Tomáš Janík, Ph.D. (přednášející)

doc. Mgr. Petr Knecht, Ph.D. (přednášející)

doc. Mgr. Jana Kratochvílová, Ph.D. (přednášející)

Cíle předmětu

Předmět navazuje, prohlubuje a zobecňuje poznatky a zkušenosti studujících osvojevané v průběhu učitelské praxe a v oborových didaktikách. Předmět reaguje na nové poznatky pedagogických, psychologických a didaktických výzkumů o školním vyučování a učení a pokouší se je integrovat a zhodnotit pro školní praxi. Posláním předmětu je iniciovat, podporovat a rozvíjet profesní vidění, vědění a jednání budoucích učitelů. Předmět je vystavěn ze tří obsáhlejších bloků: (a) teorie a praxe školy jako instituce a organizace, (b) teorie a praxe tvorby, implementace a revize kurikula, (c) teorie a praxe školní výuky (vyučování a učení).

Výukové metody

Předpokládané výukové činnosti a výukové metody: přednáška, doplněná aktivizujícími prvky a navazujícím samostatným studium odborné literatury.

Metody hodnocení

Podmínkou k účasti na zkoušce ze ŠP je splněný zápočet ze semináře. V den zkoušky student nejdříve absolvuje písemný test. Po jeho úspěšném vykonání ve stejný den student pokračuje ústní zkouškou. Je-li test hodnocen F, student je povinen se hlásit na opravný termín.

Výstupy z učení

Po absolvování předmětu bude student umět:

- s porozuměním používat základní odbornou terminologii školní pedagogiky;
- aplikovat základní odbornou terminologii školní pedagogiky na popis, analýzu, interpretaci a zhodnocení školy jako instituce a organizace, vybraných kurikulárních dokumentů a vybraných výukových situací;
- charakterizovat edukační prostředí školy, na níž absolvoval učitelskou praxi;
- na příkladu popsat a vysvětlit kurikulární procesy;
- popsat a kriticky analyzovat práci cvičného učitele s kurikulárními dokumenty;
- na příkladech z praxe charakterizovat vybraná kritéria kvality výuky a zdůvodnit jejich důležitost pro každodenní práci učitele;
- naplánovat a s využitím sebereflexe zhodnotit vyučovací hodinu (zdůvodnění, relevance učiva, cíle, obsahy, metody, hodnocení a alterace);
- s využitím portfolia uvést příklady správně a nesprávně formulovaných výukových cílů;
- vysvětlit možné způsoby zjišťování a ovlivňování žákovy pojetí učiva;
- formulovat učební úlohy různé kognitivní náročnosti;
- s využitím teorie zdůvodnit v průběhu vlastní učitelské praxe uplatňované výukové metody, tyto metody zpětně kriticky posoudit i a navrhnout další možné alternativy zprostředkování stejného (obdobného) učiva;
- na příkladech ukázat různé možnosti hodnocení žáků a posoudit jejich výhody a nevýhody.

Osnova

Hlavní témata (osnova):

1. Úvod do studia školní pedagogiky.

Klíčové pojmy: školní pedagogika, pedagogika normativní, pedagogika popisná, živá didaktika, evidence-based education.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl věcné podstatě, cílům a přínosům školní pedagogiky jako vědní disciplíny. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) definovat školní pedagogiku jako vědní obor, (b) srovnat pedagogiku normativní a popisnou, (c) zdůvodnit přínosnost výzkumu vzdělávání v pedagogice, (d) zhodnotit klady a limity pedagogiky založené na důkazech.

2. Vzdělávací a kurikulární politika, kurikulární dokumenty.

Klíčové pojmy: vzdělávací politika, kurikulární politika, kurikulární dokumenty.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl věcné podstatě, cílům, přínosům a fungování vzdělávací politiky. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) srovnat vzdělávací politiku jako praktickou činnost a jako vědní obor, (b) vysvětlit základní principy fungování vzdělávací politiky na základě vymezení rolí jejich jednotlivých aktérů a souvisejících procesů, (c) zdůvodnit důležitost vzdělávací politiky, (d) definovat kurikulum a popsat, které kurikulární dokumenty jsou klíčové, (e) popsat cíle kurikulární politiky, (f) na konkrétních příkladech demonstrovat, jak funguje vzdělávací politika v reálné praxi a jak její (ne) funkčnost ovlivňuje výkon učitelské profese.

3. Vzdělávací a školský systém, škola jako instituce a organizace, škola a její funkce, škola jako učební prostředí.

Klíčové pojmy: vzdělávací systém, školský systém, škola, škola jako instituce, škola jako organizace, funkce školy, klasifikace ISCED, modely školního vzdělávání.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby se student dokázal orientovat ve školském systému a porozuměl důvodům vzniku a funkcím školy. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) klasifikovat typy a stupně škol dle normy ISCED, (b) vyjmenovat a objasnit funkce školy, (c) posoudit roli jednotlivých faktorů v modelu školního vzdělávání.

4. Vzdělávání, vzdělání, vzdělanost: pojetí, teorie a obecné cíle vzdělávání.

Klíčové pojmy: vzdělávání, vzdělání, vzdělanost, pojetí a teorie vzdělávání, obecné cíle vzdělávání.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student rozlišil pojmy vzdělání, vzdělávání a vzdělanost a s porozuměním zdůvodnil, jak se odlišná pojetí vzdělanosti promítají do cílů a obsahů školního vzdělávání. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) srovnat různá pojetí vzdělanosti, (b) vysvětlit rozdíl mezi různými pojetími vzdělávání, (c) popsat proces tvorby cílů a obsahů školního vzdělávání, (d) zhodnotit, jaké pojetí, cíle a obsahy vzdělávání jsou zárukou vzdělanosti.

5. Kurikulum: cíle a obsahy a obsahy školního vzdělávání a jejich transformace, kurikulární procesy.

Klíčové pojmy: cíle, obsahy, učivo, kurikulum, didaktika, ontodidaktická transformace, psychodidaktická transformace, kognitivní transformace.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl problematice stanovování cílů a transformace obsahů školního vzdělávání jako základním východiskům kurikulární teorie a didaktiky. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) vysvětlit, jakou roli sehrávají v kurikulu a ve výuce cíle a obsahy, (b) vysvětlit proces přeměny oborových obsahů do kurikulárních obsahů, (c) vysvětlit proces přeměny kurikulárních obsahů do žákovských znalostí, dovedností, kompetencí a jiných dispozic.

6. Učebnice a další didaktická média.

Klíčové pojmy: didaktická média, interaktivní tabule, školní učebnice, struktura učebnice, didaktické funkce učebnice, výzkum učebnic, používání učebnic.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl charakteristikám, které podmiňují fungování klasických i elektronických učebnic a dalších didaktických médií. Po jejím absolvování a samostatném studiu student

dokáže: (a) zdůvodnit význam učebnice v systému didaktických médií, (b) chápat učebnici a další didaktická média jako provázaný celek a porozumět vztahu mezi jejich strukturálními komponentami a didaktickými funkcemi, (c) porozumět výzkumu učebnic a dalších didaktických médií a orientovat se v základních poznacích, které tyto výzkumy přinášejí, (d) zodpovědně vybrat a používat kvalitní učebnici a další didaktická média.

7. Výuka: vyučování a učení, aktéři a procesy školní výuky.

Klíčové pojmy: žák a jeho učení, učitel a jeho vyučování, výuka, výukové metody, autoregulace učení, celoživotní učení.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl učení a vyučování jako vzájemně provázaným procesům. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) na příkladech objasnit různé druhy učení, (b) charakterizovat pojem styl učení a vysvětlit možnosti práce učitele se styly učení ve školním vyučování, (c) uvést příklady využití metakognitivních strategií při autoregulaci učení žáků (ve vybraném aprobačním předmětu), (d) objasnit pojem učitelovo pojetí výuky a charakterizovat vlastní pojetí výuky.

8. Organizace a řízení třídy.

Klíčové pojmy: organizace třídy, řízení třídy, uspořádání třídy, autorita, kázeň.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl faktorům ovlivňujícím organizaci a řízení třídy. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) zdůvodnit, jak organizace a řízení třídy souvisí s kvalitou výuky, (b) vymezit zásady správné interakce a komunikace ve třídě s různým prostorovým uspořádáním, (d) posoudit legitimitu požadavku autority ve výchově, (e) na příkladech ilustrovat možné příčiny nekázně.

9. Učební úlohy: pohledy z mezinárodních srovnávacích výzkumů.

Klíčové pojmy: učební úlohy, kompetence k učení, metakognice, reprezentace (mentální), mezinárodně srovnávací výzkumy.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl učebním úlohám jako jádru moderní didaktiky, která staví na hlubším vhledu do vztahů mezi procesy vyučování a učení. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) zdůvodnit význam učebních úloh ve výuce (v širším kontextu kultury vyučování a učení), (b) analyzovat učební úlohy (např. z hlediska kognitivní aktivizace), (c) formulovat učební úlohy vzhledem k různým učebním cílům, obsahům a možnostem žáků.

10. Hodnocení učebního procesu žáků a výsledků žáků – typy a funkce hodnocení.

Klíčové pojmy: diagnostika, hodnocení, formativní hodnocení, sumativní hodnocení, normativní a kritériální hodnocení, vstupní, průběžné a výstupní hodnocení, autonomní a heteronomní hodnocení, validita hodnocení, funkce hodnocení, role chyby v učebním procesu, diagnostické funkce učebních úloh.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl věcné podstatě hodnocení procesu učení žáků a jejich výsledkům, práci s chybou v procesu učení, funkcím hodnocení a u jednotlivých typů hodnocení zhodnotil z didaktického hlediska jejich silnější stránky i omezení. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) definovat, porovnat a vysvětlit nejdůležitější termíny související s pedagogickým hodnocením – procesem i výsledky (diagnostika, formativní a sumativní hodnocení, normativní a kritériální hodnocení, autonomní a heteronomní hodnocení, vstupní, průběžné, výstupní hodnocení), (b) na příkladech charakterizovat funkce školního hodnocení, (d) navrhnout možnosti řešení odcizenosti hodnocení, (e) vysvětlit význam zajištění validity hodnocení.

11. Hodnocení výsledků žáků – formy hodnocení, základní požadavky na hodnocení.

Klíčové pojmy: formy hodnocení (numerická, verbální, grafická, nonverbální), popisný jazyk, kritéria a indikátory hodnocení, závěrečná zpráva (možnosti); hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl formám průběžného i závěrečného sumativního hodnocení a z didaktického hlediska posoudil jejich silnější stránky i omezení a porozumět základním požadavkům hodnocení: tvorbě kritérií a indikátorů hodnocení a užívání popisného jazyka při hodnocení. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) definovat, porovnat a vysvětlit různé formy hodnocení, (b) na příkladech uvést kritéria a indikátory hodnocení a užití popisného jazyka, (c) orientovat se v problematice hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

12. Analýza a reflexe výuky a rozvíjení její kvality.

Klíčové pojmy: analýza výuky, reflexe výuky, hospitace, videozáznam vyučovací hodiny, hodnocení výuky.

Cílem přednášky je přispět k tomu, aby student porozuměl významu analýzy výuky pro její další zlepšování. Po jejím absolvování a samostatném studiu student dokáže: (a) charakterizovat postupy získávání informací o své vlastní výuce, (b) charakterizovat jednotlivé fáze hospitace, (d) aplikovat hospitační metodiku AAA pro analýzu vybraných výukových situací, (e) navrhnout alterace vybraných výukových situací.

Literatura

povinná literatura

JANÍK, T., J. SLAVÍK, V. MUŽÍK, J. TRNA, T. JANKO, V. LOKAJÍČKOVÁ, J. LUKAVSKÝ, E. MINAŘÍKOVÁ, J. SLIACKÝ, Z. ŠALAMOUNOVÁ, S. ŠEBESTOVÁ, N. VONDROVÁ a P. ZLATNÍČEK. *Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 434 s. Syntézy výzkumu vzdělávání, sv. 1. ISBN 978-80-210-6349-5.

PÍŠOVÁ, M., P. NAJVAR, T. JANÍK, S. HANUŠOVÁ, K. KOSTKOVÁ, V. JANÍKOVÁ, F. TŮMA a J. ZERZOVÁ. *Teorie a výzkum expertnosti v učitelské profesi*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 154 s. ISBN 978-80-210-5744-9.

JANÍKOVÁ, M. *Základy školní pedagogiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 119 stran. ISBN 9788021048799.

POL, M. *Škola v proměnách*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 194 stran. ISBN 9788021044999.

SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika. 2.*, rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007. 322 s. ISBN 9788024718217.

PASCH, M. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2005. 416 s. ISBN 8073670542.

WALTEROVÁ, E. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti..* Brno: Paido, 2004. 295 stran. ISBN 8073150832.

SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole : východiska a nové metody pro praxi*. Vyd. 1. Praha: Portál, 1999. 190 s. ISBN 8071782629.

doporučená literatura

The SAGE handbook of curriculum and instruction. Edited by F. Michael Connelly - Ming Fang He - JoAnn Phillion. Los Angeles: Sage Publications, 2008. xv, 604. ISBN 9781412909907.

3 Personální zabezpečení

Personální obsazení povinných a povinně-volitelných předmětů studijních plánů včetně vedení závěrečných prací. Údaje o vedení závěrečných prací jsou uvedeny ve tvaru počet aktuálně vedených prací / celkový počet i v minulosti vedených prací (jde o práce na MU od roku 2000). V kapitole je autorem vybráno jeho až pět nejvýznamnějších publikací za posledních pět let.

3.1 Garanti profilujících předmětů

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P, Z

Habilitace: (2018) Speciální pedagogika (Masarykova univerzita).

PdF: SPKK75 Raná logopedická a surdopedická intervence (přednášející, garant)

PdF: SPKK76 Logopedická a surdopedická intervence v předškolním věku (přednášející, garant)

PdF: SPKK85 Logopedická praxe I (přednášející, garant)

PdF: SPKK86 Logopedická praxe II (přednášející, garant)

PdF: SPK201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející, garant)

PdF: SPPK75 Raná logopedická a surdopedická intervence (přednášející, garant)

PdF: SPPK76 Logopedická a surdopedická intervence v předškolním věku (přednášející, garant)

PdF: SPPK85 Logopedická praxe I (přednášející, garant)

PdF: SPPK86 Logopedická praxe II (přednášející, garant)

PdF: SPPK88 Reflektivní seminář k logopedické praxi I (přednášející, garant)

PdF: SPPK89 Reflektivní seminář k logopedické praxi II (přednášející, garant)

PdF: SPP201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 2 / 195

Diplomové práce: 8 / 143

Disertační práce: 1 / 0

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPKK72 Genetika syndromových vad (přednášející)

PdF: SPKK78 Speciálněpedagogická diagnostika surdopedická (přednášející, garant)

PdF: SPPK72 Genetika syndromových vad (přednášející)

PdF: SPPK78 Speciálněpedagogická diagnostika surdopedická (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 16 / 88

Diplomové práce: 7 / 47

PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPKK72 Genetika syndromových vad (přednášející, garant)

PdF: SPKK79 Sluchová protetika (přednášející, garant)

PdF: SPKK84 Komunikace osob s duálním smyslovým postižením (přednášející, garant)

PdF: SPPK72 Genetika syndromových vad (přednášející, garant)

PdF: SPPK79 Sluchová protetika (přednášející, garant)

PdF: SPPK84 Komunikace osob s duálním smyslovým postižením (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 3 / 88

Diplomové práce: 5 / 92

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

Pdf: SPKK73 Fonetika pro logopedy (přednášející, garant)

Pdf: SPKK77 Speciálněpedagogická diagnostika logopedická (přednášející, garant)

Pdf: SPKK80 Logopedická a surdopedická intervence ve školním věku (přednášející, garant)

Pdf: SPKK82 Lingvistika (přednášející, garant)

Pdf: SPK234 Balbutologie (přednášející, garant)

Pdf: SPPK73 Fonetika pro logopedy (přednášející, garant)

Pdf: SPPK77 Speciálněpedagogická diagnostika logopedická (přednášející, garant)

Pdf: SPPK80 Logopedická a surdopedická intervence ve školním věku (přednášející, garant)

Pdf: SPPK82 Lingvistika (přednášející, garant)

Pdf: SPP234 Balbutologie (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 31 / 261

Diplomové práce: 28 / 220

doc. MUDr. Petr Kachlík, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

Pdf: SP_DP Diplomová práce (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 7 / 126

Celoživotní vzdělávání: 1 / 0

Diplomové práce: 12 / 142

Disertační práce: 2 / 0

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

Pdf: SPKK74 Sekundární poruchy komunikace (přednášející, garant)

Pdf: SPKK81 Logopedická a surdopedická intervence v dospělém a seniorském věku (přednášející, garant)

Pdf: SPKK85 Logopedická praxe I (přednášející)

Pdf: SPKK86 Logopedická praxe II (přednášející)

Pdf: SPK233 Získané neurogení poruchy komunikace (přednášející, garant)

Pdf: SPPK74 Sekundární poruchy komunikace (přednášející, garant)

Pdf: SPPK81 Logopedická a surdopedická intervence v dospělém a seniorském věku (přednášející, garant)

Pdf: SPPK85 Logopedická praxe I (přednášející)

Pdf: SPPK86 Logopedická praxe II (přednášející)

Pdf: SPPK87 Logopedická praxe III (přednášející, garant)

Pdf: SPPK88 Reflektivní seminář k logopedické praxi I (přednášející)

Pdf: SPPK89 Reflektivní seminář k logopedické praxi II (přednášející)

Pdf: SPPK90 Reflektivní seminář k logopedické praxi III (přednášející, garant)

Pdf: SPP233 Získané neurogení poruchy komunikace (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 7 / 85

Diplomové práce: 10 / 78

PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

Pdf: SPK201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející)

Pdf: SPK231 Obor: Specifické poruchy učení (přednášející, garant)

Pdf: SPP201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející)

Pdf: SPP229 Obor: Specifické poruchy učení (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 8 / 4

Celoživotní vzdělávání: 1 / 0

Diplomové práce: 19 / 6

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P, Z

Habilitation: (2010) Speciální pedagogika (Masarykova univerzita).

Pdf: SP_DP Diplomová práce (přednášející, garant)

Pdf: SP_DPP Diplomová práce - Projekt (přednášející, garant)

Pdf: SPK202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ (přednášející, garant)

Pdf: SPP202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 5 / 104

Diplomové práce: 11 / 157

Disertační práce: 1 / 2

doc. MUDr. Hana Ošlejšková, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPKK71 Neurologie pro logopedy (přednášející, garant)

PdF: SPPK71 Neurologie pro logopedy (přednášející, garant)

Disertační práce: 0 / 2

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - P, Z

Habilitace: (2013) Speciální pedagogika (Masarykova univerzita).

PdF: SP_DPD Diplomová práce - Dokončení (přednášející, garant)

PdF: SPK230 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2 (přednášející, garant)

PdF: SPK232 Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi (přednášející, garant)

PdF: SPP228 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2 (přednášející, garant)

PdF: SPP232 Jednopřípadové výzkumné strategie v praxi (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 0 / 11

Diplomové práce: 4 / 48

Disertační práce: 5 / 1

prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Garant profilujícího předmětu - P

PdF: SPK210 Patopsychologie 2 (přednášející, garant)

PdF: SPP210 Patopsychologie 2 (přednášející, garant)

PdF: SZ6039 Pedagogická psychologie (přednášející, garant)

PdF: SZ6049 Pedagogická psychologie (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 0 / 32

Diplomové práce: 2 / 57

Disertační práce: 4 / 6

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Garant profilujícího předmětu - Z

Habilitace: (2010) Speciální pedagogika (Masarykova univerzita).

PdF: SP_DP Diplomová práce (přednášející)

PdF: SPK204 Inkluzivní didaktika (přednášející, garant)

PdF: SPK206 Internacionalizace oboru Speciální pedagogika (přednášející, garant)

PdF: SPP204 Inkluzivní didaktika (přednášející, garant)

PdF: SPP206 Internacionalizace oboru Speciální pedagogika (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 13 / 204

Diplomové práce: 16 / 246

Disertační práce: 8 / 6

3.2 Vyučující a cvičící

Mgr. Linda Doleží, Ph.D.

PdF: SPKK82 Lingvistika (přednášející)

PdF: SPPK82 Lingvistika (přednášející)

Bakalářské práce: 0 / 9

Diplomové práce: 2 / 7

Mgr. Daniela Dvořáková

PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (přednášející)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D.

PdF: SP_DP Diplomová práce (přednášející)

PdF: SP_DPD Diplomová práce - Dokončení (přednášející)

PdF: SP_DPP Diplomová práce - Projekt (přednášející)

PdF: SPK204 Inkluzivní didaktika (přednášející)

PdF: SPP204 Inkluzivní didaktika (přednášející)

Bakalářské práce: 8 / 179

Diplomové práce: 21 / 151

Disertační práce: 1 / 0

doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.

PdF: SZ6042 Školní pedagogika (přednášející, garant)

PdF: SZ6051 Školní pedagogika (přednášející, garant)

Bakalářské práce: 7 / 36

Diplomové práce: 3 / 81

Disertační práce: 6 / 6

Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.

PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (přednášející, garant)

PdF: JVP017 Angličtina pro speciální pedagogy - C (přednášející, garant)

PdF: JVP018 Angličtina pro speciální pedagogy - D (přednášející, garant)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

doc. PhDr. Mgr. Tomáš Janík, Ph.D.

PdF: SZ6042 Školní pedagogika (přednášející)

PdF: SZ6051 Školní pedagogika (přednášející)

Bakalářské práce: 1 / 4

Diplomové práce: 0 / 12

Disertační práce: 7 / 6

doc. Mgr. Petr Knecht, Ph.D.

PdF: SZ6042 Školní pedagogika (přednášející)

PdF: SZ6051 Školní pedagogika (přednášející)

Diplomové práce: 2 / 9

Disertační práce: 1 / 0

PhDr. Mgr. Milena Košťálová, Ph.D.

PdF: SPK233 Získané neurogení poruchy komunikace (přednášející)

PdF: SPP233 Získané neurogení poruchy komunikace (přednášející)

Diplomové práce: 1 / 0

doc. Mgr. Jana Kratochvílová, Ph.D.

PdF: SZ6042 Školní pedagogika (přednášející)

PdF: SZ6051 Školní pedagogika (přednášející)

Bakalářské práce: 1 / 7

Celoživotní vzdělávání: 2 / 0

Diplomové práce: 7 / 50

Disertační práce: 7 / 0

PhDr. Josef Lukas, Ph.D.

PdF: SZ6039 Pedagogická psychologie (přednášející)

PdF: SZ6049 Pedagogická psychologie (náhr. zkoušející)

Bakalářské práce: 1 / 13

Diplomové práce: 0 / 4

Disertační práce: 1 / 0

Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D.

PdF: SZ6039 Pedagogická psychologie (přednášející)

PdF: SZ6049 Pedagogická psychologie (přednášející)

Bakalářské práce: 4 / 52

Diplomové práce: 5 / 67

Mgr. Radka Mlýnková

V personálním listu nevyplněno: údaje o odborném působení od absolvování VŠ.
 Pdf: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (přednášející)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

Mgr. Markéta Olbertová

V personálním listu nevyplněno: nejvyšší dosažené vzdělání na VŠ, údaje o odborném působení od absolvování VŠ, nemá publikační činnost, seznam publikací.

PdF: SPK201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející)

PdF: SPK202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ (přednášející)

PdF: SPP201 Strategie podpory funkční gramotnosti (přednášející)

PdF: SPP202 Strategie podpory v učení a práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ (přednášející)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

Mgr. Markéta Oplatková Pločková

V personálním listu nevyplněno: nejvyšší dosažené vzdělání na VŠ, údaje o odborném působení od absolvování VŠ, nemá publikační činnost, seznam publikací.

PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (cvičící)

PdF: JVP017 Angličtina pro speciální pedagogy - C (cvičící)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

Mgr. Marcela Sekanina Vavřinová

V personálním listu nevyplněno: nejvyšší dosažené vzdělání na VŠ, údaje o odborném působení od absolvování VŠ, nemá publikační činnost, seznam publikací.

PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (cvičící)

PdF: JVP017 Angličtina pro speciální pedagogy - C (cvičící)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D.

PdF: SPK230 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2 (přednášející)

PdF: SPP228 Metodologie speciálně pedagogického výzkumu 2 (přednášející)

Bakalářské práce: 0 / 21

Diplomové práce: 1 / 21

Mgr. Dita Trčková, Ph.D.

PdF: JVK014 Angličtina pro speciální pedagogy II (přednášející)

Nevedla kvalifikační práce na MU od roku 2000.

3.3 Struktura pedagogických pracovníků dle věku

Pracovní pozice	Do 35 let	36-55 let	56-70 let	71 a více let
Profesor	0	0	0	1
Docent	0	6	4	0
Odborný asistent	3	9	1	0
Lektor	0	4	0	0
Jiná (není akademický pracovník)	1	0	0	0

3.4 Počet zahraničních pedagogických pracovníků

	Počet
Celkový počet pedagogických pracovníků	29
Z toho ze Slovenské republiky	0
Z toho z ostatních zemí	0
Celkový počet pracovníků ze zahraničí	0

3.5 Publikační činnost

doc. PhDr. Ilona Bytešnicková, Ph.D.

Interdisciplinární přístup v rané logopedické intervenci

BYTEŠNÍKOVÁ, I. Interdisciplinární přístup v rané logopedické intervenci. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 262 s. ISBN 978-80-210-8659-3.

Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood

BOČKOVÁ, B., I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ a P. KOPEČNÝ. Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 187 s. ISBN 978-80-210-8411-7.

Koncepce rané logopedické intervence v České republice. Teorie, výzkum, terapie

BYTEŠNÍKOVÁ, I. Koncepce rané logopedické intervence v České republice. Teorie, výzkum, terapie. 1. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 286 s. ISBN 978-80-210-7561-0.

Komunikace dětí předškolního věku

BYTEŠNÍKOVÁ, I. Komunikace dětí předškolního věku. první. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. 236 s. ISBN 978-80-247-3008-0.

Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

BARTOŇOVÁ, M. a I. BYTEŠNÍKOVÁ. Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6044-9.

PhDr. Lenka Doležalová, Ph.D.

Sluchové postižení v období dospělosti a stáří

DOLEŽALOVÁ, L. Sluchové postižení v období dospělosti a stáří. In PANČOCHA, Karel, Lucie PROCHÁZKOVÁ a Kateřina SAYOUD SOLÁROVÁ et al. Edukativní, intervenční a terapeutické přístupy k dospělým osobám a seniorům se zdravotním postižením. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 187-198, 12 s. ISBN 978-80-210-6306-8.

Specifika ve vzdělávání žáků se sluchovým postižením

DOLEŽALOVÁ, L. Specifika ve vzdělávání žáků se sluchovým postižením. In Bartoňová, M., Vítková, M et al.. Specifika ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 119-138, 19 s. ISBN 978-80-210-6646-5.

Raná intervence u dětí se sluchovým postižením a u dětí s hluchoslepotou

DOLEŽALOVÁ, L. a L. HRICOVÁ. Raná intervence u dětí se sluchovým postižením a u dětí s hluchoslepotou. In OPATŘILOVÁ, D., NOVÁKOVÁ, Z. et al. Raná podpora a intervence u dětí se zdravotním postižením. 1. vydání. Brno: MU, 2012. s. 115-137, 23 s. ISBN 978-80-210-5880-4.

Specifika přístupu k dětem se sluchovým postižením a dětem s hluchoslepotou

HRICOVÁ, L. a L. DOLEŽALOVÁ. Specifika přístupu k dětem se sluchovým postižením a dětem s hluchoslepotou. In Bartoňová, M., Bytešnicková, I. et al. Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Preschool Education of Children with Special Educational Needs. 1. vyd. Brno: MU, 2012. s. 131-158, 28 s. ISBN 978-80-210-6044-9.

Terciární vzdělávání studentů se sluchovým postižením v České republice

DOLEŽALOVÁ, L. Terciární vzdělávání studentů se sluchovým postižením v České republice. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 199 s. ISBN 978-80-210-5993-1.

PhDr. Radka Horáková, Ph.D.

Sluchové vnímání dětí raného věku s postižením sluchu: funkční hodnocení

HORÁKOVÁ, R. Sluchové vnímání dětí raného věku s postižením sluchu: funkční hodnocení. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. 124 s. ISBN 978-80-210-8130-7.

Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood

BOČKOVÁ, B., I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ a P. KOPEČNÝ. Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 187 s. ISBN 978-80-210-8411-7.

Podpora dětí s těžkým sluchovým postižením v inkluzivním prostředí mateřské a základní školy

HORÁKOVÁ, R. Podpora dětí s těžkým sluchovým postižením v inkluzivním prostředí mateřské a základní školy. In Bartoňová, M., Vítková, M. et al.. Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma. první. Brno: Masarykova univerzita, 2015. s. 247-260, 13 s. ISBN 978-80-210-8093-5.

Sociokulturní determinanty integrace žáků se sluchovým postižením

HORÁKOVÁ, R. a M. KOUTSKÁ. Sociokulturní determinanty integrace žáků se sluchovým postižením. In KLENKOVÁ, J. et al.. Jedinci s narušenou komunikační schopností a se sluchovým postižením v inkluzivním prostředí škol, školských zařízení a v zařízeních sociálních služeb. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 127-160, 34 s. ISBN 978-80-210-6652-6.

Sluchové postižení - úvod do surdopedie

HORÁKOVÁ, R. Sluchové postižení - úvod do surdopedie. Praha. Praha: Portál, 2012. 159 s. 376 - Výchova a vzdělávání zvláštních skupin osob. ISBN 978-80-262-0084-0.

PhDr. Barbora Chleboradová, Ph.D.**Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma**

BARTOŇOVÁ, M., M. VÍTKOVÁ, B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, L. HLOUŠKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, I. JEDLIČKOVÁ, G. PALOVČÍKOVÁ, P. KOPEČNÝ, B. LAZAROVÁ, D. OPATŘILOVÁ, H. OŠLEJŠKOVÁ, K. PANČOCHA, J. PIPEKOVÁ, M. POL, L. PROCHÁZKOVÁ, E. ŘEHULKA, L. SLEPIČKOVÁ, I. ŠLAPÁK, K. TRNKOVÁ, M. VRUBEL a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma. 1. dotisk 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 363 s. ISBN 978-80-210-8093-5.

Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood

BOČKOVÁ, B., I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ a P. KOPEČNÝ. Options in speech therapy intervention from an early age to adulthood. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 187 s. ISBN 978-80-210-8411-7.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání

BOČKOVÁ, B., M. VÍTKOVÁ, M. AUGUSTINOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, D. BUČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, A. ĎÁSKOVÁ, L. DOLEŽALOVÁ, I. FIALOVÁ, H. GAJDOŠÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, M. HYNŠTOVÁ, S. CHALOUPKOVÁ, T. CHITORE-LIDZE, B. ILGNEROVÁ, G.J.U. IROKABA, P. KOPEČNÝ, E. MINÁŘOVÁ, D. NOVÁ, D. OPATŘILOVÁ, Z. PAŽITNÁ, J. PIPEKOVÁ, P. PITNEROVÁ, P. RÖDEROVÁ, K. ŠIMČÍKOVÁ, K. ŠIMEČKOVÁ, P. ŠEVČÍKOVÁ, V. UHROVÁ, J. VIKTORIN a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v kontextu inkluzivního vzdělávání. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 338 s. ISBN 978-80-210-8508-4.

Vybrané kapitoly z alternativní a augmentativní komunikace : Učební text

BOČKOVÁ, B. Vybrané kapitoly z alternativní a augmentativní komunikace : Učební text. 1., elektronické vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. ISBN 978-80-210-7896-3.

Inkluze žáků s narušenou komunikační schopností a žáků se sluchovým postižením. Psychologické, medicínské a speciálněpedagogické souvislosti.

KLENKOVÁ, J., B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, L. HRICOVÁ, P. KOPEČNÝ, H. OŠLEJŠKOVÁ, J. PAVELKOVÁ, E. ŘEHULKA a I. ŠLAPÁK. Inkluze žáků s narušenou komunikační schopností a žáků se sluchovým postižením. Psychologické, medicínské a speciálněpedagogické souvislosti. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 156 s. ISBN 978-80-210-7487-3.

doc. MUDr. Petr Kachlík, Ph.D.**Addictive Behavior of Full-time Students at Masaryk University and Options in its Prevention**

KACHLÍK, P. Addictive Behavior of Full-time Students at Masaryk University and Options in its Prevention. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 186 s. ISBN 978-80-210-8514-5.

Možné ohrožení virtuálními drogami a jinými nelátkovými závislostmi ve vysokoškolském prostředí - ohlédnutí

KACHLÍK, P. Možné ohrožení virtuálními drogami a jinými nelátkovými závislostmi ve vysokoškolském prostředí - ohlédnutí. In ŘEHULKA, E., REISSMANNOVÁ, J., GAJZLEROVÁ, L. (eds.). ŠKOLA A ZDRAVÍ V 21. STOLETÍ: sborník za roky 2014 a 2015. první. Brno: MU, 2015. s. 166-213, 48 s. ISBN 978-80-210-8139-0.

Potenciálně rizikové chování studentů Masarykovy univerzity a jeho prevence

KACHLÍK, P. Potenciálně rizikové chování studentů Masarykovy univerzity a jeho prevence. In KOZONĚ, A. et al. (eds.). Sociálne zdravie jedinca a spoločnosti. 1. vyd. Trenčín: Spoločnosť pre sociálnu integráciu v SR, 2014. s. 271-292, 22 s. ISBN 978-80-89533-12-1.

Problematika patologických závislostí a jejich primární prevence v univerzitním prostředí

KACHLÍK, P. Problematika patologických závislostí a jejich primární prevence v univerzitním prostředí. In ŘEHULKA, E., REISSMANNOVÁ, J. Současné trendy výchovy ke zdraví. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 295-326, 32 s. ISBN 978-80-210-6316-7.

Možnosti prevence závislostního chování ve školním prostředí

KACHLÍK, P. Možnosti prevence závislostního chování ve školním prostředí. In VOJTOVÁ, V., ČERVENKA, K. et al.. Edukační potřeby dětí v riziku a s poruchami chování. Educational Needs of Children at Risk for and with Behavioural Disorders. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 139-160, 22 s. ISBN 978-80-210-6134-7.

PhDr. Mgr. Petr Kopečný, Ph.D.**Logopedická intervence u osob se zdravotním postižením ve věku mladé dospělosti**

KOPEČNÝ, P. Logopedická intervence u osob se zdravotním postižením ve věku mladé dospělosti. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 210 s. ISBN 978-80-210-7339-5.

Pracovník v sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením v procesu rozvoje komunikačních schopností uživatelů z pohledu logopedů

KOPEČNÝ, P. a J. KLENKOVÁ. Pracovník v sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením v procesu rozvoje komunikačních schopností uživatelů z pohledu logopedů. Speciální pedagogika, Praha: Univerzita Karlova, 2014, roč. 24, č. 3, s. 183-193. ISSN 1211-2720.

Socioprofesionální status logopeda působícího v rezortu práce a sociálních věcí v České republice

KOPEČNÝ, P. Socioprofesionální status logopeda působícího v rezortu práce a sociálních věcí v České republice. Speciální pedagog : časopis pre speciálnopedagogickú teóriu a prax, Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2014, roč. 3, č. 2, s. 17-29. ISSN 1338-6670.

Strategies in the Education of Students with Severe Disabilities Extending Into Young Adulthood

VÍTKOVÁ, M. a P. KOPEČNÝ. Strategies in the Education of Students with Severe Disabilities Extending Into Young Adulthood. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 192 s. ISBN 978-80-210-7194-0.

Podpora sociální inkluze jedinců se symptomatickou poruchou řeči ve věku mladší dospělosti

KOPEČNÝ, P. Podpora sociální inkluze jedinců se symptomatickou poruchou řeči ve věku mladší dospělosti. In HUTYROVÁ, M. a kol.. Možnosti a limity výzkumu ve speciální pedagogice. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. s. 19-30, 12 s. ISBN 978-80-244-3930-3.

PhDr. Mgr. et Mgr. Bc. Ivana Márová, Ph.D.

„Líbí se mi řešit věci jako dospělý“ - Global Storylines jako forma globálního vzdělávání

MÁROVÁ, I. a L. SLEPIČKOVÁ. „Líbí se mi řešit věci jako dospělý“ - Global Storylines jako forma globálního vzdělávání. LIFELONG LEARNING- CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, Mendelova univerzita v Brně, 2016, roč. 6, č. 1, s. 9-25. ISSN 1804-526X. doi:10.11118/lifele201606019.

Světlé a stinné stránky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve švédských školách.

MÁROVÁ, I. Světlé a stinné stránky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve švédských školách. Komenský, PdF Masarykova univerzita, 2016, roč. 140, č. 4, s. 49-53. ISSN 0323-0449.

Syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních

MÁROVÁ, I., K. PANČOCHA a D. PŘINOSILOVÁ. Syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních. Speciální pedagogika, Praha: Univerzita Karlova, 2015, roč. 25, č. 2, s. 123-134. ISSN 1211-2720.

Inkluzivní vzdělávání v přehledových studiích

VRUBEL, M., K. PANČOCHA, R. GREJAROVÁ, R. HORÁK, N. JÁGEROVÁ, S. KLEMPPOVÁ, M. KOZDAS, P. GRÁC LIVENANSKÁ, I. MÁROVÁ, J. MATOCHOVÁ, J. PAVELKOVÁ, P. SEGEŤOVÁ, Z. ŠIRMEROVÁ, M. VÍTKOVÁ a P. VYBÍRAL. Inkluzivní vzdělávání v přehledových studiích. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 167 s. ISBN 978-80-210-7541-2.

Analýza výskytu syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních v Jihomoravském kraji

PŘINOSILOVÁ, D. a I. MÁROVÁ. Analýza výskytu syndromu vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních v Jihomoravském kraji. In Vítková, M., Friedmann, Z. (eds.). Profesionální orientace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Professional Orientation of Students with Special Educational Needs. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Education of Students with Special Educational Needs. 2012. ISBN 978-80-7315-231-4.

doc. PhDr. Mgr. Dagmar Opatřilová, Ph.D.

Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami

OPATŘILOVÁ, D. Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 186 s. ISBN 978-80-210-6221-4.

Inkluzivní vzdělávání žáků s tělesným postižením v základních školách.

OPATŘILOVÁ, D. Inkluzivní vzdělávání žáků s tělesným postižením v základních školách. In Opatřilová Dagmar. Žáci se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním v základních školách. Pupils with Health Disabilities and Health Disadvantages in nprimary schools. první. Brno: MU, 2013. s. 31-52, 22 s. ISBN 978-80-210-6304-4.

Komparativní analýza inkluzivního vzdělávání žáků s tělesným postižením v základních školách

OPATŘILOVÁ, D. Komparativní analýza inkluzivního vzdělávání žáků s tělesným postižením v základních školách. In BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami VII. Education of Pupils with Special Educational Needs VII. 1. vyd. Brno: Paido, 2013. s. 249-268, 20 s. ISBN 978-80-7315-246-8.

Integrative/ inclusive education of pupils with physical disabilities in primary school

OPATŘILOVÁ, D. Integrative/ inclusive education of pupils with physical disabilities in primary school. In Procházková, Lucie a Karel Pančocha et al. Towards Inclusive Society through Education and Support. Durch Bildung und Förderung zu einer inklusiven Gesellschaft. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 117-125, 9 s. ISBN 978-80-210-6107-1.

Základní charakteristika podmínek inkluzivní školy

OPATŘILOVÁ, D. Základní charakteristika podmínek inkluzivní školy. In Opatřilová, D., Vítková, M. et al. Faktory úspěchu ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami I. Factors of success in context with inclusive education of pupils with special educational needs I. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 15-25, 11 s. ISBN 978-80-210-5995-5.

doc. MUDr. Hana Ošlejšková, Ph.D.

Long-term approach to patients with postsurgical seizures

RYZÍ, M., H. OŠLEJŠKOVÁ, I. REKTOR, Z. NOVÁK, J. HEMZA, J. CHRASTINA, M. SVOBODA, M. HERMANOVÁ a M. BRÁZDIL. Long-term approach to patients with postsurgical seizures. Epilepsia, Hoboken: Wiley-Blackwell, 2016, roč. 57, č. 4, s. 597-604. ISSN 0013-9580. doi:10.1111/epi.13343.

Malignant catatonia due to anti-NMDA-receptor encephalitis in a 15-year-old girl: case report and summary of current knowledge

AULICKÁ, Š., O. HORÁK, L. MRÁZOVÁ, P. MIKOLÁŠEK, J. ŠTĚRBA, L. KRBKOVÁ a H. OŠLEJŠKOVÁ. Malignant catatonia due to anti-NMDA-receptor encephalitis in a 15-year-old girl: case report and summary of current knowledge. Neuropsychiatry, London: Future Medicine Ltd., 2016, roč. 6, č. 4, s. 136-141. ISSN 1758-2008.

Muscular dystrophies and myopathies: the spectrum of mutated genes in the Czech Republic

STEHLÍKOVÁ, K., D. SKÁLOVÁ, J. ZÍDKOVÁ, J. HABERLOVÁ, S. VOHÁŇKA, R. MAZANEC, L. MRÁZOVÁ, P. VONDRÁČEK, H. OŠLEJŠKOVÁ, J. ZÁMEČNÍK, T. HONZÍK, J. ZEMAN, M. MAGNER, D. ŠÍŠKOVÁ, M. LANGOVÁ, V. GREGOR,

M. GODAVA, V. SMOLKA a L. FAJKUSOVÁ. Muscular dystrophies and myopathies: the spectrum of mutated genes in the Czech Republic. *Clinical Genetics*, Hoboken: WILEY, 2017, roč. 91, č. 3, s. 463-469. ISSN 0009-9163. doi:10.1111/cge.12839.

Age at diagnosis of autism spectrum disorders: Is there an association with socioeconomic status and family self-education about autism?

HRDLICKA, M., M. VACOVA, H. OŠLEJŠKOVÁ, V. GONDŽOVÁ, I. VADLEJCHOVA, J. KOCOURKOVA, J. KOUTEK a I. DUDOVA. Age at diagnosis of autism spectrum disorders: Is there an association with socioeconomic status and family self-education about autism? *Neuropsychiatric Disease and Treatment*, Auckland: Dove Medical Press Ltd., 2016, roč. 12, 6 July 2016, s. 1639-1644. ISSN 1178-2021. doi:10.2147/NDT.S107239.

Long-term seizure outcome in patients with juvenile absence epilepsy; a retrospective study in a tertiary referral center

DANHOFFER, P., M. BRÁZDIL, H. OŠLEJŠKOVÁ a R. KUBA. Long-term seizure outcome in patients with juvenile absence epilepsy; a retrospective study in a tertiary referral center. *Seizure-European journal of epilepsy*, London: W.B. Saunders Ltd., 2014, roč. 23, č. 6, s. 443-447. ISSN 1059-1311. doi:10.1016/j.seizure.2014.03.002.

doc. PhDr. Karel Pančocha, Ph.D.

Building the Czechoslovak nation and sacralizing peoples' health: the vicissitudes of disability discourse during the 1920s

SHMIDT, V. a K. PANČOCHA. Building the Czechoslovak nation and sacralizing peoples' health: the vicissitudes of disability discourse during the 1920s. *Journal of Contemporary Central and Eastern Europe*, Routledge, 2017, roč. 25, č. 3, s. 307-329. ISSN 0965-156X. doi:10.1080/25739638.2017.1400215.

Syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních

MÁROVÁ, I., K. PANČOCHA a D. PŘINOSILOVÁ. Syndrom vyhoření u pedagogických pracovníků základních škol speciálních. *Speciální pedagogika*, Praha: Univerzita Karlova, 2015, roč. 25, č. 2, s. 123-134. ISSN 1211-2720.

Aktéři školní inkluze. Actors of School Inclusion.

PANČOCHA, K. a L. SLEPIČKOVÁ. Aktéři školní inkluze. *Actors of School Inclusion*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 156 s. ISBN 978-80-210-6688-5.

Postižení jako axiologická kategorie sociální participace

PANČOCHA, K. Postižení jako axiologická kategorie sociální participace. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 219 s. ISBN 978-80-210-6344-0.

prof. PhDr. Evžen Řehulka, CSc.

Zdraví - učitelé - škola

ŘEHULKA, E. Zdraví - učitelé - škola. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 211 s. ISBN 978-80-210-8254-0.

Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma

BARTOŇOVÁ, M., M. VÍTKOVÁ, B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, L. HLOUŠKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, I. JEDLIČKOVÁ, G. PALOVČÍKOVÁ, P. KOPEČNÝ, B. LAZAROVÁ, D. OPATŘILOVÁ, H. OŠLEJŠKOVÁ, K. PANČOCHA, J. PIPEKOVÁ, M. POL, L. PROCHÁZKOVÁ, E. ŘEHULKA, L. SLEPIČKOVÁ, I. ŠLAPÁK, K. TRNKOVÁ, M. VRUBEL a D. ZÁMEČNÍKOVÁ. Inkluze ve škole a ve společnosti jako interdisciplinární téma. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 363 s. ISBN 978-80-210-8093-5.

Koncepce a výsledky projektu ŠKOLA A ZDRAVÍ PRO 21. STOLETÍ

ŘEHULKA, E. Koncepce a výsledky projektu ŠKOLA A ZDRAVÍ PRO 21. STOLETÍ. In ŘEHULKA, E., REISSMANNOVÁ, J., GAJZLEROVÁ, L. (eds.). ŠKOLA A ZDRAVÍ V 21. STOLETÍ: sborník za roky 2014 a 2015. první. Brno: MU, 2015. s. 432-443, 12 s. ISBN 978-80-210-8139-0.

Inkluze žáků s narušenou komunikační schopností a žáků se sluchovým postižením. Psychologické, medicínské a speciálněpedagogické souvislosti.

KLENKOVÁ, J., B. BOČKOVÁ, I. BYTEŠNÍKOVÁ, R. HORÁKOVÁ, L. HRICOVÁ, P. KOPEČNÝ, H. OŠLEJŠKOVÁ, J. PAVELKOVÁ, E. ŘEHULKA a I. ŠLAPÁK. Inkluze žáků s narušenou komunikační schopností a žáků se sluchovým postižením. *Psychologické, medicínské a speciálněpedagogické souvislosti*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 156 s. ISBN 978-80-210-7487-3.

Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení

PIPEKOVÁ, J., M. VÍTKOVÁ, M. BARTOŇOVÁ, B. BAZALOVÁ, L. DŽAMBIKOVÁ, H. OŠLEJŠKOVÁ, K. PANČOCHA, L. SLEPIČKOVÁ, E. ŘEHULKA, I. ŠLAPÁK a H. VAĐUROVÁ. Od edukace k sociální inkluzi osob se zdravotním postižením se zaměřením na mentální postižení. první. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 322 s. ISBN 978-80-210-7581-8.

doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.

Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Through Sri Lankan Primary School Teachers' Eyes

MENIKDIWELA, K.R. a V. VOJTOVÁ. Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder Through Sri Lankan Primary School Teachers' Eyes. *Journal of Education and Practice*, USA: IISTE Journal Publishing, 2017, Vol 8/2017, č. 2, s. 4-10. ISSN 2222-1735.

Intervence pro inkluzi

VOJTOVÁ, V. a K. ČERVENKA. Intervence pro inkluzi. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 256 s. ISBN 978-80-210-6645-8.

Kapitoly z etopedie I. Přístupy k poruchám emocí a chování v současnosti.

VOJTOVÁ, V. Kapitoly z etopedie I. Přístupy k poruchám emocí a chování v současnosti. 3. vyd. Brno: MuniPress, 2013. 136 s. ISBN 978-80-210-6311-2.

Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování

VOJTOVÁ, V. a M. PAVLOVSKÁ. Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů k dětem v riziku poruch chování. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 179 s. ISBN 978-80-210-6518-5.

At-Risk Children's Attitudes Towards the Quality of School Life

VOJTOVÁ, V. a P. FUČÍK. At-Risk Children's Attitudes Towards the Quality of School Life. In Visser, J., Daniels, H., Cole, T.. Transforming Troubled Lives: Strategies and Interventions for Children with Social, Emotional and Behavioural Difficulties. International Perspectives on Inclusive Education. 1. vyd. Bingley: Emerald Group Publishing Limited, 2012. s. 19-37, 19 s. ISBN 978-1-78052-710-9. doi:10.1108/S1479-3636(2012)0000002005.

Mgr. Linda Doleží, Ph.D.

Interdisciplinarita jako nutnost: Psycholingvistika a výuka češtiny jako cizího/druhého jazyka pro děti

DOLEŽÍ, L. Interdisciplinarita jako nutnost: Psycholingvistika a výuka češtiny jako cizího/druhého jazyka pro děti. CASALC Review, Česká a slovenská asociace učitelů jazykových center na vysokých školách, 2016, roč. 2016-2017, č. 1, s. 24-27. ISSN 1804-9435.

Když učíme náctileté češtinu jako druhý/cizí jazyk

DOLEŽÍ, L. a S. ŠKODOVÁ. Když učíme náctileté češtinu jako druhý/cizí jazyk. In Linda Doleží. Začínáme učit češtinu pro náctileté cizince. Praha: Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, 2016. s. 9-16, 8 s. ISBN 978-80-270-1054-7.

Začínáme učit češtinu pro náctileté cizince

DOLEŽÍ, L. Začínáme učit češtinu pro náctileté cizince. Praha: Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, 2016. 76 s. ISBN 978-80-270-1054-7.

Diagnostika jazykových a obecně kognitivních funkcí a culture-fair testy

DOLEŽÍ, L., P. VYŠÍNOVÁ a T. NIKOLAI. Diagnostika jazykových a obecně kognitivních funkcí a culture-fair testy. In Linda Doleží. Začínáme učit češtinu pro děti-cizince - předškolní věk. Příručka pro lektorky a lektory. Praha: AUČCJ, 2015. s. 30-42, 13 s. ISBN 978-80-260-7506-6.

Reduction and Elaboration in Czech Coordinate Structures: An Elicited Imitation Task

DOLEŽÍ, L. Reduction and Elaboration in Czech Coordinate Structures: An Elicited Imitation Task. In Veselovská, Ludmila; Janebová, Markéta. Complex Visibles Out There. Proceedings of the Olomouc Linguistics Colloquium 2014: Language Use and Linguistic Structure. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014. s. 387-400, 14 s. ISBN 978-80-244-4385-0.

Mgr. Daniela Dvořáková

Computer-Based Testing in A Course of English for Specific Purposes

DVOŘÁKOVÁ, D. Computer-Based Testing in A Course of English for Specific Purposes. In the SIG meeting on Writing Assessment and Assessment for Academic Purposes, prior to the 11th annual EALTA conference. 2014.

ESAP and EGAP as a Part of Pre-Service Teacher Training

DVOŘÁKOVÁ, D. a R. MLÝNKOVÁ. ESAP and EGAP as a Part of Pre-Service Teacher Training. Banská Bystrica, Slovensko: Depart. of Language Communication in Business, Fac. of Economics, Matej Bel University, Banská Bystrica, 2012. ISBN 978-80-557-0411-1.

PhDr. Mgr. Ilona Fialová, Ph.D.

Inkluzivní vzdělávání žáků s chronickým onemocněním na základních školách

FIALOVÁ, I. Inkluzivní vzdělávání žáků s chronickým onemocněním na základních školách. In OPATŘILOVÁ, D. et al. Žáci se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním v základních školách Students with Disabilities and Health Disadvantages in Primary Schools. 1. vydání. Brno: MU, 2013. s. 53-78, 26 s. ISBN 978-80-210-6304-4.

Připravenost učitelů základních škol a jejich postoje k edukaci žáků s epilepsií v podmínkách inkluze

FIALOVÁ, I. Připravenost učitelů základních škol a jejich postoje k edukaci žáků s epilepsií v podmínkách inkluze. In BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami VII. Education of Pupils with Special Educational Needs VII. 1. vyd. Brno: Paido, 2013. s. 269-280, 12 s. ISBN 978-80-7315-246-8.

Inkluzivní vzdělávání žáků s chronickým onemocněním v prostředí základní školy

FIALOVÁ, I. Inkluzivní vzdělávání žáků s chronickým onemocněním v prostředí základní školy. In Potměšil Miloš. Sborník textů z XII. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami a VII. mezinárodní dramaterapeutické konference pořádané na téma: „TEORIE PRAXI - PRAXE TEORIE.“. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. s. 373-390, 18 s. ISBN 978-80-244-2966-3.

Přístup k inkluzivnímu vzdělávání žáků s chronickým onemocněním ve školách hlavního vzdělávacího proudu v České republice

FIALOVÁ, I. Přístup k inkluzivnímu vzdělávání žáků s chronickým onemocněním ve školách hlavního vzdělávacího proudu v České republice. In Gabarík, M., Melikant, M., Slovák, T. Speciální pedagogika na Slovensku v kontexte rokov 1967 - 2012. Zborník k medzinárodnej vedeckej konferencie. 1. vydání. Bratislava: Pedagogická fakulta UK Bratislava, 2012. s. 105-120, 15 s. ISBN 978-80-89256-94-5.

Specifika přístupu k dětem se zdravotním znevýhodněním

FIALOVÁ, I. Specifika přístupu k dětem se zdravotním znevýhodněním. In Bartoňová, M., Bytešnicková, I. et al. Předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Preschool Education of Children with Special Educational Needs. první. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 199-211, 13 s. ISBN 978-80-210-6044-9.

doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.**Od teorie předškolního vzdělávání k praxi v mateřské škole**

SYSLOVÁ, Z., H. HORKÁ a B. LAZAROVÁ. Od teorie předškolního vzdělávání k praxi v mateřské škole. První. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 137 s. ISBN 978-80-210-7542-9.

Krajinou zkušenostně reflektivního učení

MOON, J.A., M. DIVIŠ, J. KOLÁŘ, V. DOČEKAL, J. VALENTA, H. KASÍKOVÁ, H. HORKÁ, V. RODRIGUEZOVÁ, K. BRÜCKNEROVÁ a M. DUBEC. Krajinou zkušenostně reflektivního učení. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 118 s. ISBN 978-80-210-6296-2.

Subjektivní teorie učitele o biofilní orientaci vzdělávání: ověřování výzkumného nástroje a ukázka z výzkumného šetření

VYSTRČIL MARKOVÁ, P. a H. HORKÁ. Subjektivní teorie učitele o biofilní orientaci vzdělávání: ověřování výzkumného nástroje a ukázka z výzkumného šetření. In Švec V., Bradová J. et al.. Učitel v teorii a praxi. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 36-59, 24 s. ISBN 978-80-210-6620-5.

Vzděláváním k překonávání narušené reciprocity mezi člověkem a přírodou

HORKÁ, H. Vzděláváním k překonávání narušené reciprocity mezi člověkem a přírodou. In Danielová, L.; Horáčková, M.; Skalická, I.; Vylefal, P. (eds.). Celoživotní učení v podmínkách středních a vysokých škol. první. Brno: Mendelova univerzita, 2013. s. 41-46, 6 s. ISBN 978-80-7375-918-6.

Edukačné rámce prírodovedného poznávania v kurikule školy

SZIMETHOVÁ, M., A. WIEGEROVÁ a H. HORKÁ. Edukačné rámce prírodovedného poznávania v kurikule školy. 1. vyd. Bratislava: OZ V4, 2012. 78 s. pedagogické monografie. ISBN 978-80-89443-12-3.

Mgr. Gabriela Hublová, Ph.D.**Reiteration relations in EFL student academic writing and the effects of online learning**

HUBLOVÁ, G. Reiteration relations in EFL student academic writing and the effects of online learning. Discourse and Interaction, Masarykova univerzita, 2017, roč. 10, č. 1, s. 71-88. ISSN 1802-9930. doi:10.5817/DI2017-1-71.

Developing Discourse Competence in EFL Academic Writing through an Online Course

HUBLOVÁ, G. Developing Discourse Competence in EFL Academic Writing through an Online Course. In Emerging Researchers' Conference: ECER 2015 Budapest - European Conference on Educational Research. 2015.

Aktuální témata výzkumu učení a vyučování cizím jazykům III

JANÍKOVÁ, V., J. JAŠKOVÁ, J. CHOCHOLATÁ, M. STODOLOVÁ, P. ZLATNÍČEK, M. ČEŘOVSKÁ, M. JANÍK, E. DUNOWSKI, I. HOVOŘÁKOVÁ, J. SEDLÁČKOVÁ, G. HUBLOVÁ, P. JAHODOVÁ, A. STRAKOVÁ, V. TOMÁNKOVÁ, M. ŠAMALOVÁ a S. KLIMSZOVA. Aktuální témata výzkumu učení a vyučování cizím jazykům III. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 379 s. Spisy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity 171. ISBN 978-80-210-7568-9.

Profesní vidění u učitelů: pokus o zmapování výzkumného pole

JANÍK, T., E. MINAŘÍKOVÁ, M. PÍŠOVÁ, K. KOSTKOVÁ, M. JANÍK a G. HUBLOVÁ. Profesní vidění u učitelů: pokus o zmapování výzkumného pole. Pedagogika, 2014, roč. 64, č. 2, s. 151-176. ISSN 0031-3815.

Výzkum využívání e-learningu v oblasti rozvíjení řečové dovednosti psaní v anglickém jazyce v terciálním vzdělání

HUBLOVÁ, G. Výzkum využívání e-learningu v oblasti rozvíjení řečové dovednosti psaní v anglickém jazyce v terciálním vzdělání. In Janíková, V., Pišová, M., Hanušová, S. (Eds.). Aktuální témata výzkumu učení a vyučování cizím jazykům II. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 173-188, 16 s. Spisy Pedagogické fakulty MU 165. ISBN 978-80-210-6682-3.

doc. PhDr. Mgr. Tomáš Janík, Ph.D.**Opportunities to Learn in Physics Instruction in the Czech Republic: Findings of the IRSE Video Study**

JANÍK, T., P. NAJVAR, V. NAJVAROVÁ, J. TRNA a P. NOVÁK. Opportunities to Learn in Physics Instruction in the Czech Republic: Findings of the IRSE Video Study. New Educational Review, Toruń: WYDAWNICTWO ADAM MARSZALEK, 2012, roč. 28, č. 2, s. 102-114. ISSN 1732-6729.

Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory

SLAVÍK, J., T. JANÍK, P. NAJVAR a P. KNECHT. Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. Syntézy výzkumu vzdělávání, sv. 3. ISBN 978-80-210-8568-8.

Aktuelle Entwicklungen im Bildungsbereich in der Tschechischen Republik: Curriculum - Unterricht - Lehrerbildung

JANÍK, T. Aktuelle Entwicklungen im Bildungsbereich in der Tschechischen Republik: Curriculum - Unterricht - Lehrerbildung. 1. vyd. Münster: Waxmann, 2016. 152 s. Mimo ediční řady. ISBN 978-3-8309-3467-7.

Emotional Aspects of Learning and Teaching: Reviewing the Field - Discussing the Issues

GLÄSER-ZIKUDA, M., I. STUHLÍKOVÁ a T. JANÍK. Emotional Aspects of Learning and Teaching: Reviewing the Field - Discussing the Issues. Orbis scholae, Praha: Karolinum, 2013, roč. 7, č. 2, s. 7-22. ISSN 1802-4637.

Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky

JANÍK, T., J. SLAVÍK, V. MUŽÍK, J. TRNA, T. JANKO, V. LOKAJÍČKOVÁ, J. LUKAVSKÝ, E. MINAŘÍKOVÁ, J. SLIACKÝ, Z. ŠALAMOUNOVÁ, S. ŠEBESTOVÁ, N. VONDROVÁ a P. ZLATNÍČEK. Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 434 s. Syntézy výzkumu vzdělávání, sv. 1. ISBN 978-80-210-6349-5.

doc. Mgr. Petr Knecht, Ph.D.

Czech teachers' attitudes towards curriculum reform implementation

JANÍK, T., T. JANKO, K. PEŠKOVÁ, P. KNECHT a M. SPURNÁ. Czech teachers' attitudes towards curriculum reform implementation. *Human Affairs, Slovenská akadémia vied*, 2018, roč. 28, č. 1, s. 54-70. ISSN 1210-3055. doi:10.1515/humaff-2018-0006.

Využívání kurikulárních dokumentů učiteli ZŠ: aplikace Johnsonovy typologie

SPURNÁ, M. a P. KNECHT. Využívání kurikulárních dokumentů učiteli ZŠ: aplikace Johnsonovy typologie. *Studia paedagogica*, 2018, roč. 23, č. 1, s. 29-54. ISSN 1803-7437. doi:10.5817/SP2018-1-3.

Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory

SLAVÍK, J., T. JANÍK, P. NAJVAR a P. KNECHT. Transdisciplinární didaktika: o učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2017. Syntézy výzkumu vzdělávání, sv. 3. ISBN 978-80-210-8568-8.

Příležitosti k rozvíjení kompetence k řešení problémů v učebnicích a ve výuce zeměpisu

KNECHT, P. Příležitosti k rozvíjení kompetence k řešení problémů v učebnicích a ve výuce zeměpisu. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 210 s. Pedagogický výzkum v teorii a praxi 37. ISBN 978-80-210-7651-8. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-7652-2014.

Visuals in Geography Textbooks: Increasing the Reliability of a Research Instrument

JANKO, T. a P. KNECHT. Visuals in Geography Textbooks: Increasing the Reliability of a Research Instrument. In Knecht, P.; Matthes, E.; Schütze, S.; Aamotsbakken, B. *Methodologie und Methoden der Schulbuch- und Lehrmittelforschung*. 1. vyd. Bad Heilbrunn: Verlag Julius Klinkhardt, 2014. s. 227-240, 14 s. Beiträge zur historischen und systematischen Schulbuchforschung. ISBN 978-3-7815-1991-6.

PhDr. Mgr. Milena Košťálová, Ph.D.

Speech prosody impairment predicts cognitive decline in Parkinson's disease

REKTOROVÁ, I., J. MEKYSKA, E. KORIŤÁKOVÁ, M. KOŠŤÁLOVÁ, I. ELIÁŠOVÁ, M. MRAČKOVÁ, D. BERÁNKOVÁ, T. NEČASOVÁ, Z. SMEKAL a R. MAREČEK. Speech prosody impairment predicts cognitive decline in Parkinson's disease. *PARKINSONISM & RELATED DISORDERS, OXFORD: ELSEVIER SCI LTD*, 2016, roč. 29, August, s. 90-95. ISSN 1353-8020. doi:10.1016/j.parkreldis.2016.05.018.

Acoustic evaluation of short-term effects of repetitive transcranial magnetic stimulation on motor aspects of speech in Parkinson's disease

ELIÁŠOVÁ, I., J. MEKYSKA, M. KOŠŤÁLOVÁ, R. MAREČEK, Z. SMEKAL a I. REKTOROVÁ. Acoustic evaluation of short-term effects of repetitive transcranial magnetic stimulation on motor aspects of speech in Parkinson's disease. *Journal of Neural Transmission, Vídeň: SPRINGER WIEN*, 2013, roč. 120, č. 4, s. 597-605. ISSN 0300-9564. doi:10.1007/s00702-012-0953-1.

Robust and complex approach of pathological speech signal analysis

MEKYSKA, J., E. JANOUŠOVÁ, P. GOMEZ-VILDA, Z. SMÉKAL, I. REKTOROVÁ, I. ELIÁŠOVÁ, M. KOŠŤÁLOVÁ, M. MRAČKOVÁ, J.B. ALONSO-HERNANDEZ, M. FAUNDEZ-ZANUY a K. LOPEZ-DE-IPINA. Robust and complex approach of pathological speech signal analysis. *Neurocomputing, AMSTERDAM: ELSEVIER SCIENCE BV*, 2015, roč. 167, November, s. 94-111. ISSN 0925-2312. doi:10.1016/j.neucom.2015.02.085.

Dotazník funkcionální komunikace (DFK) - validace originálního českého testu

KOŠŤÁLOVÁ, M., B. POLÁKOVÁ, M. ULREICHOVÁ, P. ŠMÍD, E. JANOUŠOVÁ, M. KUHN, J. KLENKOVÁ a J. BEDNAŘÍK. Dotazník funkcionální komunikace (DFK) - validace originálního českého testu. *Česká a Slovenská neurologie a neurochirurgie, Praha: Česká lékařská společnost J.E. Purkyně*, 2015, roč. 78, č. 2, s. 188-195. ISSN 1210-7859.

Test 3F Dysartrický profil - normativní hodnoty řeči v češtině

KOŠŤÁLOVÁ, M., M. MRAČKOVÁ, R. MAREČEK, D. BERÁNKOVÁ, I. ELIÁŠOVÁ, E. JANOUŠOVÁ, J. ROUBÍČKOVÁ, J. BEDNAŘÍK a I. REKTOROVÁ. Test 3F Dysartrický profil - normativní hodnoty řeči v češtině. *ČESKA A SLOVENSKA NEUROLOGIE A NEUROCHIRURGIE, Ambit Media a.s.*, 2013, roč. 76, č. 5, s. 614-618. ISSN 1210-7859.

doc. Mgr. Jana Kratochvílová, Ph.D.

Terms of Inclusive Education in Primary Schools - National and School Curriculum

KRATOCHVÍLOVÁ, J. a J. HAVEL. Terms of Inclusive Education in Primary Schools - National and School Curriculum. In Jesus Garcia Laborda. *Procedia Social and Behavioral Sciences, Volume 141. Amsterdam: Elsevier Ltd*, 2014. s. 337-341, 5 s. ISSN 1877-0428. doi:10.1016/j.sbspro.2014.05.058.

Application of Individualization and Differentiation in Czech primary Schools - one of the Characteristic Features of Inclusion

KRATOCHVÍLOVÁ, J. a J. HAVEL. Application of Individualization and Differentiation in Czech primary Schools - one of the Characteristic Features of Inclusion. In Hatice Ferhan Odabasi. *Procedia Social and Behavioral Sciences, Volume 93. Amsterdam: Elsevier Ltd*, 2013. s. 1521-1525, 5 s. ISSN 1877-0428. doi:10.1016/j.sbspro.2013.10.075.

Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum

KRATOCHVÍLOVÁ, J. Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum. první. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 207 s. ISBN 978-80-210-6527-7.

Respect between Pupils and School Staff - One of the Characteristic Features of Inclusion

KRATOCHVÍLOVÁ, J. a J. HAVEL. Respect between Pupils and School Staff - One of the Characteristic Features of Inclusion. *The New Educational Review, Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek*, 2013, roč. 32, č. 2, s. 131-140. ISSN 1732-6729.

Proměny pojetí vzdělávání a školního hodnocení: filozofická východiska a pedagogické souvislosti

HELUS, Z., H. LUKÁŠOVÁ, J. KRATOCHVÍLOVÁ, K. RÝDL, V. SPILKOVÁ a T. ZDRAŽIL. Proměny pojetí vzdělávání a školního hodnocení: filozofická východiska a pedagogické souvislosti. 1. vyd. Praha: Asociace waldorfských škol ČR, 2012. 230 s. ISBN 978-80-905222-0-6.

PhDr. Josef Lukas, Ph.D.**Inkluzivní vzdělávání v pregraduální přípravě učitelů**

HAVEL, J., J. KRATOCHVÍLOVÁ, O. KUSÁ, J. LUKAS a M. NAJMONOVÁ. Inkluzivní vzdělávání v pregraduální přípravě učitelů. Brno: Liga lidských práv, 2016. 61 s. ISBN 978-80-87414-30-9.

Řízení inkluze ve škole

LAZAROVÁ, B., L. HLOUŠKOVÁ, K. TRNKOVÁ, M. POL a J. LUKAS. Řízení inkluze ve škole. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 179 s. ISBN 978-80-210-8037-9.

Scénáře donucovací moci u studentů učitelství na praxi: Studentka Alice

LOJDOVÁ, K. a J. LUKAS. Scénáře donucovací moci u studentů učitelství na praxi: Studentka Alice. Studia paedagogica, Brno: Masarykova univerzita, 2015, roč. 20, č. 3, s. 113-130. ISSN 1803-7437.

Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství

VLČKOVÁ, K., K. LOJDOVÁ, J. LUKAS, J. MAREŠ, Z. ŠALAMOUNOVÁ, T. KOHOUTEK, J. BRADOVÁ a S. JEŽEK. Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství. 1. vyd. Brno: MuniPress, 2015. 238 s. verze 1. ISBN 978-80-210-8096-6.

Přípravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání.

LUKAS, J. Přípravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání. Praha: NÚV, 2012. ISBN 978-80-87063-82-8.

Mgr. et Mgr. Jan Mareš, Ph.D.**Báze moci učitele: česká adaptace dotazníku Teacher Power Use Scale**

VLČKOVÁ, K., J. MAREŠ, S. JEŽEK a Z. ŠALAMOUNOVÁ. Báze moci učitele: česká adaptace dotazníku Teacher Power Use Scale. Studia Paedagogica, FF MU Brno: ÚVP FF MU, 2017, roč. 22, č. 1, s. 87-112. ISSN 1803-7437. doi:10.5817/SP2017-1-6.

Vynořující se dospělost v životní doméně studia a světa práce: Mezi vysokou školou a prací

KVITKOVIČOVÁ, L., J. MAREŠ, J. ŠIRŮČEK a L. LACINOVÁ. Vynořující se dospělost v životní doméně studia a světa práce: Mezi vysokou školou a prací. In Lenka Lacinová, Stanislav Ježek, Petr Macek. Cesty do dospělosti: Psychologické a sociální charakteristiky dnešních dvacátníků. 1. vyd. Brno: MUNI Press, 2016. s. 75-91, 17 s. Psychologie. ISBN 978-80-210-8400-1.

Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství

VLČKOVÁ, K., K. LOJDOVÁ, J. LUKAS, J. MAREŠ, Z. ŠALAMOUNOVÁ, T. KOHOUTEK, J. BRADOVÁ a S. JEŽEK. Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství. 1., elektronické vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 237 s. ISBN 978-80-210-8097-3. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-8097-2015.

Autonomie dospívajícího jedince: složitý proces, nejistý výsledek

MAREŠ, J. a J. MAREŠ. Autonomie dospívajícího jedince: složitý proces, nejistý výsledek. Pedagogika, Praha: Univerzita Karlova, 2014, roč. 64, č. 1, s. 81-98. ISSN 0031-3815.

K metodologickým standardům kvantitativních studií v pedagogice: Jak psát o výzkumných zjištěních?

MAREŠ, J. a K. VLČKOVÁ. K metodologickým standardům kvantitativních studií v pedagogice: Jak psát o výzkumných zjištěních? Pedagogická orientace, Brno: ČPDS, 2013, roč. 23, č. 4, s. 455-477. ISSN 1211-4669. doi:10.5817/PedOr2013-4-455.

Vlčková, K.,LojdoVá, K.,Lukas, J.,Mareš, J.,Šalamounová, Z.,Kohoutek, T.,Bradová, J.&Ježek, S. Z posluchárny za katedru: Mocenské vztahy ve výuce studentů učitelství. 1. vyd. Brno: MuniPress, 2015. 238 s. verze 1. ISBN 978-80-210-8096-6.

Vlčková, K.,Mareš, J.&Ježek, S. Adaptation of Teacher Power Use Scale to Lower Secondary Students and Student Teachers. Pedagogická orientace, Brno: Česká pedagogická společnost, 2015, roč. 25, č. 6, s. 798-821. ISSN 1211-4669. doi:10.5817/PedOr2015-6-798.

Mgr. Radka Mlýnková**Průzkum a zhodnocení postojů studentů učitelských oborů k romským studentům: první krok k zlepšení**

MLÝNKOVÁ, R. Průzkum a zhodnocení postojů studentů učitelských oborů k romským studentům: první krok k zlepšení. In Mezinárodní vědecká konference ICOLLE 2015. 2015.

Surveying and Assessing Pre-Service Teachers' Attitudes to Roma Students: The First Step in Improving

MLÝNKOVÁ, R. a M. BENEDETTI. Surveying and Assessing Pre-Service Teachers' Attitudes to Roma Students: The First Step in Improving. In Danielová, L., Schmied, J.. Sborník z mezinárodní vědecké konference ICOLLE 2015. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. s. 51-61, 11 s. ISBN 978-80-7509-287-8.

Mgr. Markéta Olbertová

Nemá publikační činnost v posledních 5 letech nebo publikace nevybrány v IS MU.

Mgr. Markéta Oplatková Pločková

Nemá publikační činnost v posledních 5 letech nebo publikace nevybrány v IS MU.

Mgr. Marcela Sekanina Vavřinová

Nemá publikační činnost v posledních 5 letech nebo publikace nevybrány v IS MU.

Mgr. Lenka Slepíčková, Ph.D.**Biomoc a reprodukční biomedicína: konceptuální inspirace pro český kontext**

SLEPIČKOVÁ, L., E. ŠLESINGEROVÁ a I. ŠMÍDOVÁ. Biomoc a reprodukční biomedicína: konceptuální inspirace pro český kontext. Sociologický časopis/ Czech Sociological Review, Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2012, roč. 48, č. 1, s. 85-106. ISSN 0038-0288.

„Líbí se mi řešit věci jako dospělý“ - Global Storylines jako forma globálního vzdělávání

MÁROVÁ, I. a L. SLEPIČKOVÁ. „Líbí se mi řešit věci jako dospělý“ - Global Storylines jako forma globálního vzdělávání. LIFELONG LEARNING- CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, Mendelova univerzita v Brně, 2016, roč. 6, č. 1, s. 9-25. ISSN 1804-526X. doi:10.11118/lifele201606019.

Diagnóza neplodnost. Sociologický pohled na zkušenost nedobrovolné bezdětnosti

SLEPIČKOVÁ, L. Diagnóza neplodnost. Sociologický pohled na zkušenost nedobrovolné bezdětnosti. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2014. 166 s. Studie, 104. svazek. ISBN 978-80-7419-140-4.

Ethical and Methodological Associations in Doing Research on Children in a School Environment

KVAPILOVÁ BARTOŠOVÁ, M. a L. SLEPIČKOVÁ. Ethical and Methodological Associations in Doing Research on Children in a School Environment. The New Educational Review, Toruň: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014, roč. 38, č. 4, s. 84-93. ISSN 1732-6729.

Aktéři školní inkluze. Actors of School Inclusion.

PANČOCHA, K. a L. SLEPIČKOVÁ. Aktéři školní inkluze. Actors of School Inclusion. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 156 s. ISBN 978-80-210-6688-5.

Mgr. Dita Trčková, Ph.D.**Representation of Natural Catastrophes in Newspaper Discourse**

TRČKOVÁ, D. Representation of Natural Catastrophes in Newspaper Discourse. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 106 s. Spisy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ; 426. ISBN 978-80-210-7414-9.

Representation of Natural Catastrophes in Newspaper Discourse

TRČKOVÁ, D. Representation of Natural Catastrophes in Newspaper Discourse. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 106 s. ISBN 978-80-210-7414-9.

Metaphorical Representation of a Natural Phenomenon in Newspaper Discourse on Natural Catastrophes

TRČKOVÁ, D. Metaphorical Representation of a Natural Phenomenon in Newspaper Discourse on Natural Catastrophes. CADAAD Journal, 2012, roč. 5, č. 2, s. 137-151. ISSN 1752-3079.